

RAPALA®

Vuosikertomus 2007

SISÄLLYSLUETTELO

Liiketoiminta ja strategiset painopistealueet

- Vankalla kokemuksella varustettu – valmiina kasvuun	4
- Rapala ja vuosi 2007 lyhyesti	6
- Toimitusjohtajan katsaus	8
- Strategia, vahvuudet ja painopistealueet	10
- Uistinliiketoiminta	12
- Koukkuliiketoiminta	16
- Tarvikeliiketoiminta	18
- Kolmansien osapuolien kalastustarvikkeet	20
- Metsästys, ulkoilu ja talviurheilu	22

Tilinpäätös

- Hallituksen toimintakertomus	24
- Tilintarkastuskertomus	28
- Konsernitilinpäätös, IFRS	29
- Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	71
- Emo-yhtiön tilinpäätöslukuja, FAS	74
- Hallinto ja johto	76
- Osakkeet ja osakkeenomistajat	79
- Riskienhallinta	82
- Ympäristö	84

Sijoittajainformaatio

- Tietoa osakkeenomistajille	86
- Liiketoimintayksiköiden sijainti	87

Vankalla kokemuksella varustettu

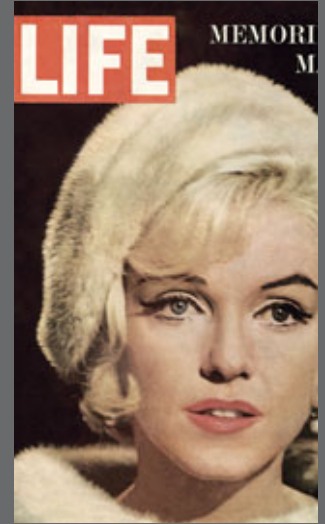
1936

1945

1959

1962

60 vuoden kokemus kalastusvälineelikeitoinnasta, 70 vuoden kokemus uistinten valmistuksesta ja liki 300 maailmanennätystä

– Rapalassa ja sen tuotteissa yhdistyy kokemuksen tuoma osaaminen. Menestyksekkään historian, ainutlaatuisen jakelu- ja tuotantoverkoston sekä brändi-portfolion tukemana konserni on valmis jatkamaan kasvuaan.

Pakko - keksintöjen äiti (1936–1945)

Rapalan perustaja Lauri Rapala syntyi köyhiin oloihin Suomessa 1905. Hän sai elantonsa työskentelemällä metsä- ja maatoissa sekä kalastamalla. Hankkiakseen paremman toimeentulon itselleen ja perheelleen Lauri alkoi kehittää uistinta, joka kasvattaisi kalansaaliita. Vuonna 1936 hän onnistui veistämään karkeatekoisen uistimen, joka liikkui tasapainottomasti ja houkuttelevasti vaappuen. Tämä liike on edelleen tuttu monista Rapala-vaapuista. Rapalan tarina oli alkanut.

Yritys syntyy (1945–1955)

Toisen maailmansodan jälkeen Lauri elvytti pienimuotoisen uistinvalmistuksensa, joka oli kukoistanut juuri ennen sota. Hän oli varma, että oli löytänyt onnistuneen muodon vaappuun, ja jatkoi sen kehittämistä. Alussa Lauri valmisti itse kaikki uistimet, mutta pian niitä tehtiin koko perheen voimin. Tuotantotekniikat ja -prosessit kehittyivät askel

askeleelta. Kasvaneista tuotantomääristä huolimatta Lauri vaati, että jokainen uistin koeuitetaan oikean uintiliikkeen varmistamiseksi. Vielä tänä päivänä kaikki Rapala-vaaput koeuitetaan ennen pakkaamista.

Amerikkalainen unelma (1955–1965)

Helsingin olympialaisia vuonna 1952 katsomaan tulleet turistit olivat ensimmäisten joukossa, jotka veivät Rapalan uistimia maasta. Vuonna 1955 alkoi vientikauppa Ruotsiin ja Norjaan sekä myöhemmin USA:han. Virallisesti Rapala-Uistin-yhtiö perustettiin vuonna 1957. 1950-luvun loppupuolella Rapala-uistinten maine alkoi leviää USA:ssa, ja vuonna 1959 Ron Weber ja Ray Ostrom käynnistivät niiden jakelun. Myöhemmin yhtiöstä syntyi Normark Corporation. Vuonna 1962 Life-aikakauslehti julkaisi laajan artikkelin Rapalasta. Sattumoisin lehden samassa numerossa oli juuri kuolleen Marilyn Monroen elämäkerta. Lehden levikki rikkoi kaikki ennätykset. Suuren julkisuuden seurauksena Rapalalle

tuli kasoittain tilauksia, jotka johtivat mittaviin tuotantokapasiteetin lisäyksiin.

Kansainvälistä yhteistyötä (1965–1975)

Samaan aikaan kun Rapala jatkoi kasvuaan ja saavutti kansainvälistä tunnettavuutta, markkinoille ilmestyi Rapala-uistinten kopioita. Yhteen aikaan Amerikan viehekaupassa oli yli 40 Rapala-uistinten kopiota eri puolilta maailmaa. Noista ajoista lähtien Rapala on puolustautunut kopiotuotteita vastaan lakitoimin, mutta pyrkinyt ennen kaikkea jatkuvaan korkeaan laatuun, joka erottaa sen tuotteet kopioista. Vientikauppa laajeni 60-luvun puolivälissä Amerikasta Kanadaan. Seuraavaksi Rapala vahvisti jakeluaan Ruotsissa ja solmi ensimmäiset yhteyden ranskalaisten Ragot ja VMC -yritysten kanssa. 60-luvulla esiteltiin useita uusia uistinmalleja ja 1967 julkistettiin ensimmäinen Rapala-fleointiveitsi, josta alkoi yhteistyö Marttiin kanssa. 1970-luvun puoliväliin tultaessa Normark oli perustanut jakeluyhtiöt Kanadaan, Iso-Britanniaan

valmiina kasvuun

1975

1989

1998

2005-

ja Ruotsiin. Samoihin aikoihin Rapala allekirjoitti jakelusopimukset Tanskaan ja Ranskaan. Uusi Vääksyn tehdas avattiin vuonna 1973.

Perheyrittäjä ja sukupolven vaihdos (1975–1989)

Lauri Rapalan kuoleman jälkeensä vuonna 1974 yrityksen nimi muutettiin Rapala Oy:ksi. Toimitusjohtajaksi nimitettiin Laurin vanhin poika, Risto. Eskolla ja Ensioilla oli yrityksessä omat vastualueensa. Tuotantotapoja ja -teknologiaa kehitettiin edelleen ja kapasiteettia lisättiin merkittävästi. Kun vuosien 1936–1975 välisenä aikana valmistettiin 25 miljoonaa uistinta, niin vuoteen 1988 mennessä niitä oli valmistettu jo 100 miljoonaa. Uistinvalikoimaan laajennettiin edelleen, Blue Fox -lippubrändi esiteltiin ja Irlantiin perustettiin tehdas. Näihin aikoihin yritys hankki myös Flipper-veneitä valmistavan yhtiön sekä matkailuvaunuliiketoiminnan.

Muutoksen aika (1989–1998)

Vuonna 1989 Eskon poika Jarmo Rapala, joka oli johtanut tuotekehitystä 80-luvun puolivälistä lähtien, nimitettiin Rapalan toimitusjohtajaksi. Samanaikaisesti Jorma Kasslin nimitettiin varatoimitusjohtajaksi. Uusi johto järjesti

liiketoiminnan muutamassa vuodessa uudelleen myyden sekä vene- että matkailuvaunuliiketoiminnat ja osti Normark-jakeluyhtiöt USA:ssa, Kanadassa, Iso-Britanniassa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Hollannissa ja Suomessa sekä Ražot-yhtiön Ranskassa. Vuonna 1991 Rapala aloitti jakeluyhteistyön Shimanon kanssa. Muutoksia seurasi johdon ja tiettyjen investointipankkien toteuttama yhtiön osto perheeltä ja Rapala Normark Oy:n listaaminen Helsingin pörssiin vuonna 1998.

Yrityksen ja tuotevalikoiman laajentuminen (1998–2005)

1990-luvun loppupuolella Rapala osti Storm-uistinten liiketoiminnan USA:ssa ja norjalaisen jakeluyhtiö Elben, perusti jakeluyhtiön Japaniin ja alkoi kehittää valmistusyksikköä Virossa. Ranskalainen koukkuvalmistaja VMC ostettiin vuonna 2000 ja kiinalainen uistinvalmistaja Willtech vuonna 2001. Nämä hankinnat lisäsivät huomattavasti konsernin valmistuskapasiteettia ja tekivät Viellardin perheestä ja William Ng:sta Rapalan suuria osakkeenomistajia. Jakeluverkostoalaajennettiin Itä-Eurooppaan, Sveitsiin ja Brasiliaan. Samanaikaisesti tuotevalikoimaa laajennettiin käsittämään laaja valikoima kalastajien työkaluja, kuten myös vapoja, keloja ja siimaa.

Williamson ja Guižo -merikalastusliiketoiminnat hankittiin vuonna 2004.

Kannattava kasvu jatkuu (2005–)

Uusi vahvan kasvun kausi alkoi vuonna 2005, kun Rapala jatkoi kannattavan kasvun strategiansa toteuttamista. Vajaassa vuodessa konserni osti tai perusti jakeluyhtiöt Etelä-Afrikkaan, Australiaan, Malesiaan, Kiinaan, Thaimaahan ja Sveitsiin. Lisäksi ostettiin uistinvalmistaja Luhr Jensen USA:ssa, veitsivalmistaja Marttiini Suomessa, kalastusliiketoimittaja Tortue Ranskassa ja murtomaahiihtosuksien valmistaja Peltonen Suomessa. Näiden jälkeen Rapala on perustanut uistintehtaan Venäjälle, jakeluyhtiön Koreaan, ostanut Terminator-uistinliiketoiminnan USA:ssa ja laajentanut jakeluyhteistyötään Shimanon kanssa. Samanaikaisesti konserni on kehittänyt laajan valikoiman uusia tuotteita ja tuoteryhmiä pitäen sisällään mm. Rapala Pro Wear -vaatemalliston, Rapala Vision Gear -kalastajien aurinkolasit sekä uudet Trigger X -houkutusaineet, jotka sisältävät Ultrabite-kalaferomia. Nykyisellä tuotevalikoimallaan, ainutlaatuisella jakeluverkostollaan, tuotanto- ja hankintakapasiteetillaan sekä brändeillään konserni on valmis jatkamaan kannattavaa kasvuaan.

Rapala ja vuosi 2007 lyhyesti

Ydinliiketoimintana kalastusvälineet

Rapalan liiketoimintaorganisaatio voidaan jakaa tuotanto- ja jakelutoimintaan sekä toisaalta viiteen tuotelinjaan, jotka ovat uistimet, koukut, kalastajan tarvikkeet, konsernin ulkopuoliset kalastustuotteet sekä muut tuotteet. Konsernin ydinliiketoiminta on kalastusvälineliiketoiminta, jota tuotelinjoista neljä edustavat.

Rapala on kiistaton markkinajohtaja vaapuissa ja metalliuistimissa, kolmihaarakoukuissa ja fileointiveitsissä. Muihin tuotteisiin sisältyy mm. metsästyks- ja talviurheilutuotteita, jotka sopivat mainiosti myytäväksi Rapalan jakeluverkoston kautta Pohjoismaissa tasoitetaan kalastusvälineliiketoiminnan kausiluonteisuutta.

Rapalan strateginen tavoite on kannattava kasvu. Tämän strategian perustana on kolme olemassa olevaa vahvuutta: ainutlaatuinen tuotanto-, osto- ja tuotekehitysorganisaatio sisältäen mm. maailman suurimmat uistintehtaat Euroopassa ja Kiinassa, kalastusväline-teollisuuden laajin jakeluverkosto sekä vahva, useita alan johtavia tuotemerkkejä sisältävä brändi-portfolio.

Rapala vuonna 2007 – kannattavuus kääntyi nousuun

Konsernin kannattavan kasvun strategian toteuttamista jatkettiin vuonna 2007. Samanaikaisesti johto lisäsi panostustaan liiketoiminnan tehostamishankkeisiin tavoitteena pitkään jatkuneen liikevoittomarginaalin laskun kääntäminen nousuun ja konsernin kannattavuuden parantaminen. Tämä käänös toteutui vuonna 2007.

Vuoden 2007 aikana Rapala vahvisti yhteistyötään Shimanon kanssa perustamalla jakeluyhteisyrityksen Venäjälle, Ukrainaan ja Unkariin. Kasvuun panostettiin hankkimalla Terminator-uistinliiketoiminta USA:ssa, perustamalla Venäjällä uistinten kokoonpanotehdas ja käynnistämällä uusi jakeluyhtiö Etelä-Koreassa.

Rapalan eurooppalaisen uistintuotannon uudelleenjärjestely sisälsi Irlannin tehtaan toiminnan alasajon ja sulkemisen huhtikuun 2008 lopussa sekä Viron tehtaan joidenkin tuotantoprosessien siirtämisen Venäjän uistintehtaan taaseen. Ranskan toimintojen yhdistäminen yhdelle paikkakunnalle alkoi vuonna 2007. Myös konsernin Kiinan

tehtaalla tehtiin merkittäviä operatiivisia muutoksia ja käynnistettiin laaja tuotannon tehostamishanke.

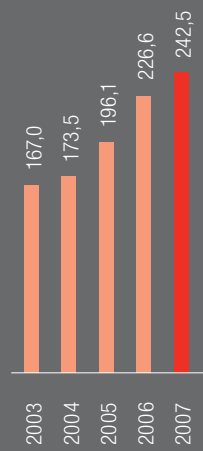
Voimakas panostus kasvuun näkyi konsernin liikevaihdossa, joka nousi 7 % edellisvuodesta ja oli 242,5 milj. euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla konsernin liikevaihto kasvoi 11 %. Useat liiketoiminnan tehostamis- ja kannattavuuden parantamishankkeet alkoivat asteittain tuottaa tulosta ja liikevoitto kasvoi 30 % 28,3 milj. euroon. Liikevoittomarginaali nousi 9,6 %:sta 11,7 %:iin.

Vuoden 2008 näkyvät ovat aika hyvät. Alkaneen tilikauden liikevaihdon arvioidaan kasvavan 8-12 % käyttäen vuoden 2007 valuuttakursseja. Mahdolliset uudet yritysostot lisäävät toteutessaan konsernin liikevaihtoa edellä mainitusta. Vuoden 2008 liikevoittoprosentin odotetaan paranevan viime vuodesta käyttäen vuoden 2007 valuuttakursseja ja eliminoiden kertaluonteisten erien vaikutuksen.

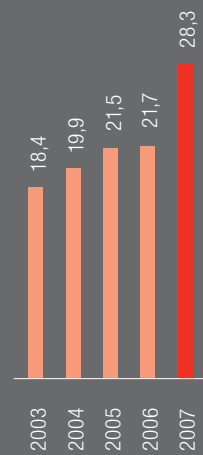
Liikevaihto

Milj. EUR

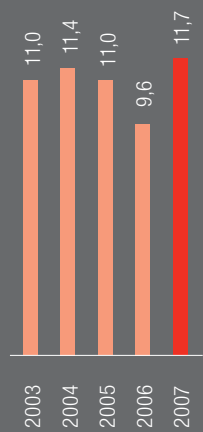
Liikevoitto

Milj. EUR

Liikevoitto

%

Toimitusjohtajan katsaus

“Käänsimme liikevoittomarginaalimme laskevan trendin ja paransimme kannattavuuttamme samalla kun jatkoimme liiketoimintamme kasvattamista”.

Voimakas panostus konsernin liiketoiminnan tehostamiseen ja kustannussäästöihin leimasivat vuotta 2007. Nämä toimenpiteet toteutettiin kuitenkin siten, ettei panostuksia liiketoiminnan kehittämiseen ja myynnin kasvuun vähennetty.

Vuoden 2007 aikana käynnistettiin ja vietiin läpi useita liiketoiminnan tehostamishankkeita tavoitteena liikevoittomarginaalimme laskun kääntäminen nousuun. Tärkeimmät näistä hankkeista olivat Ranskan toimintojen yhdistäminen ja keskittäminen Morvilarsiin, Euroopan uistintuotannon uudelleenjärjestely sekä konsernin Kiinan tehtaan kehittämishanke. Lisäksi toteutettiin lukuisia pienempiä hankkeita ja organisaatiomuutoksia useissa maissa ja liiketoimintayksiköissä. Työtä käytönpääoman alentamiseen suhteessa liiketoiminnan volyyymiin jatkettiin ja se alkoi tuottaa tulosta.

Panostuksia kasvuun jatkettiin voimakkaasti vuonna 2007. Perustimme Shimanon kanssa jakeluyhteisyritykset Itä-Eurooppaan. Nämä uudet yhteisyritykset Venäjällä, Ukrainassa ja Unkarissa vahvistavat jakeluli-

iketoimintaamme tällä kalastusväline-liiketoiminnan nopeimmin kasvavalla markkina-alueella. Shimano-yhteistyön vahvistaminen ja laajentaminen onkin yksi keskeisimmistä tavoitteistamme myös jatkossa. Vuonna 2007 ostimme USA:sta Terminator-uistinliiketoiminnan sekä perustimme uistintehtaan Venäjälle ja uuden jakeluyhtiön Etelä-Koreaan. Orgaaninen kasvu jatkui vahvana monilla alueilla.

Tuotekehityksessä tehtiin jälleen hienoa työtä. Toimme markkinoille suuren määrän uutuustuotteita ja olemme valmiina esittelemään myös kaudelle 2009 erinomaisia uutuusia. IGFA:n tilastojen mukaan Rapala-uistimilla saatiin jälleen vuonna 2007 eniten maailmanennätyskaloja.

Useimmatliiketoimintayksikkömme paransivat kannattavuuttaan vuonna 2007 ja monissa yksiköissä tehtiin uusia tuotanto- ja myyntiennätyksiä. Vuonna 2007 liikevaihtomme nousi 243 milj. euroon, joka oli konsernin kaikkien aikojen ennätys. Liikevoittomme kasvoi suhteellisesti enemmän kuin liikevaihtomme eli liikevoittomarginaalimme parani lupaustemme mukaisesti. Tili-

kauden voitto nousi kaikkien aikojen ennätykseen ja oli 17,5 milj. euroa. Tuomme tekemään vahvasti töitä vuonna 2008 sen eteen, että tämä positiivinen kehitys jatkuu.

Vuoden 2008 näkymät ovat aika hyvät USA:n talouden epävarmuustekijöistä huolimatta. Useista liiketoiminnan kehittämishankkeista ja maailmanlaajuisen organisaatiomme positiivisesta kehityksestä johtuen odotamme liikevaihtomme kasvun jatkuvan ja yhtiömme kannattavuuden paranevan myös tänä vuonna.

Maaikantaloudessa ja pörssi-markkinoilla vallitsevista epävarmuustekijöistä johtuen myös meidän osakkeemme kurssikehitys on ollut viime kuukausina epäedullinen. Tästä haasteellisesta toimintaympäristöstä huolimatta odotamme toimintamme kehittyvän positiivisesti myös alkaneena vuonna vahvojen brändiemme, henkilöstömme, jakeluverkostomme ja tuotetarjontamme tukiessa tätä kehitystä.

Jorma Kasslin
Toimitusjohtaja

Strategia, vahvuudet ja painopistealueet

Rapalan visio on tulla markkinajohtajaksi kalastusvälineiteollisuudessa.

Tämä asema saavutetaan kannattavan kasvun strategialla.

Strateginen tavoite

Rapalan strateginen tavoite on kannattava kasvu. Strategian perustana on kolme vahvuutta: ainutlaatuinen tuotanto-, hankinta- ja tuotekehitysorganisaatio mukaan lukien maailman suurimmat uistintehtaat Euroopassa ja Kiinassa, kalastusvälineitoimialan johtava maailmanlaajuinen jakeluverkosto sekä vahva brändiportfolio, johon kuuluu useita johtavia tuotemerkkejä.

Nykyiset ja edelleen kehitettävät vahvuudet

Konsernin ainutlaatuinen tuotantoinfrastruktuuri ja -organisaatio koostuvat maailman suurimmasta uistintehtaasta Kiinassa, Euroopan suurimmasta uistintuotannosta, johon kuuluu erikoistuneet tuotantoyksiköt Suomessa, Eestissä ja Venäjällä, kehittyneimmästä kolmihaarakoukkuja valmistavasta tehtaasta Ranskassa ja korkealaatuisesta veitsien valmistuksesta Suomessa. Rapala on kehittänyt myös kattavan hankintaorganisaation sekä laadunvalvontaprosessin varmistaa kolmansilla osapuolilla teetettyjen tuotteiden korkean hintalaatusuhteen. Rapalan tutkimus- ja tuotekehitys on saanut maailmanlaajuisia tunnustusta taidoistaan kehittää markkinoille jatkuvasti uusia ja laadukkaita, kalastajien tarpeet ja odotukset täyttäviä kalastusvälineitä.

Rapalan oma jälleenmyyntiverkosto toimii 27 maassa neljällä mantereella. Tämä mahdollistaa uusien tuotteiden tehokkaan ja taloudellisen jakelun

sekä edistää pitkäaikaisten asiakassuhteiden luomista ja ylläpitämistä paikallisten jälleenmyyjien ja kalastajien kanssa. Kattava jakeluverkosto toimii toisaalta myös palautekanavana konsernin tuotekehitykselle. Oman jakeluverkoston ohella Rapala myy tuotteitaan myös konsernin ulkopuolisten jakelijoiden kautta yli sataan liiketoimintavolyymiltään pienempään maahan. Lisäksi Rapala tekee jakeluyhteistyötä Shimanon kanssa.

Kalastusvälineitoimialan johtavan brändin, Rapalan, lisäksi konsernilla on myös muita erittäin hyvin tunnettuja tuotemerkkejä kuten Storm, Luhr Jensen, Blue Fox, Williamson, VMC, Marttiini ja Peltonen. Uusissa tuotteissa käytettävä tuotemerkki voidaan valita edellä olevista sen mukaan, mihin markkinasegmenttiin tai hintakategoriaan tuotteet kohdistetaan.

Painopisteenä kalastusvälineliiketoiminta

Konsernin ydinliiketoiminta koostuu uistimista, koukuista, kalastustarvikkeista ja muista kalastukseen liittyvistä välineistä. Uistimet ovat yksi edullisimmista, mutta eniten lisäarvoa tuottavista kalastustarvikkeista. Uistimet, kuten myös eräät muut kalastustarvikkeet, kuluvat käytössä tai häviävät, mikä puolestaan johtaa säännöllisiin uusintaostoihin. Myös kalastajien halu kattavaan uistinvalikoimaan, johon kuuluvat kaikki perusuistimet täydennettynä viimeisimmillä ”kuumilla” uutuuksilla, tekee tästä liiketoiminnasta sekä mielenkiintoisen että haastavan.

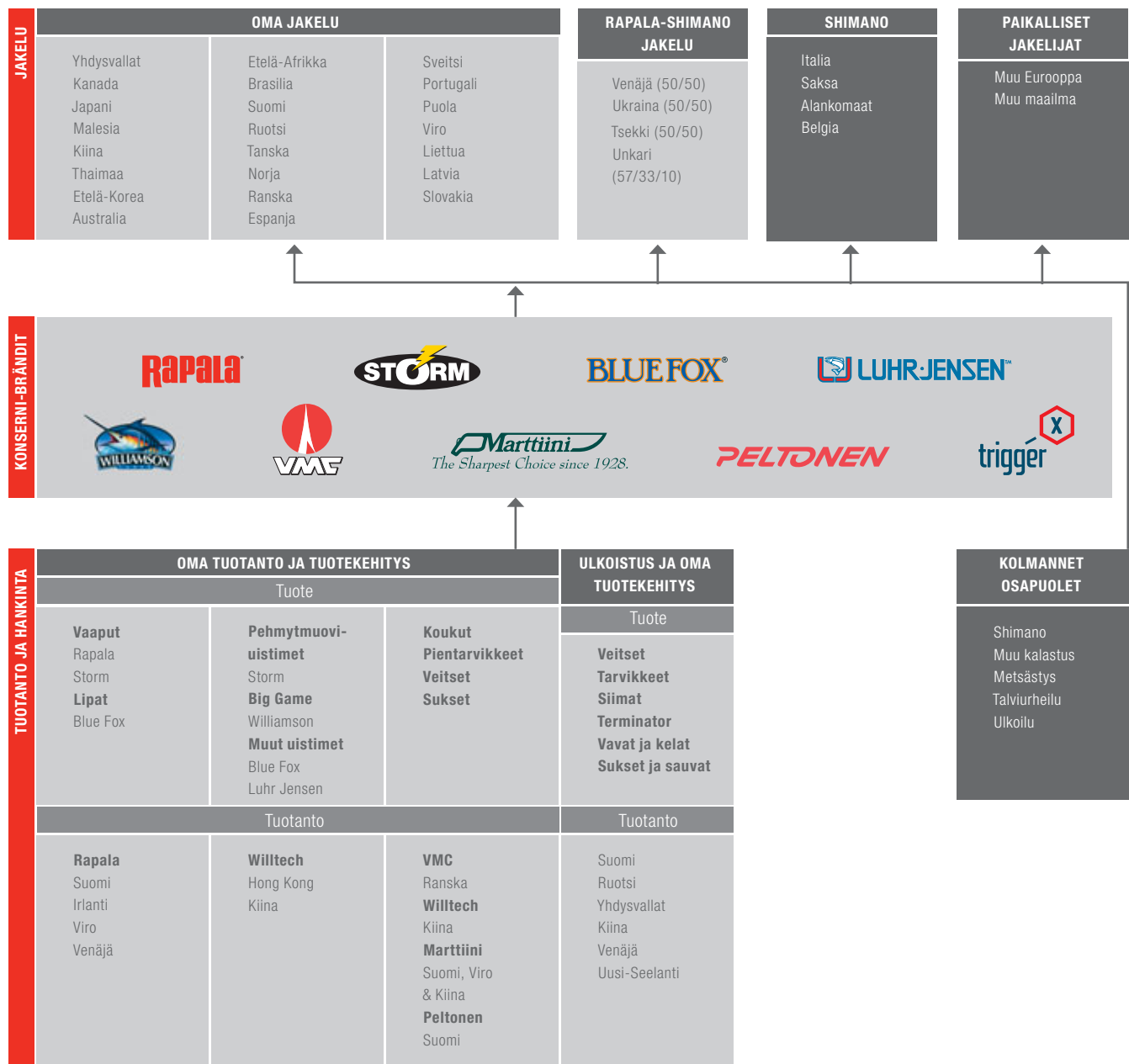
Kalastusvälineitoimialalla vallitsee suuri brändi-uskollisuus, mikä lisää tunnettujen ja laadukkaiden tuotemerkkien arvoa. Luonnonsyöttien käyttö vähenee jatkuvasti alati voimistuvan ”pyydä, punnitse ja vapauta” -kalastustavan seurauksena. Tämä suuntaus on lisännyt ja tulee jatkossa edelleen lisäämään korkealaatuisten uistinten kysyntää. Yksi Rapala-tuotteiden ainutlaatuisista piirteistä onkin, että ne ovat samaan aikaan hyvin haluttuja ja kysyttyjä, mutta kuluttajaystävällisesti hinnoiteltu.

Strategian toteuttaminen vuonna 2007

Konsernin strategian toteuttamista jatkettiin vuonna 2007 panostaen erityisesti toiminnan tehostamishankkeisiin tavoitteena liikevoittomarginaalin laskevan trendin pysäyttäminen ja kannattavuuden parantaminen. Tämä tavoite saavutettiin vuonna 2007.

Konsernin johto osallistui tilikauden aikana useisiin yrityskauppaneuvotteluihin ja yhteistoimintahankkeisiin konsernin strategian toteuttamiseksi. Neuvottelujen tuloksena syntyi konsernin kannalta erittäin tärkeä yhteensiittymä, Rapalan ja Shimanon 50/50-omistama, mutta Rapalan kontrolloima, jakeluyhteisyrittäjä Venäjälle ja Ukrainaan. Venäjällä yhteisyrittäjä jakelee myös pyöränosia. Shimanon kanssa aiemmin vuonna 2007 perustettu Unkarin Kaakkois-Euroopan jakelukeskus on jo osoittautunut menestykseksi.

USA:sta hankittiin haaralippajigejä ja muita uistimia valmistavan Termi-

natorin liiketoiminta. Myös konsernin orgaaninen kasvu jatkui voimakkaana. Venäjälle perustettiin uistinten kokoonpanotehdas ja uusi jakeluyhtiö käynnistettiin Etelä-Koreassa. Orgaanista kasvua lisäsivät myös uudet tuotekategoriat ja olemassa olevien tuotekategorioiden laajennukset.

Vuonna 2007 aloitettiin useita toiminnan tehostamishankkeita. Ranskan toimintojen yhdistämishanke käynnistettiin ja Ragot-jakeluyksikön siirto saatiin päätökseen. Waterqueen-jakeluyksikön ja Tortue-siimayksikön muutto on suunniteltu 2008 kesälle ja VMC Europe -koukkujakeluyksikön muutto kol-

mannelle neljännekselle. Lisäksi tarkoituksena on investoida siimanpuolausyksikön toiminnan tehostamiseen.

Vahvistaakseen asemaansa maailman johtavana vaappujen valmistajana sekä Euroopan tuotantonsa tehostamiseksi ja kapasiteetin lisäämiseksi Rapala aloitti uistintuotantonsa uudelleenjärjestelyn perustamalla uistintehtaan Venäjälle. Irlannin uistintehtaan suljetaan 2008 huhtikuun lopussa. Irlannin tehtaan tuotantoprosessit siirretään konsernin Viron tehtaalle samalla kun merkittävä osa Viron tehtaan kokoonpanotyöstä siirretään vaiheittain Venäjän uuteen uistintehtaaseen.

Myös konsernin Kiinan tehtaalla tehtiin merkittäviä muutoksia ja käynnistettiin laaja tuotannon tehostamishanke tavoitteena tuotannon läpimenoaikojen lyhentäminen ja kohonneiden raaka-aine- ja henkilöstökustannusten painaman kannattavuuden parantaminen.

Heikommin kannattavissa jakeluyhtiöissä tehtiin organisaatiomuutoksia. Lisäksi toteutettiin useita kustannusten vähentämiseen tähtäviä hankkeita, joiden tulokset ovat jo alkaneet asteittain näkyä.

“Euroopan vaapputuotantomme uudelleenjärjestely ja kehittäminen etenevät suurin askelin vahvistaen Rapalan asemaa maailman johtavana vaappujen valmistajana, parantaen kustannustehokkuutta ja lisäten konsernin tuotantokapasiteettia: uusi vaappujen kokoonpanotehdas perustettiin Venäjällä vuoden 2007 alussa ja Irlannin uistin tehdas suljetaan huhtikuussa 2008.”

Juhani Pehkonen
Uistinliiketoiminnan johtaja

Vaaput ja pehmytmuoviuistimet

Rapala on kiistaton markkinajohtaja perinteisissä vaapuissa ja Storm on yksi johtavia tuotemerkkejä pehmytmuoviuistimissa. Konsernin tuotemerkeillä myytävien uistinten liikevaihto oli noin 74 miljoonaa euroa vuonna 2007 (73 miljoonaa vuonna 2006).

Rapalan uistimet säilyttivät johtavan asemansa ja suosionsa maailmanlaajuisesti kalastajien keskuudessa vuonna 2007. Uistinteollisuuden kestotähdet, Rapala ja Storm, vahvistivat asemaansa markkinoilla. Kaikki uistintyytit, mukaan lukien vaaput, pehmytmuoviuistimet, metallivieheet sekä syvänmerenkalastukseen suunnitellut uistimet, vahvistivat asemiaan. Rapalan laajasta valikoimasta löytyy niin helppokäyttöisiä, sunnuntaikalastajille suunnattuja tuotteita kuin aktiiviharrastajien vaatimukset täyttäviä erikoisvieheitä.

Vuonna 2007 Rapala palkittiin jälleen eniten kansainvälisen urheilukalastusjärjestö IGFA:n tilastoimia virallisista maailmanennätyskaloja vuonna 2006 antaneena uistimena.

X-Rap valloittaa maailman meret ja järvet

Kuusi miljoonaa kalamiestä eivät voi olla väärässä. X-Rap-vaapusta on tullut maailman ylivoimaisesti menestyksekkäin uistinlanseeraus kautta aikain. X-Rapin häikäisevä menestys on edelleen vahvistanut Rapalan hallitsevaa asemaa makean veden kalastuksessa sekä nostanut sen ykkösnimeksi myös merikalastuksessa.

Useimmat uistimet on suunniteltu tietynlaiseen kalastukseen tai jonkin tietyn lajin pyytämiseen, eivätkä ne välttämättä toimi erityisen hyvin muunlaisessa kalastuksessa. X-Rapin vahvuutena on sen monipuolisuus: se toimii niin amerikkalaisessa bassinkalastuksessa, syvänmerenkalastuksessa Australiassa kuin suomalaisessa hauen-

kalastuksessa. X-Rapistä onkin tullut todellinen rajat ylittävä superhitti.

Uuden vuosituhannen unelmauistin on maailman eniten myyty muovivaappu. Mallisto kattaa kaikki makean veden ja merikalastuksen tarpeet kaikissa olosuhteissa, joita vesillä ollessaan saattaa kuvitella kohtaavansa.

X-Rap-perheen kasvu jatkui vuonna 2007. Uusien mallien ja kokojen lisääminen nosti kappalemääräistä myyntiä noin 10 % edellisvuodesta.

Makean veden huiput

Rapala on uistinkaupan tiennäyttäjä, jonka voitokulku alkoi yli 70 vuotta sitten puusta valmistetuilla vaapuilla. Vaikka monet viimeaikaisista menestystarinoista onkin saavutettu muoviuistimilla, Rapala ei tule unohtamaan balsasta valmistettujen puu-uistinten jäljittelemättömiä ominaisuuksia. Puuvaappujen valmistusmenetelmiä kehitetään jatkuvasti. Esimerkkinä tästä on yksi vuoden 2007 menestystuotteista, herkkäliikkeinen balsasta valmistettu Minnow Rap.

Jopa aavistuksen retro-henkisessä, klassisen kauniissa Minnow Rapisä yhdistyvät Shad Rapin legendaarisen herkkä uintiliike ja Original Floaterin pikkukalamuoto. Ensimmäisenä esitellystä yhdeksänsenttisestä mallista tuli välitön hitti. Lanseerausvuoden menestys loi hyvän pohjan uusien kokojen esittelylle seuraavina kausina.

X-Rap 10 Deep puolestaan toi suuretkin syvyydet pienten uistinten käyttäjien tavoitettaville. Uusi syvännevaappu

sukeltaa nopeasti syvällä ja pysyy siellä. Lukuisat bassit, kuhat ja taimenet ovat jo ehtineet tehdä tuttavuutta ensimmäisen syvälle sukeltavan makean veden X-Rapin kanssa, mikä myös näkyy myyntiluvuissa.

Meren menestyjät

Suurten merten syvyyksien saalistajat eivät ole enää turvassa X-Rapin viekoituksilta uusien X-Rap Magnum 15 ja 20-mallien esittelyn myötä. Vaaput sukeltavan neljään ja kuuteen metriin – eli juuri siihen syvyyteen, jota merikalastajat usein tavoittelevat. Ja kun valikoimaan lisätään merikalastuksen kestoosusiksi CD Magnum, saadaan sellainen arsenaali suurkalavieheitä, jota yksikään muu valmistaja ei pysty tarjoamaan.

Pintakalastuksen suosio on kasvussa räjähdysmäisesti, ja syy siihen on selvä: mahdollisuus nähdä kalan raju otti pintavieheeseen on elämys, jolle on vaikea löytää vertaistaan. Uusi X-Rap Walk johti pintavieheiden esiinmarssia vuonna 2007. Huippulaadukkailla VMC:n Sure Set -koukuilla varustettu X-Rap Walk lentää kuin luoti, ja se on osoittautunut erityisen suosituksi vaativassa trooppisessa kalastuksessa.

Storm – vaapuista pehmytmuoviin ja hybridivieheisiin

Alun perin vaapuistaan tunnetun Stormin tuoterepertuaari on kasvanut kattamaan myös pehmytmuoviuistimet. Aluevaltaus on ollut niin onnistunut, että Storm on tällä hetkellä yksi toimialan

tunnetuimmista brändeistä. Lisäksi Stormin valikoimiin kuuluu uusia hybridivieheitä, ja mallivalikoima onkin markkinoiden kattavin.

ScatBack on täysin ennennäkemätön viehe, joka antaa aivan uuden ulottuvuuden ötökkäjäljitelmäille. Vesihyönteisen toukkaa imitoiva pikkuvaappu saavutti huimaa suosiota niin ahvenenkuin taimenenkalastajien keskuudessa kaikkialla maailmassa ja keräsi lehdistöltä paras uutuusviehe -palkintoja.

WidEye Minnow 6 Deep vakiinnutti paikkansa taimenenkalastajien vieherasioissa välittömästi hyvin yksinkertaisista syistä: se on turmiollisen tehokas houkuttelemaan taimenia ja sen ui luotettavasti kovassakin virrassa.

Storm laajenee hybrideissä

Yksi Stormin vuoden 2007 jymyhteistä oli Raz'r Back. Huippumodernissa, muodoltaan täydellisesti pikkuahvanta jäljittelevässä hybridivieheessä yhdistyvät vaappujen ja pehmytmuovivieheiden parhaat ominaisuudet. Edistysellinen Raz'r Back on kestävämpi kuin pehmytmuovivieheet ja siinä on houkuttelevampi uintiliike kuin useimmissa vaapuissa.

Jigipyörstöjen laatuvaatimukset nousivat kerralla merkittävästi vuonna 2007 Stormin ProGrubin julkistamisen myötä. Yleisesti tämän tuotekategorian vieheet myydään massoittain irtotavarana, jolloin kilpailuvaltina on lähinnä hinta, ei niinkään laatu. Storm lähestyi asiaa toisin. Moniruiskuvalettu ja yksityiskohtaisesti muotoillut jigipyörstöt ovat mahdollisesti markkinoiden kalleimpia, mutta myös parhaan näköisiä ja parhaiten toimivia pehmytmuovivieheitä. Uusille jigipyörstöille suunniteltiin myös täydellisesti yhteensopivat jigipäät, joissa on huippulaadukkaat VMC-koukut sekä käyttäjätasaväläinen painonhallintajärjestelmä.

Rapala

X-Rap 12 oli kattavasta monikäyttövaappujen perheestä puuttunut lenkki. Sen lanseerauksen kaudelle 2007 myötä X-Rap -valikoimasta löytyy nyt sopiva viehe käytännössä kaikkiin makean veden kalastustilanteisiin.

STORM

Stormin klassikkovaaput saivat kaudelle 2007 kasvojenkohotuksen uuden MadFlash-viimeistelyn myötä. Markkinat ottivat uuden ilmeen avosylin vastaan, mikä käänsi tuotekategorian myynnit uuteen nousuun.

Tuotteet ensimmäisellä aukeamalla.

Syvänmeren uistimet, metalliuistimet ja houkutusaineet

“Kiinan tuotantotoimintamme kasvoi yli 30 % ja metalliuistimien tuotanto yli kaksinkertaistui vuonna 2007. Panostamme tälle hetkellä erityisesti tuotannonohjauksen ja toimitusketjun hallinnan kehittämiseen.”

William Ng

Konsernin Kiinan-tehtaan ja Hongkongin-toimiston johtaja

Blue Fox ja Luhr Jensen -uistinten valmistajana konserni on maailman suurin metalliuistinten valmistaja ja jakelija.

Williamsonin puolestaan on yksi syvänmerenkalastuksen johtavista brändeistä. Trigger X on konsernin brändi

Ultrabite-feromonilla sisältäville houkutusaineille.

Williamsonin uistimet syvänmerenkalastukseen

Rapala osti syvänmerenuistimia valmistaneen Williamsonin liiketoiminnan ja tuotemerkin vuonna 2004 ja on sen jälkeen panostanut vahvasti tutkimukseen ja tuotekehitykseen tehdäkseen kuuluisasta eteläafrikkalaisesta tuotemerkestä varteenotettavan maailmanlaajuisen brändin. Konsernin syvänmerenkalastuksen Big Game -ammattilaiset uudelleenorganisoiivat ja uudistivat Williamson-tuotepäryt. Samassa yhteydessä tuotanto siirrettiin Etelä-Afrikasta Kiinaan.

Kehitystyö on tuottanut tulosta. Jokaisessa Williamsonissa on nykyään tarkkaan harkittuja yksityiskohtia, kuten koukun kääntymisen estävä lukitusmekanismi, ja ne on varustettu VMC:n korkealaatuisilla koukuilla. Kaikki Williamsonin tuotteet ovat tunnettua hienostuneesta muotoilustaan, olivatpa kyseessä sitten suuret tai pienet veto-, metalli-, houkutin- tai uintilistattomat vieheet tai kalastusvarusteet ja -tarvikkeet. Williamson-tuoteohjelma koostuu neljästätoista tuotepäryestä.

Rapalan maailmanlaajuisen jakeluverkoston tukemana Williamson on noussut nopeasti yhdeksi Big Game -kalastuksen johtavista tuotemerkeistä. Williamsonia myydään jo 32 maassa, pääalueiden ollessa Yhdysvallat, Eurooppa, Australia ja Tyynenmeren Aasia sekä kasvavassa määrin Kes-

ki-Amerikka. Kattavan vientiverkoston ansioista Williamson-tuotteita myydään myös vaikeammin tavoitettavilla markkinoilla, kuten Bahrainissa, Fidzillä tai Uudessa-Kaledoniassa.

Vuonna 2006 esitelty uusi kaloja jäljittelevä Live-mallisto oli läpimurto Big Game -kalastuksessa, ja valikoimaa laajennettiin vuonna 2007 uusia syöttikalalajeja imitoivilla malleilla.

Blue Foxin metalliuistimet

Blue Fox on konsernin perinteinen tuotemerkki metalliuistimissa. Se sisältää laajan ja monipuolisen valikoiman erilaisia tuotteita. Miljoonat kalastajat ympäri maailman käyttävät perinteisiä Pixee-lusikoita ja Vibrax-lippoja lohen ja taimenen pyyntiin, kun taas Musky Buck on jättiläishaukien kalastajien suosikki. Uudemmat keksinnöt, kuten Double Header ja Trout Quiver, ovat vakiinnuttaneet paikkansa uistinpakeissa ympäri maailman.

Vuoden 2007 uutuuksena esiteltiin Lucius-lusikat, jotka on suunniteltu erityisesti eurooppalaiseen hauenkalastukseen, sekä Vibrax Musky Buzz -mallisto jättiläishauenkalastukseen suunniteltuja pintavieheitä.

Luhr Jensenin vaaput ja metalliuistimet

Hood Riveristä, USA:n Oregonista, lähtöisin oleva Luhr Jensen -brändi on legenda vieheissä ja uistelutarvikkeissa.

Yhtiön pitkä valmistusperinne ja tuotteiden laadukas viimeistely esimerkiksi Crippled Herring, Crocodile ja Bangtail-lusikoissa sekä Dipsy Diver -syväajissa ovat kaikille lohta, taimenta ja haukea kalastaville tuttuja. Luhr Jensen on uistimillaan markkinajohtaja Luoteis-Yhdysvalloissa. Sen tuotteet ovat parhaimmillaan lohen kalastuksessa, mutta niitä myydään ympäri maailmaa myös muiden kalalajien pyyntiin. Vuonna 2005 hankittu Luhr Jensenin brändi, jolla on erinomainen maine ja 70 vuoden historia, on hyvä lisä konsernin brändi-portfoliossa.

Luhr Jensen lanseerattiin maailmanlaajuisen jakeluun konsernin jakeluverkoston kautta. Kuuluisan lohenkalastusbrändin sulauttaminen osaksi Rapalan uistinliiketoimintaa sujui suunniteltua nopeammin ja helpommin. Luhr Jensenin tuotannon siirto konsernin Kiinan tehtaalle sujui hyvin. Samaan aikaan kun tuotteiden kansainvälinen myynti etenee konsernin jakeluyhtiöiden kautta uusille markkinoille, Luhr Jensen on säilyttänyt markkinajohtajan asemansa perinteisillä markkina-alueillaan.

Trigger X -houkutusaineet

Vuonna 2005 konserni allekirjoitti jakelusopimuksen, jolla se sai maailmanlaajuisen yksinoikeuden Ultrabite-nimisen feromonipohjaisen houkutusaineen myyntiin urheilukalastuksessa.

Trigger X:ksi uudelleen brändätyn houkutusaineen on kehittänyt Britannian valtion ympäristö-, kalastus- ja maataloustutkimuslaitos (CEFAS). Feromoni aktivoi kalan luontaista syömiskäyttäytymistä.

Trigger X sai lentävän lähdön kauden 2007 suolavesikäyttöön tarkoitetuilla suihkeella ja geelillä, joilla lisätään uistinten tehoa. Markkinat ovat ottaneet tuotteen hyvin vastaan, ja tuotepohjettä laajennetaan niin erillisillä houkutusaineilla kuin vieheisiin integroiduilla feromonivalmisteilla kausille 2008–2009.

BLUE FOX®

Erityisesti eurooppalaiseen hauenkalastukseen suunniteltu Lucius-lusikka oli välitön menestys koko markkina-alueellaan.

Loistavat myyntimäärät ja saaliit loivat terveen pohjan tulevaisuuden uusille koko- ja väriväriyksille.

Merikalastuksessa käytettävien syöttikalojen täydelliset imitaatiot ovat olleet todellinen läpimurto suolavesimarkkinoilla. Williamsonin Live-vieheiden luonnollinen väritys ja muoto sekä niiden liike vedessä ovat jättäneet aidot syöttikalat historiaan.

LUHRJENSEN™

Luhr Jensen -brändättyjen vieheiden lanseeraaminen kansainvälisille markkinoille Rapalan jakeluverkoston kautta nosti Luhr Jensen -tuotteiden myynnin kaikkien aikojen ennätyslukemiin vuonna 2007.

Tuotteet ensimmäisellä aukeamalla.

Koukku- liiketoiminta

"Teimme viime vuonna kaikkien aikojen tulos- ja myyntiennätyksemme osoittaen, että jatkuvat investointimme uuteen teknologiaan ja innovaatioihin mahdollistavat johtavan asemamme säilyttämisen koukku-liiketoiminnassa."

Stanislas de Castelnau
Koukku-liiketoiminnan johtaja

VMC:n kolmihaarakoukut ovat markkinajohtaja lähes 50 %:n markkinaosuudellaan maailman kolmihaarakoukku-kaupasta. Konserni valmistaa ja myy myös yksihaarakoukkuja. Koukku-liiketoiminnan liikevaihto oli vuonna 2007 noin 17 miljoonaa euroa (15 miljoonaa euroa vuonna 2006).

Maailman johtavat koukut

Konsernin koukut myydään pääasiassa VMC-brändillä, joka on maailman johtava tuotemerkki kolmihaarakoukuissa ja markkinajohtaja liki 50 prosentin markkinaosuudellaan. VMC:n koukkuja, joihin sisältyy myös laaja valikoima yksihaarakoukkuja, myydään yli 70 maahan. Konserni käyttää itse noin neljänneksen valmistamistaan koukuista, ja loput myydään konsernin ulkopuolisille uistinvalmistajille ja jakeluyhtiöille.

Edistynyt valmistusteknologia ja voimakas tuotekehitys ovat VMC-koukkujen keskeisiä menestystekijöitä. Konsernin Ranskassa sijaitseva koukkutehdas pystyy valmistamaan lyhyellä tuotannon läpimenoajalla suuria määriä koukkuja, mikä mahdollistaa korkean laadun ja nopean reagoinnin kysynnän muutoksiin. Tuotannon teknologinen edistyksellisyys on yhdistelmä automatisoitua mekaanista muokkausta, teräksen kuumakäsittelyä ja kemiallista viimeistelyä. Konsernin koukku-liiketoiminnan vahvuutena ovat menestykselliset innovaatiot, yhdessä avainasiakkaiden kanssa tehtävä tuotekehitys ja korkea-laatuinen asiakaspalvelu. Nämä seikat ovat edesauttaneet VMC:n kehittymistä oman alansa markkinajohtajaksi.

VMC-koukkujen historia

Perheyhtiö Viellard, Migeon & Compagny perustettiin vuonna 1796 ja se aloitti koukku-liiketoiminnan Ranskassa vuonna 1910. Siihen aikaan jokainen koukku valmistettiin yksitellen ja käsin. Ensimmäinen automatisoitu kolmihaarakoukkukone otettiin käyttöön vuonna 1974. Se nosti päivittäisen tuotantokapasiteetin 5 000 koukusta 60 000 koukkuun. Tätä tuotannollista kehitystä seurasi kansainvälinen laajentuminen, joka mahdollisti VMC-koukkujen markkinajohtajuuden 1990-luvulla. Rapala osti VMC:n vuonna 2000. Nykyisin tuotantokapasiteetti on noin kolme miljoonaa koukkuä päivässä.

Uudet tuotteet ja liiketoiminnan kehittäminen 2007

VMC:n kehittämä Spark Point -teknologia on asettanut koukun terävyydelle uudet standardit. Spark Point -koukku-mallistoa laajennettiin menestyksellisesti vuonna 2007 kattamaan myös karpinonginnan ja merikalastuksen tarpeet.

Globaalin koukkumarkkinan tuntemus ja maailmanlaajuinen jakeluverkosto mahdollistavat alueellisten eri-

koistutuotteiden tuomisen myös muille markkinoille. Yhdysvalloissa suunnitellut, VMC:n koukkuihin valmistetut jigipäät lanseerattiin samanaikaisesti sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa, ja ensimmäisen kauden menestys oli valtameren kummallakin puolella erinomainen.

Koukkujen jakeluorganisaatiota Yhdysvaltain markkinoilla järjestettiin uudelleen vuoden 2007 aikana ja muutokset astuivat voimaan vuoden 2008 alusta: kaikesta koukkujakelutoiminnasta aikaisemmin vastannut VMC Inc. myy koukkuja jatkossa vain omamerkkivalmistukseen ja Rapala USA vastaa jakelusta vähittäismyyjille.

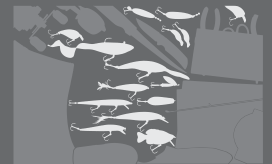
Uudet tuotteet ja kehityskohteet vuodelle 2008

Vuonna 2008 VMC:n kehityskohteena on tuotantokapasiteetin kasvattaminen. Metallipinnoituslinjastoa laajennetaan ja kolmihaarakoukkujen valmistuskoneiden määrää lisätään Morvillarsin tuotantolaitoksessa. Uusi teknologia ja tuoteinnovaatiot mahdollistavat uusien tuotemallien, kuten Drop Shot -erikoiskoukkujen sekä järeiden Tropic Spark Point -kolmihaarakoukkujen tuomisen markkinoille.

Vuonna 2007 VMC koukut
ylsivät kaikkien aikojen
myyntinäytukseensä.

Tuotteet ensimmäisellä aukeamalla.

Tarvike- liiketoiminta

"Rapalan toiminnalliset ja käytännölliset tarvikkeet kuten kalastusveitset, siimat, kalastajan työkalut ja vaatteet sekä aurinkolasit lisäävät niin positiivisia kalastuskokemuksia kuin kalansaaliitakin."

Lars Ollberg

Tarvikeliiketoiminnan myynti- ja markkinointijohtaja

"Vietämme vuonna 2008 Marttiini-veitsien 80-vuotissyntymäpäiviä. Myös menestyksellinen yhteistyö Rapalan kanssa kalastusveitsissä on kestänyt jo 40 vuotta."

Päivi Ohvo

Marttiinin toimitusjohtaja

Rapala hyödyntää vahvoja brändejään ja kattavaa jakeluketjuaan laajentamalla tuotevalikoimaansa perinteisten uistinten ja koukkujen ulkopuolelle. Rapalalla on laaja valikoima kalastustarvikkeita, joista tärkeimpiä ovat fileointiveitset, kalastajan työkalut, siimat, kalastusasut, kalastuslaukut ja kalastajan aurinkolasit. Tarvikeliiketoiminnan liikevaihto oli noin 44 miljoonaa euroa vuonna 2007 (46 miljoonaa euroa vuonna 2006).

Tunnetut ja laadukkaat brändit

Rapala suunnittelee kaikki omilla brändeillään myytävät tarvikkeet. Rapala valmistaa ne joko omissa tehtaissaan tai valmistuttaa ne valikoiduilla sopimusvalmistajilla. Tuotteet ovat innovatiivisia, käytännöllisiksi muotoiltuja ja korkealaatuisia. Konsernin tarvikkeita myydään nykyisin jo yli 70 maassa.

Fileointiveitset

Rapala-fileointiveitset ovat markkinajohtajia kaikilla päämarkkinoilla. Rapala-fileointiveitsiä on myyty vuodesta 1967 alkaen jo yli 38 miljoonaa kappaletta.

Työkalut

Rapalan kalastajan työkalut ovat täsmätyökaluja - jokainen tarkoitukseen erityisesti suunniteltu. Rapala ei tee alihankintaa muille valmistajille, vaan kaikki työkalut myydään Rapala-tuotemerkillä. Kolmikielinen neliväripakkaus kertoo aiempaa paremmin tuotteen teknisistä ominaisuuksista.

Siimat

Rapalan palkitut monofili- ja monikui-

tusiimat ovat tunnettuja siimamarkkinoilla. Rapala antaa kestävyystakuun kaikille siimoilleen ja ne valmistetaan valikoiduilla sopimustoimittajilla.

Pro Wear -kalastusasusteet

Rapala Pro Wear -malliston tuotteet kattavat sääolot trooppisista pohjoismaisiin keleihin. Mallistoa on myyty useissa maissa vuodesta 2005 alkaen ja se on saanut kuluttajilta hyvän vastaanoton.

Kalastajan aurinkolasit

Rapala Vision Gear -nimellä myytävät kalastajan aurinkolasit ovat jatkaneet markkinaosuutensa kasvattamista. Niiden optiset ominaisuudet, muotoilu ja käytännöllinen pakkaus vastaavat hyvin kalastajien tarpeita ja vaatimuksia. Konsernin tuotemerkeillä myytävien aurinkolasien myynti kalastusväline-markkinoille alkoi vuonna 2006.

Vuoden 2007 saavutukset

Marttiinin liiketoiminta kehittyi suotuisasti vuonna 2007: toimintoja rationalisoitiin ja keskitettiin mm. siirtämällä kaikki puunkäsittely Rovaniemen tehtaalle. Kaikki nahkatupit puo-

lestaan valmistetaan Marttiinin Viron tehtaalla. Marttiinin Rapala-tuotemerkillä valmistama veitsivalikoima pakataan ja toimitetaan asiakkaille Virosta.

Kiinan veitsitehtaan toimintaa kehitettiin ja tuotantokapasiteettia nostettiin edelleen. Kiinassa tuotettujen Rapala-veitsien myynti kasvoi yli 50 % vuoden 2007 aikana. Uusien taittoveitsien tulevaisuuden näkymät ovat hyvät.

Uusin Rapalan tietokonepeli, Rapala Tournament Fishing, sai heti suuren suosion. Vuonna 2007 peli julkaistiin Nintendon Wii-alustalle. Kaikki Rapala-tietokonepelit on kehittänyt Rapalan lisenssillä Activision Inc., yksi maailman suurimmista tietokonepelien valmistajista.

Rapala Vision Gear -tuoteryhmän sekä Rapala-kalastuslaukkujen myynti yli kaksinkertaistui vuoden 2007 aikana.

Rapala-tarvikkeiden pakkaukset ja ulkonäkö uusittiin vuonna 2007. Tuotelinja on nyt yhdenmukainen ja helpos- ti tunnistettava. Rapala-brändin näkyvyyteen vähittäiskaupassa panostettiin voimakkaasti tuomalla markkinoille uusia myynti- ja esittelytelineitä.

Kiinan Guangzhoussa toimiva Rapalan ulkoistus- ja hankintayksikkö hoitaa pääosan konsernin tarvikkeiden ulkoistus- ja hankintatoiminnasta.

Toimitusketjun hallinnan kehitystä jatkettiin vuonna 2007 ja useiden tuotteiden toimitusaika lyheni. Lisäksi allekirjoitettiin hankintasopimus suomalaisen Logonet Oy:n kanssa Rapala Pro Wear -vaatemalliston suunnittelusta, tuotannosta ja logistiikasta.

Uudet tuotteet vuodelle 2008

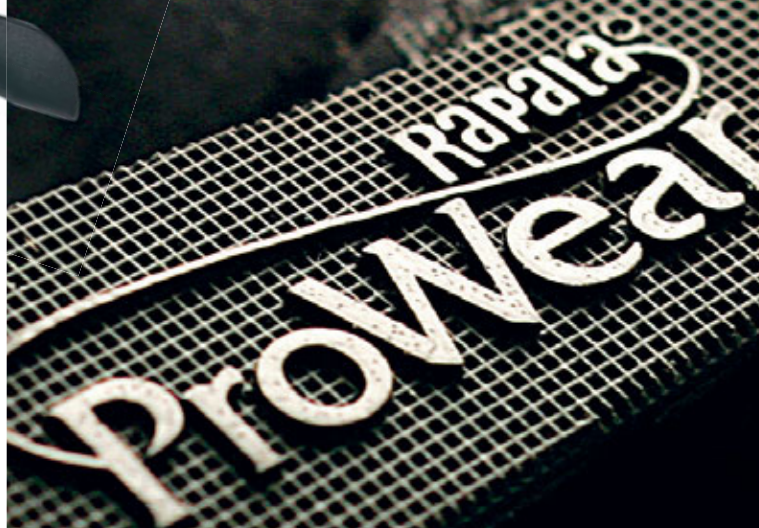
Laadukkaat haavit ja uudet käytännölliset va'at täydentävät Rapalan kalastajan työkaluvalikoimaa.

Fileointiveitsien ylimpiin hintaluokkiin esiteltiin viisi uutta mallia ja kolme uutta, erityisesti Pohjois-Amerikan markkinoille suunnattua, sähkökäyttöistä fileointiveistä.

Rapala Vision Gear -tuoteryhmään lanseerattiin uusi Angler-sarja. Näissä kalastajan polarisoiduissa aurinkolaseissa korkea laatu yhdistyy kilpailukykyiseen hintaan.

Rapala Pro Wear -mallistoa täydennettiin veden- ja tuulenpitävillä takeilla ja housuilla.

Kaudelle 2008 Rapala-laukkuihin esiteltiin edullinen Rapala Sportsman's -sarja ja kolme ylemmän hintaluokan Rapala Limited Edition -mallia.

Rapala
ProWear

Korkealuokkaiset materiaalit, innovatiivinen taskurakenne, käytännöllisyys ja moderni ulkonäkö yhdistettynä kilpailukykyiseen hintaan tekivät Rapala Pro Wear Shallows -kalastusliivistä tuoteryhmänsä malliesimerkin vuonna 2007.

Rapala

Marttiini

The Sharpest Choice since 1928.

Marttiinin Rovaniemellä valmista, käsin tehty Rapala Witch's Tooth -fileointiveitsi myytiin loppuun ennätysajassa korkeasta vähittäishinnasta huolimatta.

Tuotteet ensimmäisellä aukeamalla.

Kolmansien osapuolien kalastustarvikkeet

Konsernin tuotemerkeillä myytävien kalastustarvikkeiden lisäksi Rapala jakelee kolmansien osapuolten urheilukalastustuotteita. Näiden tuotteiden liikevaihto oli noin 63 miljoonaa euroa vuonna 2007 (54 miljoonaa euroa vuonna 2006).

"Kasvava määrä kalastajia käyttää apunaan kaikuluotaimia ja sähköperämootoreita lisätäkseen positiivisia kalastuskokemuksia."

Hannu Murtonen,

Itä- ja Pohjois-Euroopan jakeluyhtiöiden johtaja

"Shimanon vavat ja kelat ovat luokkansa parhaita ja erittäin tärkeä osa tuotetarjontaamme."

Janne Paukkunen

Espanjan, Portugalin ja Brasilian jakeluyhtiöiden johtaja

Shimanon vavat ja kelat

Konserni on myynyt Shimanon vapoja ja keloja jo vuodesta 1993. Vuonna 2007 niitä myytiin Rapalan omien jakeluyhtiöiden kautta 22 Euroopan maahan ja Etelä-Afrikkaan. Shimano puolestaan myy Rapalan kalastusvälineitä neljään maahan Euroopassa. Euroopan jakeluyhteistyö on kestänyt jo 14 vuotta. Shimano on yksi maailman johtavia tuotemerkkejä keloissa ja vavoissa.

Rapalan Unkarilainen jakeluyhtiö Rapala Eurohold on toiminut tammi-kuusta 2007 alkaen Kaakkois-Euroopan jakelukeskuksena, joka myy Rapalan tuotteiden lisäksi Shimanon kalastusvälineitä Unkariin, Romaniaan, Bulgariaan, Sloveniaan, Kroatiaan, Bosniaan, Serbiaan, Makedoniaan ja Albaniaan.

Huhtikuussa 2006 Rapala ja Shimano vahvistivat jakeluyhteistyötään Unkarissa ja Kaakkois-Euroopassa Shimanon tullessa Rapala Eurohold:n omistajaksi 33,4 %:n osuudella sijoittamalla yhtiöön uutta omaa pääomaa.

Lokakuussa 2007 Rapala ja Shimano sopivat jakeluyhteistyönsä vahvistamisesta Venäjällä ja Ukrainassa. Rapala ja Shimano perustivat Suomeen yhteisyrityksen, jonka osapuolet omistavat 50/50 ja jota Rapala kontrolloi. Yhteisyritys, Rapala Shimano East Europe Oy, tulee hankkimaan omistukseensa Rapalan nykyisin omistamat jakeluyhtiöt Venäjällä ja Ukrainassa. Järjestelyn seurauksena nämä jakeluyhtiöt ryhtyvät jakelemaan nykyisen tuotevalikoidensa lisäksi myös Shimanon keloja ja vapoja sekä muita Shimanon kalastusvälineitä. Shimano-tuotteiden jake-

lu käynnistyi Venäjällä joulukuussa ja Ukrainassa vuoden 2008 alussa.

Kalastuselektronikka ja muut kalastustuotteet

Rapala jakelee myös muita kuin konsernin omia kalastusvälinetuotemerkejä erityisesti uusien jakeluyhtiöiden kautta. Lisäksi Rapala myy kolmansien osapuolten kalastukseen liittyviä tuotteita, jotka eivät kuulu konsernin omaan tuotevalikoimaan. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi Humminbirdin kaikuluotaimet, Planon uistinpakit, Cannonin syvätkilat ja Minn Kotan sähköperämootorit. Lisäksi Rapala myy kolmansien osapuolien houkutus- ja syöttiseoksia.

Metsästys, ulkoilu ja talviurheilu

"Talviurheiluvälineiden jakelu tasaa kalastusväline liiketoimintamme kausiluonteisuutta ja sopii hyvin jakeluohjelmaamme ja toimitusketjuumme."

Saku Kulmala

Suomen jakeluyhtiön johtaja

"Rapala on yksi johtavista metsästys- ja kilparammuntatuotteiden jakelijoista Pohjoismaissa, jossa tuotetarjontamme koostuu alan johtavista brändeistä."

Nils Larsen

Tanskan jakeluyhtiön johtaja

"Ulkoilutuotteet kuten teltat, makuupussit, rinkat ja vaelluskenkät ovat hyvä lisä tuotetarjontaamme samalle asiakaskunnalle kuin suurin osa muista tuotteistamme."

Matts Baum

Ruotsin jakeluyhtiön johtaja

"Lahjatavaroiden valmistus käynnistyi joitakin vuosia sitten tasoittamaan kalastusväline-tuotannon kausiluonteisuutta ja on vähitellen kasvanut omaksi kannattavaksi liiketoiminnakseen."

Cynthia Foong

Lahjatavaraliiketoiminnan johtaja

Tasoittaakseen ydinliiketoimintansa kausiluonteisuutta Rapala valmistaa myös maastohiihtosuksia ja eräitä muita ydinliiketoimintaansa kuulumattomia tuotteita. Kalastusvälineiden lisäksi Rapala jakelee kolmansien osapuolten metsästys-, ulkoilu- ja talviurheilutuotteita. Näiden tuotteiden liikevaihto oli noin 48 miljoonaa euroa vuonna 2007 (42 miljoonaa euroa vuonna 2006).

Metsästys

Metsästys on talviurheilutuotteiden ohella tärkeä tuotekategoria konsernin pohjoismaisille jakeluyhtiöille, joiden kalastusliiketoiminta on hiljaista syksyisin ja talvisin. Konserni on myynyt metsästystuotteita 1960-luvulta lähtien, ja on nykyisin yksi Pohjoismaiden johtavia metsästysvälineiden jakelijoita.

Rapalan jakelemista metsästystuotteista ja -tuotemerkeistä tärkeimpiä ovat kiväärit ja haulikot (Beretta, Franchi, Remington, Escort, Blazer, Winchester, Mauser, Tikka, Sako ja CZ), patruunat ja amukset (Norma, Winchester, CCI ja Remington, Eley Hawk, Rottweil ja Gyttrorp), optiikka (Leica, Bushnell, Schmidt&Bender ja Tasco), vaatteet (Geoff Anderson, Blaser ja Beretta) sekä metsästystarvikkeet (Nordic Hunter). Konsernin tuotemerkeillä (Marttiini, Wild Game ja Normark) myydään metsästysveitsiä, -vaatteita ja muita metsästystuotteita

Talviurheilu

Rapala on jaellut talviurheilutuotteita Suomessa jo vuodesta 1999, ja vuodesta 2005 myös Norjassa. Tärkeimmät myydyt talviurheilutuotteet ja -tuotemerkit

ovat Peltosen murtomaasukset, Rexin sauvat ja suksivoiteet, Rottefellan siteet sekä Alpinan monet.

Peltonen-tuotemerkin Rapala on omistanut vuodesta 2002. Vuonna 2005 konserni nosti omistusosuutensa Peltonen Ski Oy:ssä 19 %:sta 80 %:iin varmistaakseen ja kehittääkseen Peltosen tuotteiden jakelua. Jo ennen omistusjärjestelyä Rapala oli merkittävä Peltosen asiakas ostaen liki puolet Peltosen tuotannosta. Hartolan tehtaan suksituotannon lisäksi Peltonen hankkii alemman hintakategorian suksia muilta valmistajilta. Peltonen on yksi maailman johtavista murtomaasuksibrändeistä. Peltosen markkinaosuus Suomessa on noin 30 %. Markkinaosuus on huomattava myös tärkeimmillä vientimarkkinoilla. Tärkeimmät vientimaat ovat Norja, Saksa, Venäjä ja Ranska.

Ulkoilu

Rapala on myös merkittävä kolmansien osapuolien ulkoilutuotteiden jakelija. Tärkeimmät jaeltavat ulkoilutuotteet ja tuotemerkit ovat GPS-laitteet (Magellan), vaellustarvikkeet (Vaude ja Tuckland) sekä kiikarit ja muut optiset tuotteet (Leica, Bushnell ja Tasco). Konsernin tuotemerkeillä (Marttiini, Wild Ga-

me, TermoSwed ja Normark) myydään muun muassa veitsiä, reppuja, rinkkoja, lämpökerrastoja ja vaelluskenkiä.

Muut tuotteet

Hyödyntääkseen teollisen tuotantokapasiteettinsa täysimääräisesti ja tasoittaakseen ydinliiketoimintansa kausivaihteluita konserni valmistaa lähinnä sopimusvalmistajana muita tuotteita kulutustarvike- ja elektroniikkateollisuudelle. Rapalan Kiinan tehdas tuottaa kalastustarvikkeiden ohella lahjatavaratuotteita, joita voidaan valmistaa samoilla koneilla ja laitteilla kuin kalastusvälineitä.

Rapala ja Shimanon yhteisyrityksen perustamisen seurauksena Venäjän jakeluyhtiö on jakanut joulukuusta 2007 alkaen myös Shimanon polkupyöränosia.

PELTONEN

Hallituksen toimintakertomus

Markkinatilanne ja myynti

Markkinaolosuhteet olivat melko hyvät vuonna 2007. Sääolosuhteet olivat normaalit ja kalastuskesä alkoi hieman aiemmin kuin vuonna 2006, jolloin kesäsesonki oli myöhässä. Toisaalta sesonki myös päättyi aiemmin kuin edellisvuonna. Kalastusvälinemarkkinoiden kasvu oli voimakkainta Itä-Euroopassa, Etelä-Afrikassa, Australiassa ja Aasiassa. Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa markkinatilanne pysyi melko vakaana vaikkakin Yhdysvaltojen markkinat kärsivät hieman dollarin heikkenemisestä.

Voimakas panostus konsernin liiketoiminnan tehostamiseen ja kustannussäästöihin leimasivat vuotta 2007. Nämä toimenpiteet toteutettiin kuitenkin siten, ettei panostuksia liiketoiminnan kehittämiseen ja myynnin kasvuun vähennetty.

Kalastusvälineliiketoiminnan kausiluontoisuutta on viime vuosina vähennetty kasvattamalla konsernin liiketoimintoja eteläisellä pallonpuoliskolla ja päiväntasaajan lähetyillä yritysostoilla, uusia liiketoimintoja käynnistämällä ja kasvattamalla tällä alueella jo aiemmin perustettuja liiketoimintoja. Vaikka lähes puolet liikevaihdosta kertyy jo toisella vuosipuoliskolla, yli 80 % liikevoitosta syntyi vuoden 2007 ensimmäisen 6 kuukauden aikana.

Tilikauden liikevaihto kasvoi 7 % edellisvuodesta ja oli 242,5 milj. euroa (226,6 milj. euroa). Melkein 90 % tästä kasvusta oli orgaanista kasvua. Kaikkien maantieteellisten segmenttien paitsi Pohjois-Amerikan liikevaihto kasvoi. Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen laski Pohjois-Amerikan liikevaihtoa 5,8 milj. euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla konsernin liikevaihto kasvoi 11 % ja Pohjois-Amerikan liikevaihto 4 %.

Kaikkien liiketoimintasegmenttien liikevaihto kasvoi lukuun ottamatta

tarvikkeita ja koukku-tuotelinja teki kaikkien aikojen myyntiennätyksen. Uistinmyynti nousi 1 %, koukut 14 %, kolmansien osapuolien kalastusvälineet 19 % ja muut tuotteet 13 %. Tarkemmat tiedot liikevaihdon maantieteellisestä ja tuoteryhmäkohtaisesta jakaumasta ovat tämän tiedotteen numero-osiossa. Tarkemmat tiedot maantieteellisestä ja tuoteryhmäkohtaisesta jakaumasta löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 2.

Taloudellinen tulos ja kannattavuus

Liikevoitto kasvoi 30 % ja oli 28,3 milj. euroa (21,7 milj. euroa). Myös liikevoittomarginaali nousi ja oli 11,7 % (9,6 %). Sijoitetun pääoman tuotto saavutti hyvän tason ja oli 15,9 % (12,3 %).

Liikevoittoon sisältyi useita kertaluontoisia eriä. Näistä suurimmat aiheutuivat uuden jakeluyhteisyrityksen 50 % osuuden myynnistä Shimanolle (myyntivoitto 4,9 milj. euroa), Ranskan jakeluliiketoimintojen keskittämisestä (kuluvaraus 2,5 milj. euroa), Irlannin uistintehtaan

sulkemisesta (kuluvaraus 1,1 milj. euroa) ja Terminator-yrityskaupan negatiivisesta liikearvosta (1,0 milj. euroa). Muut kertaluontoiset erät olivat nettona -0,7 milj. euroa (-0,4 milj. euroa).

Liikevoittoa heikensi Yhdysvaltain dollarin ja eräiden muiden valuuttojen heikkeneminen euroon nähden (1,6 milj. euroa) sekä raaka-aine- ja henkilöstökustannusten kasvu erityisesti Kiinassa. Toisaalta useat liiketoiminnan tehostamis- ja kannattavuuden parantamishankkeet alkoivat vaikuttaa positiivisesti toisella vuosipuoliskolla. Myös konsernin omien tuotteiden osuus liikevaihdosta kasvoi ja paransi kannattavuutta. Valuuttakurssimuutosten suojauksesta syntynyt voitto 1,0 milj. euroa (+0,3 milj. euroa) on kirjattu rahoituseriin. Tarkemmat tiedot rahoitusriskien hallinnasta löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 22.

Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali, kertaluontoiset erät eliminoituna ja käyttäen vuoden 2006 valuuttakursseja, parani selvästi ja oli 11,2 % (9,8 %).

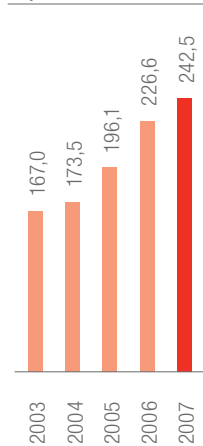
TUNNUSLUKUJA

Milj. EUR	2007	2006	2005
Liikevaihto	242,5	226,6	196,1
Voitto ennen poistoja (EBITDA)	33,8	28,0	26,3
Liikevoitto (EBIT)	28,3	21,7	21,5
Voitto ennen veroja	23,3	14,6	18,6
Tilikauden voitto	17,5	11,0	14,0
Liiketoiminnan nettorahavirta	18,2	10,0	12,1
Investointien nettorahavirta	-3,7	-14,7	-16,2
Korollinen nettovelka kauden lopussa	80,2	99,3	95,9
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	38,2	33,4	33,1
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa, %	82,8	122,2	127,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-65,0	-54,1	-47,0
Henkilöstö keskimäärin, henkilöä	4 577	3 987	3 780
Tutkimus- ja kehityskulut suhteessa liikevaihtoon, %	1,6	1,2	0,7
	0,7	0,5	0,4

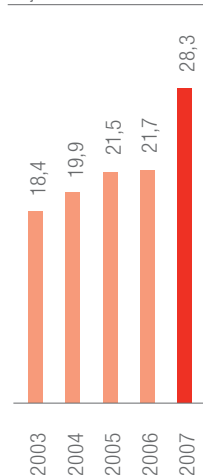
Liikevaihto

Milj. EUR

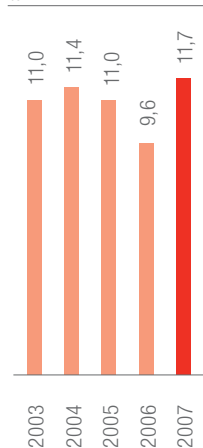
Liikevoitto

Milj. EUR

Liikevoitto

%

Tämä käänne oli merkittävä ja lopetti liikevoittomarginaalin laskevan trendin.

Kaikkien muiden maantieteellisten segmenttien paitsi muun Euroopan liikevoitto kasvoi. Muun Euroopan liikevoitto laski Ranskan, Irlannin ja eräiden muiden maiden uudelleenjärjestelyvarauksista johtuen. Pohjoismaiden liikevoittoa paransi uuden jakeluyhteisyrityksen 50 % osuuden myynnistä saatu voitto. Tarkemmat tiedot maantieteellisestä jakaumasta löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 2.

Rahoituskulut nousivat vertailuajanjaksoista korkojen nousun seurauksena. Tilikauden voitto nousi 59 % kaikkien aikojen ennätykseensä 17,5 milj. euroa (11,0 milj. euroa) ja myös tulos per osake, 0,45 euroa (0,28 euroa), oli kaikkien aikojen paras. Lisää osakekohtaisia ja muita tunnuslukuja vuosilta 2003–2007 löytyy sivuilta 71 ja 72.

Rahavirta ja taloudellinen asema

Liiketoiminnan nettorahavirta parani 82 % ja oli 18,2 milj. euroa (10,0 milj. euroa). Käyttöpääoman suhteelliseen alentamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatkettiin tuloksekkaasti tilikauden aikana. Huolimatta liiketoiminnan volyymin kasvusta käyttöpääoma laski 96,7 milj. euroon (97,8 milj. euroa). Vuoden 2007 lopun käyttöpääoma suhteessa liikevaihtoon oli 40 % (43 %), kun siitä vähennetään uuteen yhteisyritykseen Shimanolta vuoden lopussa hankitut alkuvarastot.

Vuoden 2007 investointien nettorahavirta oli 3,7 milj. euroa (14,7 milj. euroa) sisältäen 9,9 milj. euroa (15,5 milj. euroa) investoinnit. Investointeihin sisältyy Terminator-yrityskauppa, toinen maksuerä vuonna 2005 päätetystä Free-time-yrityskaupasta sekä loppukauppa-hinta vuonna 2004 päätetystä Guigo-yrityskaupasta. Vuonna 2007 toteutettujen yrityskauppojen kokonaishankintahinta oli 2,1 milj. euroa, josta 2,7 milj. euroa on allokoitu käyttöpääomaan, 0,9 milj. euroa käyttöomaisuuteen, 0,5 milj. euroa velkoihin ja erotus on kirjattu tuloslaskelmaan negatiivisena liikearvona. Käyttö-omaisuuden myynnistä saatiin 6,3 milj. euroa. Tähän sisältyy 50 % osuuden myynti Venäjän ja Ukrainan jakeluyhteisyrityksestä Shimanolle (5,0

milj. euroa) ja useita pienempiä käyttö-omaisuuden myyntejä. Tarkemmat tiedot yrityshankinnoista ja -luovutuksista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3.

Osana strategisen jakeluyhteistyön syventämistä Rapala laski lokakuussa liikkeelle 889 680 kappaletta uusia osakkeita Shimanolle 5,62 euron merkintähintaan per osake. Hinta vastaa osakkeen kurssin painotettua kolmen kuukauden keskiarvoa. Osakkeet eivät tuota oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007 ja niillä on 12 kuukauden luovutusrajoitus. Annista kertyi 5 milj. euroa. Tarkemmat tiedot osakkeenomistajista, osakassopimuksesta, osakkeista, optioista, hallituksen valtuuksista ja yhtiön hallinnosta löytyvät konsernitilinpäätöksen lisätiedoista luvuissa "Osakkeet ja osakkeenomistajat" sekä "Hallinto". Lähipiiritapahtumat on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 28.

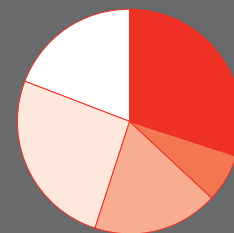
Korollinen nettovelka laski voimakkaasti 80,2 milj. euroon (99,3 milj. euroa) positiivisen kassavirran ja käyttö-omaisuuserien myynnin seurauksena. Parantuneen kannattavuuden ja kassavirran seurauksena omavaraisuusaste nousi 38,2 %:iin (33,4 %) ja velkaantumisaste laski 82,8 %:iin (122,2 %). Konsernin maksuvalmius on parempi kuin kertaakaan aiemmin vuoden 1998 pörslistauksen jälkeen.

Konsernin strategian toteuttaminen - kasvu

Konsernin johto osallistui tilikauden aikana useisiin yrityskauppaneuvotteluihin ja yhteistoimintahankkeisiin konsernin kannattavan kasvun strategian toteuttamiseksi.

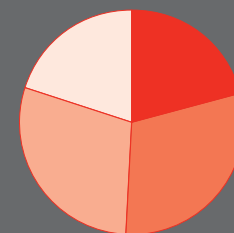
Neuvottelujen tuloksena syntyi konsernin kannalta erittäin tärkeä yhteisliittymä, jossa Rapala ja Shimano päättivät yhdistää voimansa Itä-Euroopan jakelussa. Konsernin tavoitteena on pitkään ollut kehittää ja vahvistaa jakeluyhteistyötään Shimanon kanssa. Shimanon kanssa aiemmin vuonna 2007 perustettu Unkarin Kaakkois-Euroopan jakelukeskus on jo osoittautunut menestykseksi. Lokakuussa Rapalan ja Shimanon yhteistyö syveni entisestään, kun yhtiöt sopivat jakeluyhteisyrityksen perustamisesta Venäjän ja Ukrainan nopeasti kasvaville markkinoille. Tämä

MYynti tuotelinjoittain

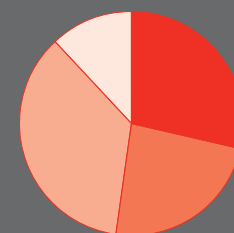
Uistimet	30 %
Koukut	7 %
Kalastajan tarvikkeet	18 %
Konsernin ulkopuoliset kalastustuotteet	26 %
Muut tuotteet	19 %

MYynti sijaintimaan mukaan

Pohjois-Amerikka	21 %
Pohjoismaat	30 %
Muu Eurooppa	29 %
Muut Maat	20 %

MYynti markkina-alueittain

Pohjois-Amerikka	29 %
Pohjoismaat	24 %
Muu Eurooppa	36 %
Muut Maat	12 %

transaktio saatettiin loppuun joulukuussa. Osapuolet omistavat Rapalan kontrolloiman Rapala Shimano East Europe Oy -yhteisyrityksen 50/50. Rapalan vuoden 2008 liikevaihdon arvioidaan kasvavan transaktion seurauksena yli 10 milj. euroa. Tämän jakeluyhteistyön laajennuksen jälkeen Rapala vastaa Shimanon kalastusvälineiden jakelusta Etelä-Afrikkaan ja 22 maahan Euroopassa. Venäjällä yhteisyritys myy myös Shimanon polkupyörän osia.

Tammikuussa saatettiin loppuun yhdysvaltalaisen haaralippajigejä ja muita uistimia valmistavan Terminatorin hankinta. Terminator on USA:n haaralippajigimarkkinan toiseksi suosituin brändi noin 2 milj. euroa liikevaihdoillaan. Tällä hetkellä uistimet teetetään alihankintana Meksikolaisella valmistajalla, mutta tuotanto siirretään myöhemmin Rapalan Kiinan tehtaalle.

Myös konsernin orgaaninen kasvu jatkui voimakkaana. Venäjälle perustettiin uistinten kokoonpanotehdas ja uusi jakeluyhtiö käynnistettiin Etelä-Koreassa. Myynnin kasvu jatkui vahvana Itä-Euroopassa, Aasiassa, Australiassa ja Etelä-Afrikassa. Orgaanista kasvua lisäsivät myös uudet tuotekategoriat, olemassa olevien tuotekategorioiden laajennukset sekä kohdistetut markkinointikampanjat. Lisäksi edettiin uusille markkina-alueille ja tuoteryhmiin sekä vahvistettiin konsernin asemaa olemassa olevilla markkina-alueilla ja tuoteryhmissä. Kauden 2008 uutuustuotteet lanseerattiin jakelukanaaviin. Näiden uusien tuotteiden toimitukset alkoivat vuoden 2007 viimeisellä neljänneksellä ja ensimmäiset näistä uusista tuotteista ovat jo kauppojen hyllyillä.

Strategian toteuttaminen – kannattavuus

Yrityskauppa- ja yhteistoimintahankeneuvottelujen, uusien tuotteiden kehittämisen ja orgaanisen kasvuun vahvistamisen ohella johto lisäsi panostustaan liiketoiminnan tehostamishankkeisiin tavoitteenaan pitkään jatkuneen liikevoittomarginaalin laskun kääntäminen nousuun ja konsernin kannattavuuden parantaminen.

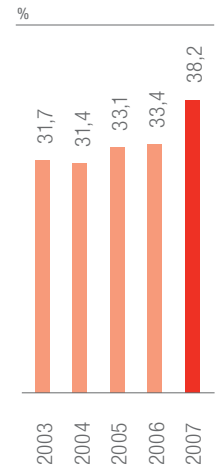
Ranskan toimintojen yhdistämishanke julkistettiin kesäkuussa. Tämä toimintojen keskittäminen Morvillarssiin koskee noin 90 henkilöä, joille kaikille tarjottiin työpaikkaa Morvillarsissa. Henkilö-

kunnan kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella suurin osa henkilöstöstä ei ollut halukas siirtymään uuteen toimipaikkaan. Uusien työntekijöiden palkkaus aloitettiin neljännellä neljänneksellä. Ragot-jakeluyksikön siirto on saatu päätökseen. Waterqueen-jakeluyksikön ja Tortue-siimayksikön muutto on suunniteltu tapahtuvaksi kesällä 2008 ja VMC Europe -koukkujakeluyksikön muutto kolmannen neljänneksen aikana. Uuteen jakelukeskukseen tehtyjen investointien yhteismäärä on noin 0,5 milj. euroa. Lisäksi tarkoituksena on investoida noin 0,4 milj. euroa siimanpuolausyksikön toiminnan tehostamiseen. Toimintojen yhdistämisen jälkeen uudella organisaatiolla toimittaessa vuosittaisten säästöjen arvioidaan yltävän 1-2 milj. euroon. Kustannussäästöjen vaikutus alkaa näkyä toisella vuosipuoliskolla ja täysi vaikutus niillä on vuonna 2009.

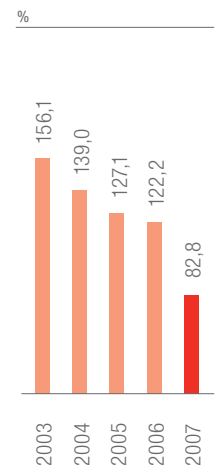
Vahvistaakseen asemaansa maailman johtavana vaappujen valmistajana sekä tuotantonsa tehostamiseksi ja kapasiteetin lisäämiseksi Rapala aloitti Euroopan uistintuotantonsa uudelleenjärjestelyn ja kehittämisen vuoden 2007 alussa perustamalla uistintehtaan Venäjälle. Joulukuussa julkistettiin suunnitelma Irlannin uistintehtaan sulkemisesta. Tehtaan toiminta loppuu vuoden 2008 huhtikuun lopussa. Irlannissa keskimääräinen työntekijämäärä on laskenut vuosien kuluessa ja oli vuoden 2007 lopussa 20 henkeä. Irlannin tehtaan tuotantoprosessit tullaan siirtämään konsernin Viron tehtaalle, joka jatkaa uistinten viimeistelyä, testaamista ja pakkaamista. Samanaikaisesti merkittävä osa Viron tehtaan kokoonpanotyöstä siirretään vaiheittain Venäjän uistintehtaaseen, joka työllistää tällä hetkellä noin 50 henkilöä. Uudelleenjärjestelyn vuosittaiset säästöt ovat noin 0,7 milj. euroa sen jälkeen, kun Irlannin tehdas on suljettu ja sen toiminnot siirretty Eestin tehtaalle.

Vuonna 2007 myös konsernin Kiinan tehtaalla tehtiin merkittäviä operatiivisia muutoksia ja käynnistettiin laaja tuotannon tehostamishanke. Tätä kehityshanketta tukee kansainvälinen asiantuntijatiimi. Tavoitteena on tehostaa tuotantoa, lyhentää tuotannon läpimenoaikoja ja nostaa kohonneiden raaka-aine- ja henkilöstökustannusten pai-

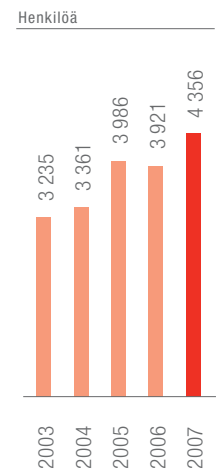
Omaravaisuusaste

Velkaantumistaso (netto)

Henkilöstö kauden lopussa

JOHDON ANALYYSI

Milj. EUR	2007	2006
Raportoitu liikevaihto	242,5	226,6
Valuuttakurssivaikutukset	10,0	
Vertailukelpoinen liikevaihto	252,5	226,6
Raportoitu liikevoitto	28,3	21,7
Kertaluontoiset erät (netto)	-1,6	0,4
Valuuttakurssivaikutukset	1,6	
Vertailukelpoinen liikevoitto	28,3	22,1
Raportoitu liikevoittomarginaali, %	11,7	9,6
Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali, %	11,2	9,8

nama kannattavuus jälleen hyvälle tasolle. Tämän projektin tulokset alkoivat näkyä jo vuoden viimeisellä neljänneksellä. Täysi hyöty tästä hankkeesta tulaneen näkemään myöhemmin kuluvana vuonna, kun uusi tuotannonohjausjärjestelmä ja siihen liittyvät uudet prosessit on saatu käyttöön.

Shimanon kanssa vuonna 2007 perustettu Unkarin Kaakkois-Euroopan jakelukeskus on jo osoittautunut menestykseksi myynnin kasvattamisen lisäksi myös kannattavuuden parantamisessa.

Lisäksi heikommin kannattavissa jakeluyhtiöissä on tehty joitakin organisaatiomuutoksia. Näiden lisäksi on toteutettu useita kustannusten vähentämiseen tähtääviä hankkeita, joiden tulokset ovat alkaneet asteittain näkyä jo vuoden 2007 kuluessa. Pääosa näistä hankkeista on saatettu loppuun ja niiden täysimääräinen vaikutus näkyy vuoden 2008 alusta lukien.

Henkilökunta ja tuotekehitys

Konsernin henkilöstömäärä nousi 11 % vuoden aikana ja oli vuoden lopussa 4 356 henkilöä (3 921). Konsernin keskimääräinen henkilöstömäärän nousi 4 577 henkeen (3 987). Henkilöstö kasvoi eniten Kiinassa ja Venäjällä. Tarkeimmat tiedot henkilöstöstä on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 7.

Tutkimus- ja kehityskulut nousivat 1,6 milj. euroon (1,2 milj. euroa) vuonna 2007.

Riskienhallinta ja ympäristöasiat

Konsernin riskienhallinnan ja ympä-

ristöasioiden hoidon periaatteet vahvistettiin vuoden 2007 aikana. Nämä periaatteet ja niiden puitteissa tehty työ esitellään konsernitilinpäätöksen luvuissa "Riskienhallinta" ja "Ympäristö".

Näkymät vuodelle 2008

Vuoden 2008 näkymät ovat aika hyvät. Kalastusvälineliiketoiminnan kilpailutilanteessa ei ole odotettavissa suuria muutoksia. USA:n talouden epävarmuudella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernin vuoden 2008 liikevaihtoon. Alkaneen tilikauden liikevaihdon arvioidaan kasvavan 8-12 % käyttäen vuoden 2007 valuuttakurssia. Mahdolliset uudet yritysostot lisäävät toteutuessaan konsernin liikevaihtoa edellä mainitusta.

Kannattavuuden parantamiseksi vuonna 2007 aloitetut toiminnan tehostamishankkeet parantavat konsernin kannattavuutta asteittain tämän vuoden kuluessa. Lisäksi myyntihintoja on nostettu useilla markkinoilla kustannusten viimeaikaiseen nousuun kompensoimiseksi. Panostusten liiketoiminnan kehittämiseen ja uusien toimintojen aloittamiseen arvioidaan säilyvän viime vuoden tasolla uusia hankkeita suunniteltaessa ja toteutettaessa vuonna 2008. Vuoden 2008 liikevoittoprosentin odotetaan paranevan viime vuodesta käyttäen vuoden 2007 valuuttakurssia ja eliminoiden kertaluonteisten erien vaikutuksen.

Konsernin tilauskanta, 35,2 milj. euroa (35,8 milj. euroa), oli vuoden 2007 lopussa lähes edellisvuoden tasolla.

Osana Ranskan toimintojen yhdistä-

mistä Saint-Marcelissa sijaitsevan toimisto- ja varastorakennuksen myynti toteutui tammikuussa 2008 ja tästä kirjataan noin 0,9 milj. euron myyntivoitto vuoden 2008 ensimmäiselle neljännekselle. Myös Loudeacissa sijaitseva toimisto- ja varastorakennus on tarkoitettu myydä vuonna 2008.

Konserni jatkaa neuvotteluja mahdollisista yrityskauppaosteista ja yhteistoimintahankkeista samalla kun uusia tuotteita ja tuotesovellutuksia suunnitellaan ja kehitetään. Vuoden 2009 uutuustuotteet on juuri saatu valmiiksi ja ne esitellään jakeluportaalille ja vähittäiskauppiaille lähikuukausina. Käytönpääoman määrän vähentäminen suhteessa liikevaihtoon ja kassavirran parantaminen säilyvät tärkeinä tavoitteina myös vuoden 2008.

Esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,18 euroa (0,12 euroa) osakkeelle ja että loppuosa jakokelpoista voittovaroista siirretään jakokelpoisten voittovarojen tilille. Emoyhtiön jakokelpoiset voittovarot 31.12.2007 olivat 54,2 milj. euroa.

Konsernin rahoitusasemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen. Konsernin maksuvalmius on hyvä ja konsernin hallituksen näkemyksen mukaan ehdotetun suuruinen osingonjako ei heikennä konsernin maksuvalmiutta.

Helsinki, 5.2.2008

Rapala VMC Oyj:n hallitus

Tilintarkastus- kertomus

Rapala VMC Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Rapala VMC Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2007 – 31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen sekä Suomessa voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti laaditun toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon konsernitilinpäätöksestä sekä emoyhtiön tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteutumiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Konsernitilinpäätös

EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laadittu konsernitilinpäätös antaa näiden standardien ja kirjanpitolaian tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Emoyhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja hallinto

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaian ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti ja antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Toimintakertomus on laadittu kirjanpitolaian ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa ja antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 21. helmikuuta 2008

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Juha Nenonen
KHT

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. EUR	Liitetieto	2007	2006
Liikevaihto	2	242,5	226,6
Liiketoiminnan muut tuotot	4	6,7	1,5
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		12,7	1,1
Valmistus omaan käyttöön		0,1	0,5
Materiaalit ja palvelut	6	-114,9	-99,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	7	-65,0	-54,1
Liiketoiminnan muut kulut	5	-48,3	-48,1
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia		33,8	28,0
Poistot ja arvonalentumiset	8	-5,4	-6,3
Liikevoitto		28,3	21,7
Rahoitustuotot	10	4,6	5,7
Rahoituskulut	10	-9,6	-12,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	0,0	0,0
Voitto ennen veroja		23,3	14,6
Tuloverot	11	-5,8	-3,6
Tilikauden voitto		17,5	11,0
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		17,3	10,8
Vähemmistöille		0,2	0,2
Osakekohtainen tulos	30		
Osakekohtainen tulos, EUR		0,45	0,28
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR		0,45	0,28
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl		38 781	38 565
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl		38 781	38 609

KONSERNIN TASE

Miij. EUR	Liitetieto	2007	2006
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	13	43,4	45,4
Muut aineettomat hyödykkeet	13	7,7	7,9
Maa-alueet	12	1,7	1,9
Rakennukset ja rakennelmat	12	8,1	9,4
Koneet ja kalusto	12	12,9	13,4
Muut aineelliset hyödykkeet	12	4,8	4,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12	0,9	0,6
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	0,0	0,0
Myyntissä olevat sijoitukset	15	0,6	0,6
Korolliset saamiset	17	0,0	0,0
Korottomat saamiset	17	0,1	0,0
Laskennalliset verosaamiset	11	8,0	6,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä		88,1	89,6
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	16	84,3	73,0
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	17	52,2	52,6
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		0,7	3,9
Korolliset saamiset	17	0,1	0,2
Rahavarat	18	27,3	24,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä		164,6	154,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	12	0,9	
Varat yhteensä		253,7	243,6

Milj. EUR

Liitetieto

2007

2006

OMA PÄÄOMA JA VELAT

Oma pääoma

Osakepääoma		3,6	3,5
Ylikurssirahasto		16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto		0,0	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		4,9	
Edellisten tilikausien voitto		53,6	49,7
Tilikauden voitto		17,3	10,8
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		96,0	80,7

Vähemmistöosuus		0,9	0,6
-----------------	--	-----	-----

Oma pääoma yhteensä	19	96,9	81,3
----------------------------	----	-------------	-------------

Pitkäaikaiset velat

Korolliset velat	24	49,8	64,6
Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet	20	0,7	0,7
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	29	0,4	0,0
Laskennalliset verovelat	11	5,3	4,9
Varaukset	21	0,1	0,9
Johdannaiset	22,24	0,0	
Pitkäaikaiset velat yhteensä		56,3	71,1

Lyhytaikaiset velat

Korolliset velat	24	58,3	59,9
Ostovelat ja muut korottomat velat	25	37,0	28,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,8	2,1
Varaukset	21	3,2	1,1
Johdannaiset	22,24	0,1	0,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		100,5	91,2

Oma pääoma ja velat yhteensä		253,7	243,6
-------------------------------------	--	--------------	--------------

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Miij. EUR	Liitetieto	2007	2006
Tilikauden voitto		17,5	11,0
Oikaisuerät			
Tuloverot	11	5,8	3,6
Rahoitustuotot ja -kulut	10	5,0	7,1
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	8	5,4	6,3
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiojärjestelyt	7,29	0,4	0,9
Kursssierot	10	0,2	1,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	0,0	0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot		-5,3	0,1
Varausten ja työsuhte-etuksien muutos		3,3	0,0
Muut oikaisut			-0,4
Maksetut korot		-6,7	-5,6
Saadut korot		1,0	0,6
Maksetut verot		-5,6	-6,2
Muut rahoituserät, netto		0,2	-0,9
Oikaisuerät yhteensä		3,7	7,1
Käyttöpääoman muutos			
Saamisten muutos		-1,0	-13,2
Vaihto-omaisuuden muutos		-12,1	-2,1
Velkojen muutos		10,0	7,1
Käyttöpääoman muutos yhteensä		-3,1	-8,1
Liiketoiminnan nettorahavirta		18,2	10,0
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	13	-0,2	-0,3
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	12	0,4	0,6
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	12	-7,0	-6,9
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	15	0,0	0,0
Tytäryritysten hankinnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	3	-2,7	-8,3
Tytäryritysten luovutus, rahavaroilla vähennettynä	3	5,9	
Korollisten saamisten muutos		-0,2	0,2
Investointien rahavirta yhteensä		-3,7	-14,7
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot		-4,6	-4,2
Osakemerkinnöistä saadut maksut		5,0	0,4
Pitkäaikaisten lainojen nostot		0,1	69,6
Lyhytaikaisten lainojen nostot		16,9	37,8
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-0,8	-58,3
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-27,5	-34,4
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-0,1	-0,1
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-11,1	10,9
Oikaisut		0,4	
Rahavarojen muutos		3,8	6,2
Rahavarat tilikauden alussa		24,4	19,2
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-0,9	-1,0
Rahavarat tilikauden lopussa	18	27,4	24,4

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. EUR

Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvonmuutos- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Vähemmistöosuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2006	3,5	16,3			-4,5	60,0	0,2	75,4
Muuntoerot					-2,6			-2,6
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista					0,0			0,0
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna			0,1					0,1
Suoraan omaan pääomaan kirjatut erät			0,1		-2,6			-2,5
Tilikauden voitto						10,8	0,2	11,0
Kaudelle kirjatut tuotot ja kulut yhteensä			0,1		-2,6	10,8	0,2	8,5
Osingonjako						-4,2		-4,2
Optioilla merkityt osakkeet	0,0	0,4						0,4
Osakeoptio-ohjelma						0,8		0,8
Muut muutokset						0,2	0,2	0,4
Oma pääoma 31.12.2006	3,5	16,7	0,1		-7,1	67,6	0,6	81,3
Muuntoerot					-3,4			-3,4
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista			0,0					0,0
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista					0,7			0,7
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna								0,0
Suoraan omaan pääomaan kirjatut erät			-0,1		-2,7			-2,7
Tilikauden voitto						17,3	0,3	17,5
Kaudelle kirjatut tuotot ja kulut yhteensä			-0,1		-2,7	17,3	0,3	14,8
Suunnattu anti	0,1			4,9				5,0
Osingonjako						-4,6		-4,6
Optioilla merkityt osakkeet	0,0	0,0						0,0
Osakeoptio-ohjelma						0,4		0,4
Muut muutokset						0,0	0,1	0,1
Oma pääoma 31.12.2007	3,6	16,7	0,0	4,9	-9,8	80,6	0,9	96,9

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

PERUSTIEDOT

Rapala VMC Oyj ("yhtiö") on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Asikkala. Yhtiön osakkeet on listattu Helsingin pörssissä vuodesta 1998 lähtien. Emoyhtiö Rapala VMC Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä "Rapala" tai "konserni") toimivat 30 maassa ja yhtiö on yksi maailman johtavia kalastustarvikeyhtiöitä.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 4.2.2008 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös konsernitiilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internet-sivuilta www.rapala.com tai osoitteesta Arabianranta 6, 00560 Helsinki.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitiilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2007 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Tilinpäätöstiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

SOVELLETUT UUDET JA MUUTETUT STANDARDIT SEKÄ TULKINNA

Konserni on soveltanut 1.1.2007 alkaen vain yhtä muutettua ja yhtä uutta standardia, joilla on ollut vaikutusta konsernitiilinpäätökseen: IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot ja IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen – Tilinpäätöksessä esitettävät pääomatiedot. Standardi on lisännyt liitetietovaatimuksia rahoitusinstrumentteihin liittyen. Se edellyttää kvalitatiivisten ja kvantitatiivisten tietojen antamista yhtiön alituisimisesta rahoitusinstrumenteista aiheutuville riskeille.

Konserni on soveltanut 1.1.2007 alkaen seuraavia uusia tulkintoja, joilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernitiilinpäätökseen:

IFRIC 7 Tilinpäätöksen oikaisemiseen perustuvan lähestymistavan soveltaminen IAS 29:n Taloudellinen raportointi hyperinflaatiomaissa mukaisesti

IFRIC 8 IFRS 2:n soveltamisala

IFRIC 9 Kytettyjen johdannaisen uudelleenarviointi

IFRIC 10 Osavuosikatsaukset ja arvon alentumiset

Konserni ei ole, ennen niiden pakollista voimaantuloa, soveltanut uusia tai muutettuja standardeja tai tulkintoja, jotka eivät ole vielä voimassa.

UUSIEN JA MUUTETTUIJEN STANDARDIEN JA TULKINTOJEN SOVELTAMINEN 2008-2009

Konserni aloittaa vuonna 2008 seuraavien vuosina 2006 ja 2007 julkistettujen uusien tulkintojen soveltamisen:

IFRIC 11 IFRS 2 – Konserniyhtiöiden osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet (voimassa 1.3.2007 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tämä tulkinta käsittelee sitä, kuinka IFRS 2:ta sovelletaan sellaisiin osakepohjaisiin maksuihin järjestelyihin, joihin sisältyy yhteisön omia tai sa-

maan konserniin kuuluvan toisen yhteisön, kuten yhteisön emoyrityksen, oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

IFRIC 12 Service Concession Arrangements (voimassa 1.1.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tämä tulkinta käsittelee sellaisten sopimusjärjestelyiden kirjanpitokäsittelyä, joissa yksityisen sektorin yhteisö tarjoaa julkisia palveluja. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

IFRIC 14 IAS 19 – Etuuspuhjoisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys (voimassa 1.1.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnassa selvitetään yleisesti, miten IAS 19:ssä Työsuhde-etuudet asetettu rajoite omaisuuseräksi kirjattavan ylikatteen määrälle tulee kirjata ja miten lakisääteinen tai sopimusperusteinen rahastoinnin vähimmäistasoa koskeva vaatimus vaikuttaa eläkkeisiin perustuvaan omaisuuserään tai velkaan. Konserni selvittää standardin vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

Konserni aloittaa seuraavien vuosina 2006 ja 2007 julkistettujen uusien ja muutettujen standardien ja tulkintojen soveltamisen vuosina 2009:

IFRS 8 Toiminnalliset segmentit (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin mukaan segmenttiraportoinnin perusta on sisäinen raportointi, jota johto käyttää päätöksenteossa arvioidessaan eri segmenttien suorituskykyä ja jakaessaan voimavaroja eri segmenteille. Koska segmentti-informaatio voi poiketa tuloslaskelmassa ja taseessa annetuista tiedoista, IFRS 8 -standardi vaatii selvitysten antamista siitä, miten segmentti-informaatio on rakennettu ja informaation täsmäyttämistä tuloslaskelmassa ja taseessa annettuihin tietoihin. Konserni selvittää standardin vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen (muutos) (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin muutos tuo muutoksia tilinpäätöslaskelmien määrittelyihin ja esittämistapaan, mutta ei muutoksia kirjaamis- ja arvostusperiaatteisiin eikä olemassa oleviin liitetietoihin. Konserni arvioi, että muutoksella tulee olemaan vaikutusta konsernitiilinpäätöksen esittämistapaan. Esittämistavan suurimmat muutokset liittyvät konsernin tuloksen ja oman pääoman muutoksia kuvaavan laskelman esittämisen.

IAS 23 Vieraan pääoman menot (muutos) (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin muutos vaatii, että korkomenot aktivoidaan pääsääntöisesti, kun kyseessä on hankinta-ajaltaan, valmistuseltaan tai rakentamiseltaan pitkän aikajakson vaativa hyödyke. Konsernin arvion mukaan muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat (voimassa 1.7.2008 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta ohjeistaa yhteisöjä, jotka myöntävät asiakkailleen hyvityspisteitä kun asiakas ostaa tuotteita tai palveluita, niiden kirjaamisessa ja arvostamisessa. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitiilinpäätös sisältää yhtiön ja sen tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänivallasta yhtiö hallitsee joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin puolet. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu samalle tilikaudelle samojen laati- misperiaatteiden mukaisesti.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankinnasta syntyy liikearvoa, jos hankintameno ylittää hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos hankintameno alittaa konsernin hankkiman nettovarallisuuden käyvän arvon, näiden erotus kirjataan suoraan konsernin tuloslaskelmaan. Liikearvoista ei tehdä poistoja vaan liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vuosittain. IFRS 1 -standardin salliman helppotuksen mukaisesti ennen IFRS-siirtymäpäivää 1.1.2004 tehtyjä yrityshankintoja ei ole oikaistu vaan

ne on jätetty suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisiin arvoihin. Tilikauden aikana hankitut yhtiöt on konsolidoitu hankintahetkestä alkaen ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen asti.

Osakkuusyhtiöt, joissa konsernilla on 20-50 %:n osuus äänivallasta ja huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on yhdistetty konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Siinä konsernin osuus osakkuusyhtiön tuloksesta sisällytetään konsernin tuloslaskelmaan liikevoiton jälkeen. Osakkuusyhtiön kirjanpitoarvo kuvastaa konsernin osuutta osakkuusyhtiön nettovarallisuudesta lisätynä hankinnassa syntyneellä liikearvolla ja vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Mahdolliset realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyhtiön välillä eliminoidaan konsernin omistuosuuden mukaisesti. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernin laskentaperiaatteita. Kun konsernin osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, osakkuusyhtiösakkeet merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita veloitteita osakkuusyhtiöihin liittyen.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin kaikki sisäiset liiketapahtumat kuten saamiset, velat ja sisäinen osingonjako sekä realisoitumattomat varaston ja aineellisten hyödykkeiden sisäiset katteet eliminoidaan konsernitiilinpäätöstä laadittaessa. Vähemmistö on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa vähemmistöosuuden mukaisesti. Konsernin osuuden ylittäviä tappioita ei oteta huomioon. Hankitut vähemmistöosuudet sisällytetään tilinpäätökseen parent entity extension -menetelmää käyttäen, jonka mukaan hankintamenon ja hankitun nettovarallisuuden kirjanpitoarvo ero kirjataan liikearvoksi. Luovutetut vähemmistöosuudet sisällytetään tilinpäätökseen myös parent entity extension -menetelmää käyttäen, jonka mukaan luovutuksen aiheuttama voitto/tappio konsernilla kirjataan tuloslaskelmaan. Luovutusvoittoa/tappiota määrättäessä luovutettua osuutta vastaava määrä aikaisemmin kirjatusta liikearvosta katsotaan luovutetuksi ja se sisällytetään voitto-/tappiolaskelmaan.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET TAPAHTUMAT

Kukin tytäryhtiö määrittelee oman toiminnallisen valuuttansa ja kaikki sen tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siinä valuutassa ("toiminnallinen valuutta").

Ulkomaanrahanmääräiset liiketapahtumat muunnetaan toiminnalliseen valuuttaan käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Ulkomaanrahanmääräiset monetaariset saamiset ja velat muunnetaan toiminnalliseksi valuutaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssseja. Ulkomaanrahanmääräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu toiminnallisen valuutan määräisiksi käyttäen arvostuspäivän valuuttakursseja. Muutoin ei-monetaariset erät on muunnettu toiminnalliseen valuuttaan käyttämällä tapahtumapäivän kurssia. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoiton yläpuolelle. Kurssierot ulkomaanrahanmääräisten korollisten saamisten ja velkojen muuntamisesta kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön, kirjataan omaksi eräkseen omaan pääomaan ja kirjataan tuloslaskelmaan kun netto-sijoituksesta luovutaan.

Konsernitiilinpäätös esitetään euroina, joka on yhtiön toiminnallinen ja raportointivaluutta. Tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan konsernin raportointivaluuttaan tilikauden keskikurssiin. Näiden tytäryhtiöiden taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssilla. Muuntoerot kirjataan suoraan kertyneisiin muuntoeroihin omaan pääomaan. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot ja näitä tehokkaasti suojaavien lainojen käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan. Kun tytäryh-

tiö, jonka toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, myydään, mahdolliset valuuttakurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankinnasta syntyvät liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyppien arvojen oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten tytäryhtiöiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssseja käyttäen. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden hankintojen liikearvot ja käyppien arvojen oikaisu on kirjattu euromääräisenä.

TULOUTUSPERIAATE

Liikevaihto sisältää myynnistä saadut tuotot vähennettynä välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisten myyntien kurssieroilta. Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää merkittävää epävarmuutta liittyen myynnin laskutukseen, kustannuksiin tai siihen liittyen, että asiakas palauttaisi tavaran. Tuotteiden lähettämisestä ja jakelusta aiheutuneet kulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu.

Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rojalittuottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen sisällön mukaisesti. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

TULOVEROT

Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutos. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien vero-vaikutus kirjataan vastaavasti suoraan omaan pääomaan. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisissä tilikausissa liittyvillä veroilla. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen verosaaminen siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnasta syntyneet kulut kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, lukuun ottamatta kuluja, jotka kohdistuvat selvästi tietyt kriteerit täyttäviin kehityshankkeisiin. Tällaisiin hankkeisiin liittyvät kehityskulut on aktivoitu, jos ne ovat selvästi erotettavissa ja jos kehitetyt tuotteet on arvioitu teknisesti toteutuskelpoisiksi ja kaupallisesti kannattaviksi. Kulujen aktivoinnin edellytyksenä on, että odotettavat tuotot kattavat kertyneet ja tulevat kehitys- ja tuotantokulut sekä myynti- ja hallintokulut. Lisäksi projektin loppuun saattamiseksi tulee olla käytettävissä tarvittavat resurssit. Aktivoidut kehityksenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiotuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Hyödykkeestä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen osalta. Kehityskulut jaksotetaan enintään viidelle vuodelle ja poistetaan tasapoistoina taloudellisena vaikutusajanaan.

LIKEARVO

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen hankintahetken nettoarvonsa käyvästä arvosta. Hankintamenoon sisällytetään lisäksi muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot, kuten asiantuntijoiden palkkiot. Ennen 1.1.2004 hankittujen liiketoimintojen yhdistämisen liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenoa.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumistestillä. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta ei tehdä poistoja.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomiin hyödykkeisiin lasketaan asiakassuhteet, tavaramerkit, aktioidut tuotekehitysmenot, patentit, tekijänoikeudet, lisenssit ja ohjelmistojen käyttöoikeudet. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusajanaan, joka vaihtelee kolmesta kymmeneen vuoteen. Tavaramerkkien ja muiden aineettomien hyödykkeiden, joiden taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Useimmista tavaramerkeistä ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Tavaramerkit on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappiolla. Aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Yrityskaupoissa hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusajanaan. Yrityskaupoissa hankittuihin aineellisiin hyödykkeisiin sovelletaan käypää arvoa hankintahetkellä. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan määrittelemätön taloudellinen pitoaika.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	20 vuotta
Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- tai perusparannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, ja poistetaan tasapoistoin niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusajanaan. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot tai tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot tai tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisten hyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

JULKISET AVUSTUKSET

Valtiolta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin systemaattisella tavalla samoille tilikausille, kuin ne kulut, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tuloutetaan tasaerin omaisuuden taloudellisena käyttöaikana silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Taseessa avustukset vähennetään niihin liittyvän aineellisen hyödykkeen arvosta. Avustukset kirjataan tuloksi oikaisemaan poistoja omaisuuden taloudellisena käyttöaikana. Tällä hetkellä konsernin kaikki avustukset on tuloutettu tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi merkittävät muutokset markkinatilanteesta ja myyntihinnoissa, päätökset huomattavista uudelleenjärjestelyistä sekä muutoksen kannattavuudessa. Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan joka tapauksessa vuosittain. Arvonalennustestausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa.

Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaavan omaisuuserän kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä riskeistä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aikaisemmin tehty arvonalentumiskirjaus perutaan, jos kerrytettävissä olevassa rahamäärässä on tapahtunut muutos. Arvonalentumiskirjauksen peruuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa korkeampaan kirjanpitoarvoon, kuin mikä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu. Liikearvoon tehtyä arvonalentumista ei peruita.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon arvioiduilla myynnistä syntyvillä menoilla vähennettynä. Kun omaisuuserä on luokiteltu myytävänä olevaksi omaisuuseräksi tai kuuluu luovutettavien erien ryhmään, siitä ei tehdä poistoja. Mikäli luokittelukriteeri ei täyty, perutaan luokittelu ja omaisuuserä arvostetaan luokittelua edeltäneeseen tasearvoon vähennettynä poistoilla ja arvonalennuksilla tai sitä alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Myytävänä olevaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä sekä myytävänä olevaksi luokiteltu luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joilla konsernille siirtyy olennainen osa omistamiselle ominaisista eduista ja riskeistä, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamishetkellä, tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluun ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vastaavat leasingvuokravastuut sisältyvät rahoituskustannuksilla vähennettynä korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko-osuus kirjataan tuloslaskelmaan leasingopimuksen aikana. Rahoitusleasingillä vuokratut aineelliset hyödykkeet poistetaan joko suunnitelman mukaan taloudellisena käyttöaikana tai sitä lyhyemmän leasingopimuksen keston aikana.

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa vuokranantajalle jää kaikki omistamiselle ominaiset edut ja riskit, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimuksien vuokrat merkitään kuluiksi taseasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Tällä hetkellä konsernilla ei ole järjestelyitä, jotka sisältävät vuokrasopimuksen.

Konserni vuokralle antajana

Ne vuokrasopimukset, joissa konserni toimii vuokralle antajana, on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi. Tällöin vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät vuokralle antajan taseeseen luonteensa mukaisesti aineellisiin hyödykkeisiin. Ne poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kuten vastaavat omassa käytössä olevat aineelliset hyödykkeet. Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

RAHOITUSVARAT

Konserni luokittelee rahoitusvarat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, eräpäivään asti pidettäviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Konserni

tekee rahoitusvarojen luokitteluun liittyvät päätökset ostohetkellä ja arvioi luokitusta vuosittain. Rahoitusvaroja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin varoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat (käyvän arvon vaihtoehdon soveltaminen). Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on tarkoitettu myytäväksi lyhyellä aikavälillä. Konsernin kaikki valuuttajohdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ovat sellaisia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka yhteillä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Konsernilla ei tällä hetkellä ole eräpäivään asti pidettäviä rahavaroja.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määriteltävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset esitetään taseessa jakotettuun hankintamenuun käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Mahdolliset transaktiokulut sisällytetään alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä arvonalentumisilla. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseinen lainat ja muut saamiset kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaalin poistoprosessin myötä.

Muut rahoitusvarat luokitellaan myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää ja soveltuvia arvonmäärittämissä. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenuun arvonalennuksilla oikaistuna. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan veroaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun rahoitusvara myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että rahoitusvarasta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien sijoitusten ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Konsernilla on rahoitusmarkkinariskejä erityisesti valuuttakurssiriskiä ja korkoriskiä liittyen. Rahoitusriskien suojaamiseen käytetään ajoittain johdannaisia. Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittämissä.

Osa johdannaisista voidaan määritellä suojausinstrumenteiksi ja tällöin niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Jos suojauslaskentaa ei sovelleta, kaikki johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentin kirjanpidollinen käsittely riippuu suojaussuhteesta.

Rahavirran suojauslaskennan soveltamiskriteerit täyttävien johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan siinä osin kun suojaus on tehokas. Suojauksen tehostamaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli suojauslaskentaa ei sovelleta, johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutokset kirjataan liike-toiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin ja rahoituseriin mikäli johdannaissinstrumentti liittyy korollisiin rahoitusvaroihin tai -velkoihin. Omaan

pääomaan kirjatus johdannaisen kertyneet voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojausten kohde kirjataan tuloslaskelmaan, tai silloin kun suojausten kohteena ollut tytäryhtiö myydään tai puretaan.

Käyvän arvon suojausten ehdot täyttävien johdannaisoppimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti samoin kuin suojausten kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojaatun riskin osalta. Jos johdannaisoppimus ei täytä suojauslaskennan ehtoja, käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Tällä hetkellä konsernilla on lyhytaikaisia tavallisia ja muokattuja valuuttatermiinejä. Niihin ei sovelleta suojauslaskentaa, mutta ne on tehty suojaamaan liiketoiminnan rahavirran valuuttakurssiriskiä. Tavallisten valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään diskonttaamalla tulevaisuuden nimellismääräiset kassavirrat vastaavilla koroilla ja muuntamalla näin saadut diskonttatut kassavirrat spot-kurssseilla perusvaluutan määräisiksi. Muokattujen valuuttatermiinien käypä arvo saadaan pankilta.

Konsernilla on myös koronvaihtosopimus, joka täyttää rahavirran suojausten ehdot. Korkojohdannaisten diskonttatun rahavirran menetelmällä laskettu käypä arvo saadaan pankilta. Tällä hetkellä konsernilla ei ole käyvän arvon suojauksia tai kytkettyjä johdannaisia.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojaukseen. Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksessa käytetään valuuttalainoja. Suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Arvonmuutoksen tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääoman muuntoeroihin ja tehoton osuus tuloslaskelman rahoituseriin. Nettosijoituksen suojauksesta muuntoeroihin kirjatut voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain.

Silloin kun suojauslaskentaa sovelletaan, suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39 -standardin vaatimusten mukaisesti ja suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- tai jälkikäteen.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintameno tai sitä alempana nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmällä, mikäli se johtaa liikimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisällytetään raaka-aineiden hankintakulut, välittömät valmistuspalkat, poistot, muut välittömät valmistuskulut sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vie- raan pääoman kuluja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteiden valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioiduilla myynnin totuttamiseksi välttämättömillä menoilla.

MYNTISAAMISET

Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä luottotappiovarauksilla. Myyntisaamisista tehdään luottotappiovaraus kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet karhuamisyhteydet tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), että kaikkia saamia ei saada alkuperäisin ehdoin. Arvio ja päätös luottotappiovarauksista tehdään yksiköissä tapauskohtaisesti.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturi-

teetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin korollisiin lainoihin.

OMAT OSAKKEET

Kun yhtiö tai sen tytäryhtiöt hankkivat omia osakkeita, yhtiön hallussa olevat omat osakkeet vähennetään omasta pääomasta. Omien osakkeiden osto, myynti, anti tai peruutus ei synnytä voittoa tai tappiota. Konsernilla ei tällä hetkellä ole hallussa omia osakkeita.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat merkitään alun perin käypään arvoon lisättynä transaktiokustannuksilla. Seuraavina tilikausina Rahoitusvelat esitetään jaksotettuun hankintameno käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Myös yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintameno. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseinen velka kirjataan pois taseesta, arvon alentua ja normaalin poistoprosessin myötä.

Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia.

RAHOITUSERIEN KIRJAAMINEN TASEeseen JA TASEESTA POIS KIRJAAMINEN

Rahoitusvarat ja -velat, paitsi johdannaiset, sekä myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan selvityspäivänä.

Rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen silloin, kun konsernista tulee rahoitusinstrumenttia koskevien sopimusehtojen osapuoli.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai kun konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle niin, että omistamiseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin siirtyvät toiselle osapuolelle. Konserni poistaa rahoitusvelan tai osan rahoitusvelasta taseestaan silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappio lasketaan omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappio lasketaan hankintameno ja tarkasteluhetken käyvän arvon erotuksena, vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tuloslaskelmaan kirjatulla arvonalentumistappioilla. Sellaisten noteeraamattomien oman pääoman ehtoisten instrumenttien, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappio määritetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvon ja vastaavanlaisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tarkasteluhetken markkinatuotolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena.

Kaikki arvonalentumiskirjaukset kirjataan tuloslaskelmaan. Myytävissä olevien rahoitusvarojen suoraan omaan pääomaan kirjattu kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio voidaan peruuttaa, mikäli peruutuksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan. Jaksotettuun hankintameno kirjattavien rahoitusvarojen ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen vie-

raan pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentumistappiot perutaan tuloslaskelman kautta. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappioiden peruuttaminen kirjataan suoraan omaan pääomaan. Sellaisten noteeraamattomien oman pääoman ehtoisten instrumenttien, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappiota ei saa peruuttaa.

VARAUKSET

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuus-eräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja velvoitteeseen liittyvästä riskistä.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuvedon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemusperäiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKALAITEROMU

Konserni toimii sellaisten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jakelijana, josta on annettu Euroopan unionin direktiivi. Odotetut kustannukset kirjataan muihin liiketoiminnan kuluihin ja lyhytaikaisiin korottomiin velkoihin.

TYÖSUHDE-ETUUKSET

Eläkkeet

Konserniyhtiöillä on useita eläkejärjestelyitä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat.

Konsernilla on etuuspohjaisia järjestelyitä ainoastaan Ranskassa, Kanadassa ja Ruotsissa. Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset on laskettu käyttäen ennakoitua etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää, jossa eläkekustannukset on kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kokonaiskustannus työntekijöiden jäljellä olevalle palvelusajalle vakuutusmatemaatikkojen vuosittain laatimien vakuutusmatemaattisten laskelmien mukaisesti. Eläkevastuuna esitetään tulevien arvioitujen eläkemaksujen nykyarvo. Taseeseen kirjattavan eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina, kirjaamattomien vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, siltä osin kuin ne ylittävät 10 % eläkevelvoitteista tai varojen käyvästä arvosta, kirjataan tuloslaskelmaan työntekijöiden jäljellä olevalle keskimääräiselle palvelusajalle. Takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasainerinä sinä aikana, jonka kuluessa ne vapaakirjautuvat. Mikäli etuudet vapaakirjautuvat välittömästi, ne kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. IFRS 1 -standardin salliman helpon mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu avaavaan taseeseen siirtymähetkellä 1.1.2004.

Osakeperusteiset maksut

Konserni on soveltanut IFRS 2 -standardin (Osakeperusteiset maksut) vaatimuksia kaikkiin sellaisiin optiojärjestelyihin, joissa optiot on myönnetty 7.11.2002 jälkeen ja joihin ei ole syntynyt oikeutta ennen 1.1.2005. Konsernilla on kolme erillistä osakeperusteiset maksuohjelmaa: kaksi osakeoptio-ohjelmaa ja yksi rahana maksettava synteettinen optio-ohjelma. Osakeperusteiset maksuohjelmat arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisjakson ajalle ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin. Käteisvaroina maksettavat optio-ohjelmat arvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä, ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Optio-ohjelmien tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhte-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

Optioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon siitä optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajakson lopussa. Myöntämispäivä on päivä, jona yhtiö ja vastapuoli sopivat osakeperusteisesta järjestelystä ja jona molemmilla osapuolilla on yhteisymmärrys kaikista järjestelyn ehtoista. Nämä optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon käyttäen Black-Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä optioiden käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakkeiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin.

Kun osakeoptio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) kirjataan osakepääomaan (nimellisarvo) ja ylikursssirahastoon. Konsernilla ei ole uuden osakeyhtiölain voimaantulon jälkeen päätettyjä optiojärjestelyitä.

OSINKO

Hallituksen esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla kauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Jos takaisin ostettuja omia osakkeita on, niiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Siinä optiot oletetaan käytetyiksi tilikauden alussa tai sen jälkeisenä liikkeeseenlaskupäivänä ja saaduilla varoilla oletetaan ostetun omia osakkeita tilikauden keskimääräisellä markkinahinnalla. Ulkona olevien osakkeiden painotetun keskimääräisen lukumäärän lisäksi jakajaan sisällytetään optioiden oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet. Osakeoptioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos optiolle määritetty merkintähinta ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, jos osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää optioille määritetyn merkintähinnan.

LIKEVOITTO

IAS 1 (Tilinpäätöksen esittäminen) ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto saadaan lisäämällä muut liiketoiminnan tuotot liikevaihtoon, vähentämällä oston kulut varaston muutoksella ja omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kustannuksilla oikaistuna, vähentämällä työsuhte-etuuksiin liittyvät kulut, poistot ja mah-

dolliset arvonalentumiset sekä muut liiketoiminnan kulut. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon mikäli ne liittyvät liiketapahtumiin, muuten ne kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

RAHAVIRTUALASKELMA

Rahavirtalaskelmassa kuvatut rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Liiketoiminnan rahavirta on esitetty epäsuoraa esittämistapaa noudattaen. Kaikki tilikauden aikana maksetut verot on esitetty liiketoiminnan rahavirrassa, ellei niitä voida erityisesti kohdistaa investointien tai rahoituksen rahavirtoihin. Realisoitumattomat valuuttakurssimuutokset ulkomaanrahan määräisinä pidettävistä rahavaroista ja konserniyhtiöiden välisistä tapahtumista on esitetty erillisellä rivillä ennen rahavarojen muutosta, erillään liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laadinta kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan edellyttää johdon tekevän arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat konsernitiilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa raportoituun eriin. Toteutumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa sovellettaessa tilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Johdon arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja tulevaisuuden ennusteisiin, joita arvioidaan jatkuvasti. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai oletuksia korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat.

Yrityshankintojen käyvän arvon määrittäminen

Sekä Rapala että ulkopuolinen neuvonantaja ovat arvioineet hankittujen käyttö pääoman ja aineellisten hyödykkeiden käypiä arvoja. Immateriaali-oikeuksien (tavara- ja tuotemerkit, patentit ja teknologia) ja asiakassuhteiden ja -tietojen käyvän arvon määrittäminen perustuu hyödykkeiden diskontattuihin kassavirtoihin.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan vuosittain. Arvonalentumistestausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Verot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten varojen kirjausperiaatteet. Laskennallinen vero lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilin-

päätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poisteroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen vero siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisten verosaamisten hyödyntämismahdollisuutta arvioidaan ja sitä oikaistaan siltä osin kuin mahdollisuus sen hyödyntämiseen on epätodennäköinen. Konserni arvioi tilinpäätöksen yhteydessä onko tytäryhtiöiden voitonjako sen määräysvallassa ja todennäköistä, ja kirjaa siitä laskennallisen verovelan sen mukaisesti.

Eläkkeet

Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset on laskettu käyttäen ennakoitua etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää. Työsuhte-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttokorko, palkkatason nousu ja vuotuinen inflaatio. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa toteutuneesta kehityksestä. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutosten vaikutus jaksotetaan jäljellä olevalle arvioidulle palvelusajalle, jolla voi olla pieni vaikutus konsernin tilikauden tulokseen.

Osakeperusteiset maksut

Optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon käyttäen Black-Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Optioiden arvon määrittämisessä käytetään oletuksia kuten odotettu volatiiliteetti, riskitön korko, odotettu option voimassaoloaika ja odotetut henkilöstövähennykset. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakkeiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Varaukset

Varauksen kirjaamisajankohta perustuu johdon arvioon siitä, milloin oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite on syntynyt ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

LUKIJEN PYÖRISTYS

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut ovat pyöristetty, jonka vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

Tilinpäätöksessä 0,0 milj. euroa tarkoittaa, että luku on alle 50 000 euroa. Jos nimikkeen määrä on 0 euroa, se esitetään tyhjänä soluna.

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat - korolliset saamiset
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma yhteensä + korollinen nettovelka
Käyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus + korottomat saamiset - korottomat velat
Korottomat saamiset	=	Varat yhteensä - korolliset saamiset - aineettomat ja aineelliset hyödykkeet - myytävänä olevat omaisuuserät
Korottomat velat	=	Velat yhteensä - korolliset velat
Korollisen nettovelan keskimääräinen korko, %	=	$\frac{(\text{Maksetut korot} - \text{saadut korot}) \times 100}{\text{Korollinen nettovelka}}$
Korollinen nettovelka/EBITDA -suhde	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{\text{Sijoitettu pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Velkaantumisaste (netto), %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{saadut ennakot}}$
Osakekohtainen tulos, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Osakkeiden painotettu keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos, %	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko} \times 100}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}$
Oma pääoma/osake, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Efektiiivinen osinkotuotto,%	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakkeen osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}$
Hinta/voittosuhte (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskikurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo, EUR	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	=	Keskisarvo laskettu kuukausien keskiarvoista

2. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernia ei ole organisoitu eikä sitä johdeta erillisinä segmentteinä vaan yhtenä kokonaisuutena. IFRS:n mukaista taloudellista raportointia varten segmentit on kuitenkin luotu IAS 14:n mukaisesti.

Maantieteelliset segmentit (alkuperämaan mukaan) ovat alueita, joilla tuotettujen ja myytyjen tuotteiden tai palvelujen tuotot ja riskit eroavat muista alueista. Vastaavasti liiketoimintasegmenttien tuotteiden tai palvelujen riskit ja tuotot eroavat toisista liiketoimintasegmenteistä.

Konsernin ensisijaiset raportointisegmentit ovat maantieteellisiä ja ne jakautuvat Pohjois-Amerikkaan, Pohjoismaihin, muuhun Eurooppaan ja

muuhun maailmaan. Toissijaiset raportointisegmentit ovat tuotekohtaisia jakautuen uistimiin, koukkuihin, kalastajan tarvikkeisiin, konsernin ulkopuolisiin kalastustuotteisiin sekä muihin tuotteisiin. Konsernin ulkopuoliset kalastustuotteet sisältävät muiden yhtiöiden kalastusvälineitä, enimmäkseen vapoja, keloja ja kalastuselektroniikkaa. Muut tuotteet sisältävät konsernin ulkopuolisten metsästys-, ulkoilu- ja talviurheilutuotteiden jakelun sekä konsernin talviurheiluun ja muuhun liiketoimintaan liittyvät tuotteet. Segmenttien väliset liiketapahtumat on hinnoiteltu markkinaehtoisesti.

MAANTIETEELLISET SEGMENTIT

Miij. EUR

	Pohjois-Amerikka	Pohjoismaat	Muu Eurooppa	Muut maat	Eliminoinnit	Yhteensä
2007						
Ulkoinen liikevaihto	66,5	64,5	72,8	38,6		242,5
Sisäinen liikevaihto	0,2	31,5	19,3	24,2	-75,2	
Liikevaihto	66,7	96,0	92,1	62,9	-75,2	242,5
Ulkoinen liikevaihto kohdemaan mukaan	69,3	58,2	86,1	28,8		242,5
Liikevoitto	7,5	12,5	3,4	5,4	-0,3	28,3
Rahoitustuotot ja -kulut						-5,0
Tuloverot						-5,8
Tilikauden voitto						17,5
Varat maantieteellisesti	61,2	68,7	64,2	35,0	-11,5	217,6
Kohdistamattomat varat 1)						36,1
Varat yhteensä						253,7
Velat maantieteellisesti	8,3	25,8	24,0	11,0	-25,8	43,3
Kohdistamattomat velat 1)						113,5
Velat yhteensä						156,8
Poistot ja arvonalentumiset	0,0	-1,7	-2,2	-1,5		-5,4
Investoinnit	2,3	1,9	2,8	2,3		9,3
Kertaluonteiset tuotot ja kulut	0,9	5,0	-4,3	0,1		1,6

2006

	Pohjois- Amerikka	Pohjoismaat	Muu Eurooppa	Muut maat	Eliminoinnit	Yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	69,5	62,4	63,1	31,5		226,6
Sisäinen liikevaihto	0,1	31,8	19,9	12,1	-64,0	
Liikevaihto	69,7	94,2	83,0	43,7	-64,0	226,6
Ulkoinen liikevaihto kohdemaan mukaan	70,8	55,0	76,2	24,7		226,6
Liikevoitto	6,4	6,9	7,0	2,8	-1,4	21,7
Rahoitustuotot ja -kulut						-7,1
Tuloverot						-3,6
Tilikauden voitto						11,0
Varat maantieteellisesti	65,1	71,7	61,9	31,6	-18,1	212,2
Kohdistamattomat varat 1)						31,4
Varat yhteensä						243,6
Velat maantieteellisesti	20,6	15,9	16,2	10,5	-30,2	33,0
Kohdistamattomat velat 1)						129,4
Velat yhteensä						162,3
Poistot ja arvonalentumiset	-0,9	-1,6	-2,1	-1,7		-6,3
Investoinnit	0,8	4,8	2,4	5,7		13,8
Kertaluonteiset tuotot ja kulut	-0,1	0,0	-0,2	-0,2		-0,4

1) Kohdistamattomat varat ja velat koostuvat korollisista varoista ja veloista sekä laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT

2007

	Uistimet	Koukut	Kalastajan tarvikkeet	Konsernin ulkopuoliset kalastustuotteet	Muut tuotteet	Eliminoinnit	Yhteensä
Liikevaihto	73,9	16,9	43,5	63,4	47,8	-3,2	242,5
Korottomat varat	102,3	14,6	36,6	43,4	28,9	-0,2	225,6
Korolliset varat						28,1	28,1
Varat yhteensä						27,9	253,7
Investoinnit	4,3	0,6	0,9	1,3	2,2		9,3

2006

Liikevaihto	73,0	14,8	45,8	53,5	42,4	-2,9	226,6
Korottomat varat 2)	114,2	11,6	44,3	26,6	22,3	-0,6	218,4
Korolliset varat						25,1	25,1
Varat yhteensä						24,5	243,6
Investoinnit	3,0	0,7	3,4	4,1	2,6		13,8

2) Varojen kohdistamista liiketoimintasegmenteille on tarkennettu ja vuodesta 2007 alkaen liiketoimintasegmenteille on kohdistettu ainoastaan korottomat varat. Vertailutiedot on korjattu vastaavasti.

3. YRITYSHANKINNAT JA -LUOVUTUKSET

YRITYSHANKINNAT VUONNA 2006

Tammikuussa 2006 Rapala osti ranskalaisen kalastussiimoja toimittavan Tortuen liiketoiminnan. Helmikuun alussa Rapala VMC South-Africa Distribution Pty Ltd ("Rapala South-Africa") osti koko Tatlow and Pledger Pty Ltd:n ("T&P") osakekannan. Konsernin omistus Rapala South-Africassa on kaupan myötä 70 %. Loput 30 % omistaa yhtiön toimiva johto, Grant ja Mark Pledger. Rapala South-Africa on Etelä-Afrikan johtava kalastustarvikkeiden jakelija ja se myös vie tuotteita useaan muuhun Afrikan maahan.

Nämä yrityskaupat lisäsivät konsernin liikevaihtoa vuonna 2006 noin 9 milj. euroa ja paransivat tilikauden tulosta 1,0 milj. euroa. Vaikutus olisi sama vaikka yrityskaupat olisivat toteutuneet vuoden 2006 alussa.

Hankittava liiketoiminta koostuu Terminator-tuotemerkillä myytävistä haalarippajigeistä ja muista uistimista. Kauppaan sisältyy lähinnä nikkeli-titaanivaijerin käytön urheilukalastuksessa mahdollistavat patentit, sekä liiketoiminnan tuoterakit, asiakkuudet, varastot ja myyntisaamiset.

Huhtikuussa Rapala osti 10 % unkarilaisen jakeluyhtiönsä Rapala Eurohold Ltd:n ("Rapala Eurohold") osakkeista Karoly Agh vanhemmalta. Luonastuksen jälkeen Rapalan osuus tytäryhtiöstä nousi 80 %:iin.

Helmi- ja huhtikuussa Rapala maksoi myös viimeisen 0,2 MEUR erän vuonna 2004 toteutuneesta Guigon liiketoimintaostosta ja toukokuussa loppukauppahinnan ensimmäisen erän 0,8 MEUR vuonna 2005 toteutuneesta Freetimen yrityskaupasta.

Nämä yrityskaupat lisäsivät konsernin vuoden 2007 liikevaihtoa 1,5 milj. euroa ja paransivat tilikauden tulosta 0,2 milj. euroa. Vaikutus olisi sama vaikka yrityskaupat olisivat toteutuneet vuoden 2007 alussa.

YRITYSHANKINNAT VUONNA 2007

Tammikuussa Rapala sai päätökseen kaupan, jolla Yhdysvalloissa sijaitsevien Outdoor Innovations LLC:n ja Horizon Lures LP:n uistinliiketoiminnan.

Milj. EUR	Liitetieto	2007		2006	
		Yhdistämisesä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä	Yhdistämisesä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Rahavarat ja korolliset saamiset				1,1	1,1
Käyttöpääoma		2,7	2,7	3,9	3,9
Aineettomat hyödykkeet	13	0,7	0,1	1,2	
Aineelliset hyödykkeet	12	0,1	0,1	0,1	0,1
Laskennallinen verosaaminen	11			0,0	0,0
Korolliset velat				0,0	0,0
Laskennallinen verovelka	11	-0,5		-0,3	
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo		2,9	2,9	5,9	5,0

Milj. EUR	Liitetieto	2007	2006
Rahana maksettu kauppahinta vuonna 2006			6,3
Rahana maksettu kauppahinta vuonna 2007		2,5	0,2
Maksetaan 2008 tai myöhemmin		0,4	
Hankintoihin liittyvät kulut		0,1	0,1
Kokonaisvastike		3,1	6,6
Yrityskaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintamenon ylittävä osuus		-1,0	
Liikearvo 1)	13	0,2	0,7
Netto		-0,9	0,7
Rahana maksettu kauppahinta 2)		2,7	9,2
Hankitun rahavarat			-0,9
Rahavirtavaikutus		2,7	8,3

1) Vuoden 2006 muuntoerot ovat 0,2 miljoonaa euroa. Liitetieto 3 perustuu hankintahetken kurssiin, kun taas liitetieto 13 tilinpäätöspäivän kurssiin.

2) Vuonna 2007 rahana maksettu kauppahinta sisältää Freetimen yrityskaupan 0,8 milj. euron maksuerän ja Guigon liiketoimintaoston viimeisen maksuerän 0,2 milj. euroa.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen. Sen mukaan hankintameno kohdistetaan yksilöitävissä oleville hankituille varoille sekä vastattaviksi otetuille veloille ja ehdollisille veloille hankinta-ajankohtana. 3,1 milj. euron (2006: 6,6 milj. euron) kauppahinnasta 0,0 milj. euroa (2006: 0,0 milj. euroa) kohdistettiin aineellisille hyödykkeille, 0,3 milj. euroa (2006: 0,9 milj. euroa) kohdistettiin asiakassuhteille, 0,2 milj. euroa (2006: 0,3 milj. euroa) kohdistettiin immateriaali-olioikeuksille (tavara- ja tuotemerkit, patentit ja teknologia), 0,5 milj. euroa (2006: 0,3 milj. euroa) kohdistettiin laskennallisille vereloille ja 0,2 milj. euroa (2006: 0,7 milj. euroa) liikearvoon (netto). Yrityskaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintameno ylittävä osuus 1,0 milj. euroa on kirjattu tuloslaskelmaan.

Hankittujen immateriaali-olioikeuksien käypä arvo on määritetty arvioituihin diskontattuihin rojaltimaksuihin perustuen. Käyvän arvon määrityk-

sessä on markkinaehtoisesti arvioitu rojaltiprosentti (normalisoitu netto-rahavirta), jonka ulkopuolinen taho olisi valmis maksamaan lisenssisopimuksesta. Asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioitun kestoajan (keskimääräinen minimaika) ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Yritysostoista syntyi 0,2 milj. euron liikearvo ja 1,0 milj. euron yritys-kaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintameno ylittävä osuus (negatiivinen liikearvo). 0,7 milj. euron liikearvon syntymiseen vuonna 2006 vaikuttivat konsernin strategian toteuttamiseksi hankittu uusi jakeluyhtiö ja laajennettu tuotevalikoima. Liikearvon perusteena ovat tuotesortimentin ja markkina-alueen laajentaminen sekä tuotannon ja jakelun mittakaavaetujen hyödyntäminen. Syntyneen liikearvon määrä on varmennettu arvonalentumistestauksen avulla. Tarkemmat tiedot liikearvon arvonalentumistestauksesta löytyvät liitetiedosta 13.

OSITTAISET LUOVUTUKSET

Toukokuussa 2007 Rapala ja Shimano, yksi maailman johtavista kela- ja vapavalmistajista, sopivat jakeluyhteistyönsä vahvistamisesta Unkarissa ja Kaakkois-Euroopassa. Shimano tuli Rapala Eurohold:n omistajaksi 33,4 %:n osuudella sijoittamalla yhtiöön uutta omaa pääomaa. Rapalan omistusosuus on nyt 56,6 %. Rapala Euroholdin toimitusjohtaja Karoly Agh Jr omistaa lopun 10 %.

Lokakuussa 2007 Rapala ja Shimano sopivat jakeluyhteistyönsä vahvistamisesta Venäjällä ja Ukrainassa. Rapala ja Shimano perustivat Suomeen yhteisyrityksen, jonka osapuolet omistavat 50/50 ja jota Rapala kontrolloi. Yhteisyritys, Rapala Shimano East Europe Oy, hankki omistuk-

seensa Rapalan aiemmin omistamat jakeluyhtiöt Venäjällä ja Ukrainassa. Järjestelyn seurauksena nämä jakeluyhtiöt ryhtyivät jakelemaan nykyisen tuotevalikoimansa lisäksi myös Shimanon keloja ja vapoja sekä muita Shimanon kalastusvälineitä. Venäjän yhtiö jakelee myös Shimanon polkupyöränosia. Tämä järjestely, jossa myytiin myös 50 % konsernin jakeluyhtiöstä Tsekeissä, saatiin päätökseen joulukuussa.

Joulukuussa 2007 Rapala myi näiden osittaisten luovutuksien lisäksi ranskalaisen kalastusväline liikkeen.

Milj. EUR

2007

Luovutettu käyttöpääoma	0,1
Osuus luovutetusta liikearvosta	0,4
Osuus luovutetusta vähemmistöosuudesta	0,1
Voitto luovutuksesta	5,3
Vastikkeet yhteensä	5,9
Rahana saatu vastike	5,9

4. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. EUR	2007	2006
Rapala Shimano East Europe Oy:n 50 % myynti	4,9	
Vakuutuskorvaukset	0,2	0,6
Vuokratuotot	0,2	0,2
Romumyynti	0,3	0,3
Muut aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	0,5	0,1
Julkiset avustukset	0,2	0,0
Muut tuotot	0,5	0,4
Yhteensä	6,7	1,5

Muut tuotot, 0,5 milj. euroa (2006: 0,4 milj. euroa), koostuu useasta pienestä erästä, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä.

5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. EUR	2007	2006
Myynti- ja markkinointikulut	-11,6	-12,0
Rahdit	-5,1	-4,9
Maksetut vuokrat	-5,1	-4,4
Kunnossapito- ja yleiskustannukset	-5,3	-4,5
Matkakulut	-4,5	-4,1
Myyntikomissiot	-3,7	-4,0
IT ja tietoliikenne	-1,5	-1,2
Vakuutuskulut	-0,9	-1,2
Ulkoistettu logistiikka	-0,6	-0,9
Konsultointikulut	-1,5	-0,9
Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	-0,7	-0,8
Luottotappiot myyntisaatavista	-0,8	-0,7
Muut kulut	-6,9	-8,6
Yhteensä	-48,3	-48,1

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

Tilintarkastuspalkkiot	-0,6	-0,7
Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista	-0,1	0,0
Palkkiot veropalveluista	0,0	-0,1
Yhteensä	-0,7	-0,8

LIKEVOITTOON SISÄLTÄVÄT KERTALUONTEISET TUOTOT JA KULUT

Rapala Shimano East Europe Oy:n 50 % myynti	4,9	
Ranskan toimintojen yhdistäminen	-2,5	
Irlannin tehtaan sulkeminen	-1,1	
Muut hyödykkeiden myynnit ja luovutukset	0,4	-0,1
Yrityskaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintamenon ylittävä osuus (negatiivinen goodwill)	1,0	
Muut uudelleenjärjestelykustannukset	-1,3	-0,2
Muut kertaluonteiset erät	0,1	-0,1
Yhteensä	1,6	-0,4

6. MATERIAALIT JA PALVELUT

Milj. EUR	2007	2006
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-112,4	-98,1
Varastojen muutos	-0,6	0,3
Ulkopuoliset palvelut	-1,9	-1,6
Yhteensä	-114,9	-99,5

7. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

Milj. EUR	2007	2006
Palkat	-52,0	-46,0
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-3,3	-3,3
Eläkekulut - etuusperusteiset järjestelyt	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-0,1	
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiojärjestelyt	-0,4	-0,9
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	-0,3	0,0
Muut henkilösivukulut	-8,8	-3,9
Yhteensä	-65,0	-54,1

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut sisältävät Ranskan jakeluliiketoimintojen keskittämisestä ja Irlannin uistintehtaan sulkemisesta johtuvia henkilöstökuluja 3,1 milj. euroa sekä muista uudelleenjärjestelyistä johtuvia henkilöstökuluja 0,9 milj. euroa. Tarkemmat tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista ja optiojärjestelyistä löytyvät liitetiedosta 28 ja 29.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

Henkilöä	2007	2006
Pohjois-Amerikka	120	118
Pohjoismaat	446	436
Muu Eurooppa	788	755
Muut maat	3 223	2 678
Yhteensä	4 577	3 987

8. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. EUR	2007	2006
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Muut aineettomat hyödykkeet	-0,5	-0,6
Yrityskaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintamenon ylittävä osuus	1,0	
Poistot aineellisista hyödykkeistä		
Rakennukset ja rakennelmat	-1,0	-1,0
Koneet ja kalusto	-3,8	-3,7
Muut aineelliset hyödykkeet	-1,0	-1,0
Yhteensä	-5,4	-6,3

9. TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tilikauden voittoon sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehityskuluja 1,6 milj. euroa vuonna 2007 (2006: 1,2 milj. euroa).

10. RAHOITUSTUOTOT JA- KULUT

Milj. EUR	2007	2006
Kurssivoitot		
Lainoista ja saamisista	0,5	0,2
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	3,1	4,6
Kurssitappiot		
Lainoista ja saamisista	-2,5	-5,7
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-0,3	-0,5
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	0,9	0,7
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Korko- ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-6,6	-5,9
Muut rahoituskulut	-0,2	-0,5
Yhteensä	-5,0	-7,1

Korkokulut sisältävät rahoitusleasingsopimusten korkokuluja -0,1 milj. euroa vuonna 2007 (2006: -0,1 milj. euroa).

KIRJATTU SUORAAN OMAAN PÄÄOMAAN

Suojauslaskennan alaisten korkoterminien arvonmuutokset	0,0	
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista	0,7	0,0
Myytävässä olevien sijoitusten arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna		0,1
Yhteensä	0,7	0,1

IAS 39:n tehokkuusvaatimusten täytyttyä nettosijoituksien suojauksilla ja korkojohdannaisilla ei ollut vuonna 2007 tuloslaskelmavaikutusta.

TULOSLASKELMAAN KIRJATUT VALUUTTAKURSSIVOITOT JA -TAPPIOT

Liikevaihtoon sisältyvät	-1,0	-1,5
Ostoihin sisältyvät	-0,2	-0,2
Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät		
Valuuttaterminien arvon muutokset - ei suojauslaskennassa	-0,1	0,1
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät	0,9	-1,4
Yhteensä	-0,4	-3,1

11. TULOVEROT

Milj. EUR	2007	2006
TULOVEROT TULOSLASKELMASSA		
Tilikauden verot	-7,7	-3,0
Laskennalliset verot	1,9	-0,6
Yhteensä	-5,8	-3,6
TULOVEROJEN TÄSMÄYTYKSET		
Verot laskettuna Suomen yhtiöverokannalla (26 %)	-6,1	-3,8
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0,8	0,2
Vähennykselvottomat kulut ja verovapaat tuotot	0,5	0,1
Ulkomaiset lähdeverot	-0,2	0,0
Tuloveroihin vaikuttamattomat tappiot	-0,5	-0,4
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1,7	-0,8
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten muutokset	0,3	1,1
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin	0,0	
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	1,0	-0,5
Muut erät	0,0	0,5
Tuloverot tuloslaskelmassa	-5,8	-3,6

Vuonna 2007 konserni tarkensi sisäisten varastonkatteiden laskennallisten verosaamisten laskentaa. Tilikauden veroihin sekä aikaisempien vuosien veroihin sisältyy yhteensä 1,9 milj. euroa (2006: 0,8 milj. euroa) suurin ylimääräinen verokulu liittyen Suomen veroviranomaisten kanssa meneillään olevaan kiistaan koskien konsernin emoyhtiön verotusta vuosilta 2004-2007. Konserni on kirjannut veroviranomaisten vaatiman veron täysimääräisesti, mutta on viimeistelemässä asiassa valitusta hallinto-oikeuteen.

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOS

Milj. EUR

	1.1.	Tulos- laskelma	Oma pääoma	Muunto- erot	Yritys- hankinnat (katso liite 3)	31.12.
2007						
Vahvistetut tappiot	1,5	0,5		0,0		2,0
Varaukset	0,3	-0,1		0,0		0,2
Eläkevelvoitteet	0,2	0,0				0,2
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	0,2	0,2		0,0		0,3
Poistoerot	3,4	1,5		-0,4		4,5
Muut tilapäiset erot	0,7	0,1		0,0		0,8
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	6,3	2,1		-0,4		8,0
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	1,9	0,1		-0,2		1,8
Varastot	1,6	0,3		-0,2		1,7
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon muutokset	1,3	-0,1		0,0	0,5	1,6
Muut tilapäiset erot	0,1	0,0				0,1
Laskennalliset verovelat yhteensä	4,9	0,3		-0,4	0,5	5,3
Laskennallinen verosaaminen, netto	1,3	1,9		0,0	-0,5	2,7
2006						
Vahvistetut tappiot	1,0	0,6		-0,1		1,5
Varaukset	0,2	0,1		0,0		0,3
Eläkevelvoitteet	0,2	0,0				0,2
Poistoerot	0,1	0,1		0,0		0,2
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	3,6	0,3		-0,4		3,4
Muut tilapäiset erot	0,5	0,2		0,0		0,7
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	5,5	1,4		-0,6		6,3
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	0,6	1,3		-0,1		1,9
Varastot	1,1	0,6		-0,1		1,6
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon muutokset	1,1				0,3	1,3
Muut tilapäiset erot	0,1	0,1	0,0	0,0		0,1
Laskennalliset verovelat yhteensä	2,9	2,0	0,0	-0,2	0,3	4,9
Laskennallinen verosaaminen, netto	2,6	-0,6	0,0	-0,4	-0,3	1,3

Konsernilla oli 31.12.2007 vahvistettuja tappiota 4,4 milj. euroa (2006: 4,3 milj. euroa), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhene-
mista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään.

0,2 milj. euroa kyseisistä tappioista vanhenee vuosina 2008-2013. Konsernissa ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jaka-
mattomista voittovaroista, koska voitonjako on konsernin päätäntävällässä, eikä se ole todennäköistä lähitulevaisuudessa.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET JA MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Milj. EUR

	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
2007						
Hankintameno 1.1.	1,9	18,1	44,8	8,0	0,6	73,5
Lisäykset		0,7	2,9	2,2	1,7	7,4
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)			0,1	0,0		0,1
Vähennykset	0,0	-0,1	-1,0	-0,6	-0,4	-2,1
Uudelleen ryhmittelyt 1)		0,0	1,0	0,2	-1,0	0,2
Siirto myytävänä oleviin omaisuuseriin	-0,2	-3,0				-3,2
Muuntoerot	0,0	-0,2	-1,3	-0,4	0,0	-2,0
Hankintameno 31.12.	1,7	15,5	46,4	9,4	0,9	73,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-8,7	-31,4	-3,9		-44,0
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)						
Vähennykset		0,1	0,6	0,4		1,0
Uudelleen ryhmittelyt 1)		0,0	0,0	-0,1		-0,1
Siirto myytävänä oleviin omaisuuseriin		2,2				2,2
Tilikauden poistot		-1,0	-3,8	-1,1		-5,9
Muuntoerot		0,1	1,0	0,2		1,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-7,4	-33,5	-4,6		-45,5
Kirjanpitoarvo 1.1.	1,9	9,4	13,4	4,1	0,6	29,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,7	8,1	12,9	4,8	0,9	28,4
2006						
Hankintameno 1.1.	2,0	18,4	42,9	6,5	0,3	70,1
Lisäykset		0,3	4,7	1,5	1,3	7,7
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)			0,0	0,1		0,1
Vähennykset		0,0	-1,3	-0,4	-0,8	-2,4
Uudelleen ryhmittelyt 1)			-0,3	0,6	-0,2	0,1
Muuntoerot	-0,1	-0,5	-1,2	-0,4	0,0	-2,2
Hankintameno 31.12.	1,9	18,1	44,8	8,0	0,6	73,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-7,9	-29,2	-3,2		-40,3
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)						
Vähennykset		0,0	0,6	0,1		0,7
Uudelleen ryhmittelyt 1)		0,0	0,0	0,0		0,0
Tilikauden poistot		-1,0	-3,7	-1,0		-5,7
Muuntoerot		0,2	1,0	0,2		1,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-8,7	-31,4	-3,9		-44,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	2,0	10,5	13,6	3,3	0,3	29,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,9	9,4	13,4	4,1	0,6	29,4

1) Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä 0,1 milj. euroa vuonna 2007 (2006: 0,1 milj. euroa).

Konsernin aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvien koneiden ja laitteiden hankintamenojen vielä poistamatta oleva osa oli 11,7 milj. euroa 31.12.2007 (2006: 11,1 milj. euroa).

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSELLA VUOKRATUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Milj. EUR	2007		2006	
	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto
Kirjanpitoarvo 1.1.	1.3	0.2	1.4	
Lisäykset				0.1
Uudelleen ryhmittelyt		-0.1		0.1
Tilikauden poistot	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
Muuntoerot	0.0	0.0	0.0	0.0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1.2	0.1	1.3	0.2
Kertyneet poistot 31.12.	-0.5	-0.1	-0.4	-0.1
Hankintameno 31.12.	1.8	0.2	1.8	0.3

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Osana Ranskan toimintojen yhdistämistä Saint-Marcelissa sijaitsevan toimisto- ja varastorakennuksen myynti toteutui tammikuussa 2008. Myös

Loudeacissa sijaitseva toimisto- ja varastorakennus on tarkoitus myydä vuoden 2008 aikana.

13. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Milj. EUR	2007			2006		
	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	45,4	12,1	57,5	47,5	11,3	58,8
Lisäykset		0,2	0,2		0,3	0,3
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)	0,2	0,7	0,8	0,4	1,2	1,6
Vähennykset	-0,4	-0,3	-0,6		-0,3	-0,3
Uudelleen ryhmittelyt 1)		-0,2	-0,2		-0,1	-0,1
Muuntoerot	-1,8	-0,5	-2,3	-2,6	-0,3	-2,9
Hankintameno 31.12.	43,4	12,0	55,3	45,4	12,1	57,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-4,2	-4,2		-3,7	-3,7
Vähennykset		0,3	0,3		0,1	0,1
Uudelleen ryhmittelyt 1)		0,1	0,1		0,0	0,0
Tilikauden poistot		-0,5	-0,5		-0,6	-0,6
Muuntoerot		0,1	0,1		0,0	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-4,3	-4,3		-4,2	-4,2
Kirjanpitoarvo 1.1.	45,4	7,9	53,3	47,5	7,6	55,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	43,4	7,7	51,1	45,4	7,9	53,3

1) Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä 0,1 milj. euroa vuonna 2007 (2006: 0,1 milj euroa).

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät tuotemerkkejä, patenteja, lisenssejä, atk-ohjelmistoja sekä yritysten yhteenliittymissä hankittuja asiakas-suhteita. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon, vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusajan, joka vaihtelee kolmesta kymmeneen vuoteen. Useimmista tavaramerkeistä ei tehdä poistoja, koska niillä

katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Tavaramerkit on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon, vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvo on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon, vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta ei tehdä poistoa. Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit ja liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

LIIKEARVO JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMAT TAVARAMERKIT LIIKETOIMINTASEGMENTEITÄIN

Milj. EUR

2007

Liikearvo	32,2	0,8	7,0	2,1	1,3	43,4
Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	1,9	0,1	1,4	0,6	0,1	4,1

2006

Liikearvo	34,1	0,8	7,0	2,2	1,2	45,4
Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	1,5	0,0	1,4	0,5	0,0	3,4

LIIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN TAVARAMERKKIEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernia johdetaan yhtenä kokonaisuutena eikä sitä ole organisoitu tai johdettu segmenteittäin. Suurin osa yksiköistä on toiminnassaan riippuvaisia toisistaan, eikä osalla yksiköistä ole omaa tuotanto- tai myyntitoimintaa, eivätkä ne ole siten kykeneviä toimimaan itsenäisesti. IFRS:n mukaan pienin erotettavissa oleva rahavirtaa tuottava yksikkö saa olla kuitenkin enintään niin laaja kuin yhteisön ensisijaiseen tai toissijaiseen segmentti-raportointiin perustuva segmentti. Tästä johtuen liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit testataan liiketoimintasegmenttitasolla.

Liikearvojen ja tavaramerkkien tasearvojen mahdollinen arvonalentuminen testataan käyttöarvon mukaisesti diskontattujen tulevaisuuden rahavirtojen avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon tekemiin ja hallituksen hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Arvioidut myynti- ja tuotantomäärät on johdettu olemassa olevien tuotannon tekijöiden käytöstä. Tärkeimmät arviot ja oletukset, joihin johto perustaa rahavirtaennusteet, liittyvät tuotantomääriin ja katteisiin. Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja, joka oli 7 % vuonna 2007 (2006: 9 %). Ennustejakson jälkeiset kassavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä 0 %:n kasvutekijää (2006: 0 %). Suoritettujen liikearvojen ja tavaramerkkien arvonalentumistestien perusteella ei ole ollut tarvetta liikearvon arvonalennuksiin vuosina 2007 ja 2006.

Keskeiset muuttujat

Myynti – Konsernin ennustettu myynti perustuu nykyisiin ja tuleviin tuotesortimentteihin sekä jakelu- ja tuotantokapasiteetin hyödyntämiseen. Myyntiennusteen pohjana ovat lisäksi toimialan pitkän aikavälin kasvu ja konsernin strategian edelleen toteuttaminen.

Käyttökate – Konsernin ennustettu käyttökate, liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia, perustuu edellisten vuosien aikana toteutuneisiin katteisiin sekä johdon arvioihin myynnin ja myyntikatteen kehittymisestä. Käyttökateen kehittymisessä on lisäksi huomioitu yleinen kustannustason nousu.

Diskonttokorko – Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja. Painotettu pääoman kustannus kuvaa konsernin oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon niiden erilaiset tuottovaateet.

Kasvutekijä – Käytetty kasvutekijä on johdon harkinnan mukaan konservatiivinen verrattuna konsernin toteutuneisiin kasvuprosentteihin viimeisen viiden vuoden aikana.

Herkkyyshanalyysi

Keskeisimmät liikearvon alentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ovat ennustettu käyttökate ja diskonttokorko. Yhtiön johdon mielestä minkään keskeisen tekijän todennäköinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän. Vaikka ennustettu käyttökate olisi 20 % alaisempi kuin johdon ennuste tai diskonttokorko 20 % johdon laskelmissa käyttämää korkeampi, ei se johtaisi arvonalentumistappion kirjaamiseen missään rahavirtaa tuottavassa yksikössä.

14. OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Konsernilla on 33,3 %:n omistusosuus listaamattomassa Lanimo Oü:ssä. Yhtiö valmistaa nahka-tuotteita. Lanimo Oü:n kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa tai arvonalentumisia. Lanimo Oü:n tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat 30.9. päättyneen tilikauden tietoihin raportointiaikataulujen erojen vuoksi. 31.12.2006 päättyneen tilikauden tiedot ovat seuraavat: varat 0,1 milj. euroa, velat 0,1 milj. euroa, liikevaihto 0,2 milj. euroa ja voitto/tappio 0,0 milj. euroa.

Milj. EUR	2007	2006
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Lisäykset	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,0	0,0
TIEDOT LANIMO OÜ:STA, VIRO		
Varat	0,1	0,0
Verot	0,1	0,0
Liikevaihto	0,2	0,2
Voitto/Tappio	0,0	0,0
Omistusosuus, %	33,3	33,3

15. MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIOITUKSET

Milj. EUR	2007	2006
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,6	0,6
Lisäykset	0,0	0,0
Käyvän arvon muutokset		0,1
Vähennykset		0,0
Muuntoerot	-0,1	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,6	0,6

Myytävissä olevat sijoitukset koostuvat listaamattomista osakkeista ja osuuksista, jotka on kirjattu käypään arvoon. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintamenoa vähennettyinä mahdollisilla arvonalentumisilla, joka vastaa likipitään niiden käypää arvoa. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan verovaikutus huomioon ottaen. Merkittävimmät myytävissä olevat sijoitukset ovat Kiinteistö Oy Brinkhaga, Kanavagolf Vääksy Oy, Arctic Circle Santa Claus Oy, As Oy Tahkon Eagle ja BRF Morkullan.

16. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. EUR	2007	2006
Aineet ja tarvikkeet	9,0	8,5
Keskeneräiset tuotteet	7,0	6,6
Valmiit tuotteet	70,8	58,9
Markkina-arvovaraukset	-2,4	-1,0
Yhteensä	84,3	73,0

Vuonna 2007 vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo poikkesi vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvosta 2,4 milj. euroa (2006: 1,0 milj. euroa).

17. SAAMISET

Milj. EUR	2007	2006
Pitkäaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	0,0	0,0
Korottomat		
Muut saamiset	0,1	0,0
Lyhytaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	0,0	0,0
Muut saamiset	0,1	0,1
Korottomat		
Myyntisaamiset	47,1	46,0
Arvonlisäverosaamiset	1,4	1,0
Etukäteen maksetut vakuutusmaksut	0,2	0,4
Muut siirtosaamiset	2,4	3,3
Muut saamiset	2,8	3,7
Luottotappiot myyntisaamisista	-1,8	-1,7
Yhteensä	52,4	52,8

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten saamisten käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

Pitkäaikaisten lainasaamisten keskiporkko oli 8,00 % vuonna 2007 (2006: 4,00 %). Lyhytaikaisten lainasaamisten keskiporkko oli 5,61 % vuonna 2007 (2006: 3,95 %). Lainasaamiset ovat vaihtuvakorkoisia, jolloin niiden käyvän arvon katsotaan vastaavan kirjanpitoarvoa.

Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset sisältävät korkosaamisia ja talletuksia, joiden maturiteetti on yli kolme kuukautta.

LUOTTOTAPPIOT MYYNTISAAMISISTA

Milj. EUR	2007	2006
Luottotappiot myyntisaamisista 1.1.	1,7	1,7
Lisäykset	0,7	0,7
Vähennykset	-0,6	-0,7
Saadut suoritukset	0,0	0,0
Muuntoerot	-0,1	0,0
Luottotappiot myyntisaamisista 31.12.	1,8	1,7

Useimmissa tapauksissa luottotappiovaraus tehdään yksilöidysti, kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet karhuamisyrietykset tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydeksi), että kaikkia saamisia ei saada alkuperäisin ehdoin. Muista saamisista ei ole kirjattu luottotappioita.

18. RAHAVARAT

Milj. EUR	2007	2006
Käteinen raha ja pankkitilit	21,7	23,3
Pankkitalletukset	5,7	1,1
Yhteensä	27,3	24,4

Pankkivarojen käypä arvo ei poikkea oleellisesti tasearvosta.

19. OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA

Milj. EUR	2007	2006
Osakepääoma 1.1.	3,5	3,5
Sunnattu anti	0,1	
Optiolla merkityt osakkeet	0,0	0,0
Osakepääoma 31.12.	3,6	3,5
Ylikurssirahasto 1.1.	16,7	16,3
Optiolla merkityt osakkeet	0,0	0,4
Ylikurssirahasto 31.12.	16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto 1.1.	0,1	
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista	0,0	
Myytävässä olevien sijoitusten arvonmuutokset, vero vaikutus huomioituna		0,1
Arvonmuutosrahasto 31.12.	0,0	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.		
Sunnattu anti	4,9	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	4,9	
Vapaa pääoma 1.1.	60,5	55,5
Muuntoerot	-3,4	-2,6
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista	0,7	0,0
Maksetut osingot	-4,6	-4,2
Osakeoptio-ohjelma	0,4	0,8
Muut muutokset	0,0	0,2
Tilikauden voitto	17,3	10,8
Vapaa pääoma 31.12.	70,9	60,5

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet kurssierot ja kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön. Myös ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät käyvän arvon muutokset sisältyvät muuntoeroihin, silloin kun suojauslaskennan edellytykset täyttyvät. Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojaukseen käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

OSINGOT

Tarkemmat tiedot osingoista löytyvät liitetiedosta 31.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2007 oli 3,6 milj. euroa ja osakemäärä 39 468 449 (2006: 38 576 269). Osakkeet jakautuvat kahteen osakesarjaan: 38 578 769 kpl vanhoja osakkeita (kaupankäyntitunnus RAP1V) ja 889 680 kpl uusia rajoitettuja osakkeita (RAP1VN0107). Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,09 euroa. Jokainen osake molemmista osakesarjoista oikeuttaa yhteen ääneen. Uudet rajoitetut osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin vanhat osakkeet, paitsi että nämä uudet rajoitetut osakkeet eivät tuota oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007, ja niitä koskee 12 kuukauden luovutusrajoitus. Osakelajit yhdistetään, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero on poistunut eli 24.10.2008.

OSAKEPÄÄOMAN MUUTOKSET VUONNA 2007

Maaliskuussa 2007 2003A-optio-oikeuksilla merkittiin 2 500 uutta osaketta. Merkinnän seurauksena osakepääoma nousi 225,00 euroa. Osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 4.4.2007 ja osakkeet lisättiin OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin päällistalla 5.4.2007. Kaikki 500 000 osaketta on nyt merkitty 2003A-optio-oikeuksilla.

Lokakuussa 2007 Rapala laski liikkeelle 889 680 osaketta merkittäväksi Shimanolle merkintähintaan 5,62 euroa osakkeelta. Merkintähinta oli osakkeiden kurssin painotettu keskiarvo ajalta 27.6 - 27.9. Merkintöjä vastaava osakepääoman korotus, yhteensä 80 071,20 euroa, merkittiin kaupparekisteriin 24.10.2007 ja uudet osakkeet otettiin kaupankäynnin kohteeksi uutena osakelajina (RAP1VN0107) OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin päällistalla 25.10.2007. Osakkeet eivät tuota oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007 ja niitä koskee 12 kuukauden luovutusrajoitus. Osakelajit yhdistetään, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero on poistunut eli 24.10.2008. Osakepääoman korotuksen seurauksena yhtiön osakepääoma 31.12.2007 oli 3 552 160,41 euroa ja osakkeiden lukumäärä 39 468 449.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Huhtikuussa 2007 pidetyn yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti hallitus voi päättää osakkeiden antamisesta osakeannilla tai antamalla optioita tai osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Annettavien uusien osakkeiden määrä, mukaan lukien optioiden tai erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 10 000 000 osaketta. Tämä valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä kaikista osakeannin sekä optioiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista, mukaan lukien oikeuden osakkeenomistajien merkintätuo-oikeudesta poikkeamiseen. Tämä valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus on myös valtuutettu päättämään enintään 2 000 000 oman osakkeen hankkimisesta. Osakemäärä on alle 10 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeet voidaan hankkia joko kaikille osakkeenomistajille osoitettulla ostotarjouksella yhtiöläisillä ehdoin tai julkisessa kaupankäynnissä. Tämä valtuutus on voimassa 30.9.2008 saakka.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Tarkemmat tiedot osakeperusteisista maksuista löytyvät liitetiedosta 29.

20. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVAT VELVOITTEET

Konsernilla on pääosin maksupohjaisia eläkejärjestelyitä. Konsernissa on etuus pohjaisia eläkejärjestelyitä ainoastaan Ranskassa, Kanadassa ja Ruotsissa. Ranskan eläkejärjestelyissä eläke-etuuden suuruus eläkkeelle jäämishetkellä määritetään palkan ja työssäolovuosien perusteella. Ranskan vastuut ovat rahastoimattomia. Kanadan tytäryhtiön toimitusjohtajan lisäeläkejärjestely on rahastoitu etuus pohjainen järjestely. Eläkejärjestelyistä Alectassa vakuutetut ITP-järjestelyt Ruotsissa ovat luonteeltaan etuus pohjaisia usean työnantajan järjestelyjä. Näiden osalta ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain ja tämän johdosta järjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina. Ruotsissa olevat eläkejärjestelyt eivät ole konsernin kannalta merkittäviä. Konsernissa ei ole vastuita muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TYEL-vakuutuksella eläkevakuutusyhtiössä.

Milj. EUR

2007 2006

KULUT TULOSLASKELMASSA

Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	-0,2	0,0
Korkomenot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,0	0,0
Järjestelyn supistamisen tai veloitteen täyttämisen vaikutukset	0,2	
Yhteensä	-0,1	0,0

VELVOITTEET TASEESSA

Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	0,1	
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-0,1	
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	0,7	0,9
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	0,1	-0,2
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	
Nettomääräinen velka	0,7	0,7

TASEEN TÄSMÄYTYS

Velvoitteet 1.1.	0,7	0,7
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	0,2	0,0
Korkomenot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,0	0,0
Järjestelyn supistamisen tai veloitteen täyttämisen vaikutukset	-0,2	
Maksetut kannatusmaksut	0,0	0,0
Velvoitteet 31.12.	0,7	0,7

JÄRJESTELYYN KUULUVIEN VAROJEN MUUTOS

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.		
Maksusuoritukset järjestelyihin	0,1	
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	0,0	
Eläkevelvoitteet 31.12.	0,1	

Järjestelyyn kuuluvat varat koostuvat rahavaroista.

OLETTAMUKSET

%

2007

	Kanada	Ranska
Diskonttokorko	5,3	5,5
Palkkatason nousu	4,0	2,5
Vuotuinen inflaatio	2,5	2,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	6,0	

2006

Diskonttokorko		4,5
Palkkatason nousu		2,5
Vuotuinen inflaatio		2,0

MÄÄRÄT TILIKAUDELTA JA KOLMELTA EDELLISELTÄ TILIKAUDELTA

Milj. EUR	2007	2006	2005	2004
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	0,1			
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-0,1			
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	0,7	0,9	0,8	0,8
Kokemukseen perustuvat tarkistukset järjestelyyn varoihin				
Kokemukseen perustuvat tarkistukset järjestelyyn velkoihin	-0,1	-0,1	0,0	0,0

Konserni ennakoi maksavansa etuusperusteisiin eläkejärjestelyihin 0,0 milj. euroa vuonna 2008.

21. VARAUKSET

Milj. EUR	2007	2006
Uudelleenjärjestelyvaraukset		
Varaukset 1.1.		
Lisäykset		3,6
Käytetyt varaukset		-0,4
Varaukset 31.12.	3,2	
Takuuvaraukset		
Varaukset 1.1.		
Varaukset 31.12.	0,1	0,1
Muut varaukset		
Varaukset 1.1.		
Lisäykset		1,9
Käytetyt varaukset		0,0
Uudelleen ryhmittelyt 1)		-1,8
Muuntoerot		-0,1
Varaukset 31.12.	0,1	1,9
Pitkäaikaiset		0,1
Lyhytaikaiset		3,2
Varaukset yhteensä	3,3	2,0

1) Sisältää siirtoja varauksien ja siirtovelkojen välillä 0,1 milj. euroa vuonna 2007 (2006: 0,3 milj. euroa).

Muut varaukset koostuvat erilaisista varauksista, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä. Uudelleenjärjestelyvarauksien ja muiden varauksien odotetaan realisoituvan 12 kuukauden sisällä.

UUELLEENJÄRJESTELYVARAUKSET

Vuoden 2007 viimeisellä vuosineljänneksellä konserni kirjasi 2,5 milj. euron uudelleenjärjestelyvarauksen Ranskan liiketoimintojen keskittämiseen liittyen. Järjestelyssä Loudeacin (Ragot) ja Saint Marcelin (Waterqueen) ja keluliiketoiminnot, Saint Marcelin siimaliiketoiminta (Tortue) sekä VMC Euroopan jakeluliiketoiminta siirretään samaan toimitilaan Morvillarsiin. Rago-tin siirto saatiin päätökseen vuoden 2007 aikana. Muut yksiköt siirtyvät vi-meistään ensi kesänä. Yhdistämiseen liittyvä kuluvaraus kirjattiin, kun neu-vottelut henkilöstön ja työntekijäjärjestöjen kanssa oli saatu päätökseen.

Neljännellä kvartaalilla kirjattiin myös Irlannin uistintehtaan sulkemi-sesta aiheutuvia kustannuksia vastaava 1,1 milj. euron uudelleenjärjeste-lyvaraus. Tehtaan sulkeminen oli osa konsernin eurooppalaisen uistintuo-tannon kehittämistä ja uudelleenjärjestelyä. Irlannin tehtaan toiminta lop-puu kesään 2008 mennessä. Tehtaan tuotantoprosessit tullaan siirtämään konsernin Viron tehtaalte, joka jatkaa uistinten viimeistelyä, testaamista ja pakkaamista.

22. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin rahoitusriskien hallinnan ensisijainen tavoite on vähentää rahoit-usmarkkinoiden hintavaihteluiden ja muiden epävarmuustekijöiden vaiku-tusta konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseeseen sekä ylläpitää riittä-vää maksuvalmiutta. Konsernin hallitus on hyväksynyt konsernin riskien-hallinnan periaatteet ja konsernin toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin talousjohdon kanssa rahoitusriskien hallinnan kehittämisestä ja toteutta-misesta.

Vuoden 2007 aikana konserni on panostanut lisää resursseja riskien-hallintaan palkkaamalla konserniin riskienhallintajohtajan johtamaan ja kehit-tämään riskienhallintaprosesseja. Konsernijohdon riskienhallintaorganisaatio, joka koostuu konsernin talous- ja rahoitusjohtajasta (CFO), rahoitusjohtajas-ta ja riskienhallintajohtajasta, seuraa rahoitusriskejä jatkuvasti ja tekee tar-vittavia päätöksiä konsernin rahoitusriskiposition hallitsemiseksi.

Rahoitusriskit jaetaan markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys sekä lik-viditeettiriskeihin. Liitetiedossa käsitellään myös konsernin pääomaraken-teen hallintaa.

MARKKINARISKIT

Konserni markkinariskit aiheutuvat pääasiassa valuuttakurssi- ja korko-vaihteluista. Näillä muutoksilla voi olla huomattava vaikutus konsernin tu-lokseen, kassavirtaan ja taseeseen. Konserni on myös altis tiettyjen hyö-dyke-markkinoilla hinnoiteltujen raaka-aineiden, lähinnä metallien, hinnan-vaihteluille.

1. Valuuttariski

Suuri osa konsernin myynnistä on euroissa ja Yhdysvaltain dollareissa. Myös huomattava osa kuluista on euroissa, Yhdysvaltain dollareissa sekä Hong Kongin dollareissa ja Kiinan renminbeissä, joista etenkin Hong Kon-gin dollarin kurssi seuraa läheisesti Yhdysvaltain dollarin kurssia. Konser-nin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti konsernin ulkomaan-valuuttamääräisten myyntien ja kulujen suhdetta kuten myös avainvaluut-tojen kehitystä. Eri valuuttamääräisten tuottojen ja kulujen välillä on melko hyvä tasapaino, minkä seurauksena luonnollinen suojaus on melko teho-kas. Tämä on myös vaikuttanut konsernin päätökseen olla suojaamatta kaikkia transaktioita ja avoimia positiota.

Konserni käyttää valuuttajohdannaisia vähentääkseen valuuttakurssi-muutosten negatiivisia vaikutuksia myyntiin ja ostoihin sekä ennustettuihin kassavirtoihin ja yhtiön sitoumuksiin. Valuuttajohdannaiset ovat pääosin ly-hytaikaisia ja niiden tarkoituksena on suojata osaa seuraavan kauden va-luuttamääräisistä myynneistä tai ostoista. Käytetyt instrumentit voivat olla termiinisopimuksia, optiosopimuksia tai yhdistelmäinstrumentteja. Liike-toimintayksiköt tekevät suurimman osan valuuttasuojauksistaan konsernin emoyhtiötä vastaan. Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa konser-nin kokonaisriskipositiota ja tekee ulkoisia johdannaissopimuksia hallituk-sen ja toimitusjohtajan linjausten mukaisesti.

Konserni ei sovelle IAS 39 -standardia (suojauslaskenta) myyntien ja ostojen suojaamiseksi otettuihin valuuttajohdannaisiin. Johdannaisten käy-tön tarkoituksena on vähentää markkinahintojen muutoksen negatiivista vaikutusta nettotulokseen sekä liiketoiminnan ja rahoituksen kassavirtoi-hin. Kaikki johdannaiset arvostetaan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja uudelleen arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Suo-jauksen kohteena oleva ulkomaanvaluuttamääräinen transaktio toteutuu kuitenkin vasta myöhempänä ajankohtana. Kun IAS 39 -standardia (suo-jauslaskenta) ei sovelleta, johdannaiset aiheuttavat ajoituseroja konsernin kurssivoittojen/-tappioiden ja myyntien/ostojen välille.

Tilinpäätöspäivänä konsernin käyttämät valuuttajohdannaiset olivat ly-hytaikaisia tavallisia ja muokattuja valuuttatermiinejä, joihin ei sovelleta IAS 39 -standardia. Tavallisten valuuttatermiinien käyvät arvot määritel-lään diskonttaamalla tulevaisuuden nimellismääräiset kassavirrat soveltu-villa koroilla ja muuntamalla diskonttatut kassavirrat spot-kursseilla perus-valuutan määräisiksi. Muokattujen valuuttatermiinien käypä arvo saadaan pankilta. Kaikki valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Vuonna 2007 valuuttajohdannaisilla oli -0,1 milj. euron (2006: 0,1 milj. euroa) tulosvaikutus. Valuuttajohdannaisten käyvät arvot on esitetty osiossa 4. Johdannaiset.

Koska konsernilla on ulkomaanvaluuttamääräisiä myyntejä sekä osto-ja ja toimintoja useassa maassa, konsernilla on ulkomaanvaluuttamääräi-siä saamia ja velkoja. Nämä arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja tämän seurauksena ne ovat alttiita valuuttakurssimuutoksille. Riippuen sii-tä, liittyykö valuuttamääräinen saaminen tai velka myynteihin ja ostoihin tai rahoituseriin, valuuttakurssivoitot/-tappiot kirjataan liikevoiton ylä- tai ala-puolelle.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti ulkomaan-valuuttamääräisten saamisten ja velkojen suhdetta ja kasvattaa tai vähen-tää suojausta, jos se on tarpeellista ja taloudellisesti mahdollista toteuttaa.

Konsernin ulkoiset velat ovat useassa vieraassa valuutassa ja konserni pyrkii osittain suojaamaan näillä veloilla samoissa valuutoissa olevia laina-saamia ja myyntisaamia sekä nettotulosta. Näiden erien valuuttakurssi-vaikutukset eivät kuitenkaan aina kohtaa samassa osassa tuloslaskelmaa. Suojauksen tarkoituksena on kuitenkin vähentää kurssivaihteluiden vaiku-tusta konsernin nettotulokseen ja omaan pääomaan.

Konsernilla on nettosijoituksia tytäryhtiöihin, joiden oma pääoma on vieraassa valuutassa ja siksi altis valuuttakurssimuutoksille muunnettaes-sa niitä euroiksi. Vuoden 2007 aikana konserni ryhtyi suojaamaan osit-tain nettosijoituksiaan USD-, AUD-, JPY- ja NOK-valuuttaisissa tytäryhti-öissään käyttämällä tähän tarkoitukseen vastaavassa valuutassa olevia lainsäädännön mukaisia tytäryhtiöiden omistajien osuuksia. Konserni suunnittelee ryhtyvänsä osittain suojaamaan myös net-tosijoituksiaan SEK-valuuttaisissa tytäryhtiöissään vuoden 2008 aikana. Suojaussuhteet käsitellään IAS 39 -standardin mukaisesti ulkomaiseen yk-sikköön tehdyn nettosijoituksen tehokkaana suojausena, mikä tarkoittaa, että valuuttakurssivaikutuksen tehokas osa kirjataan suoraan omaan pää-omaan. Konsernin tytäryhtiöiden ei-euromääräisen oman pääoman koko-naismäärä oli 71,8 miljoonaa euroa 31.12.2007 (2006: 68,9 milj. euroa), josta 8,8 % oli mukana nettosijoitusten suojauksessa. Jos valuuttoja, jotka

ovat sidoksissa euroon (DKK, EEK ja LTL), ei oteta huomioon, suojausaste oli 10,9 %.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti ulkomaisten nettosijoitusten määrää ja päättää nettosijoitusten suojaustoimenpiteistä.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden nettoinvestointien suojaukset

2007	Nettoinvestointi yhteensä (Mij. valuutta)		Nettoinvestointi yhteensä (Mij. EUR)		Suojausaste (%)	Kirjattu oman pääoman muuntoeroihin (Mij. EUR)
	Suojauksessa käytetyt lainat (Mij. valuutta)	Suojauksessa käytetyt lainat (Mij. EUR)	Suojausaste (%)	Kirjattu oman pääoman muuntoeroihin (Mij. EUR)		
Ei-euro valuutat						
USD	29,7	3,0	20,2	2,0	10,1	0,7
AUD	4,8	3,0	2,9	1,8	62,0	0,0
NOK	15,2	16,0	1,9	2,0	105,3	0,0
JPY	91,5	75,0	0,6	0,5	82,0	0,0
Muut			46,2			0,0
Yhteensä			71,8	6,3	8,8	0,7

Altistuminen transaktioiden valuuttakurssiriskille

Valuuttakurssiriski yhtiöissä, joiden raportointivaluutta poikkeaa analysoitavasta valuutasta. Muiden valuuttojen vaikutus on pienempi.

Mij. EUR	2007			2006		
	USD	CNY	EUR	USD	CNY	EUR
Valuuttamääräiset myyntisaamiset 31.12.	9,0	0,1	0,3	16,4		0,4
Valuuttamääräiset ostovelat 31.12.	-9,8	-4,5	-3,9	-5,6	-0,4	-2,8
Valuuttamääräiset lainasaamiset 31.12.	13,5			11,1		
Valuuttamääräiset lainat 31.12. 1)	-31,4		-3,3	-31,7		-2,5
Nettoriski taseessa 31.12.	-18,7	-4,4	-6,9	-9,8	-0,4	-4,9
Toteutunut valuuttamääräinen myynti	46,7		0,5	35,2		1,0
Toteutuneet valuuttamääräiset kulut	-41,7	-19,3	-14,6	-30,0	-16,7	-13,0
Nettoriski tuloslaskelmassa	5,0	-19,3	-14,0	5,3	-16,7	-12,0
Valuuttatermiinit 31.12. 2)	7,3					
Nettoriski	-6,5	-23,7	-20,9	-4,5	-17,1	-16,9

1) Ei sisällä ulkomaisten tytäryhtiöiden nettoinvestointien suojauksessa käytettyjä lainoja.

2) Valuuttatermiineillä on suojattu osa valuuttamääräisistä ostoista.

Herkkyyshanalyysi

USD:n, HKD:n, CNY:n, AUD:n, NOK:n, CAD:n ja SEK:n 10 % heikentymisen vaikutus euroissa. Muiden muuttujien oletetaan pysyvän muuttumattomina. Vaikutus pitää sisällään sekä vieraassa valuutassa tehtyjen transaktioiden että muissa kuin euroissa raportoivien tytäryhtiöiden translaation vaikutuksen.

Oikean kuvan antaakseen herkkyyshanalyysi pitää sisällään rahoitusvarojen ja -velkojen lisäksi myös ei-euromääraisten tuloslaskelmaerien vaikutuksen. Vaikutus sisältää myös nettoinvestointien ja ostojen suojaukset. Muiden valuuttojen vaikutus on pienempi.

Milj. EUR

2007	USD	HKD	CNY	AUD	NOK	CAD	SEK
Liikevoitto	-2,2	0,9	2,4	-0,5	-0,5	-0,8	-0,5
Tilikauden voitto	0,0	0,9	2,4	-0,6	-0,5	-0,7	-0,7
Oma pääoma 3)	-1,6	-1,1	0,0	-0,1	0,0	-0,8	-0,3

2006

Liikevoitto	-2,9	0,7	1,5	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5
Tilikauden voitto	-0,6	0,7	1,5	-0,5	-0,7	-0,5	-0,3
Oma pääoma 3)	-2,1	-1,2	0,0	-0,2	-0,3	-0,6	-0,1

3) Ei sisällä vaikutusta tilikauden voittoon.

10 %:n vahvistumisella olisi sama mutta vastakkainen vaikutus lukuun otamatta USD:a, jonka 10 % vahvistumisella olisi käytetyistä suojausinstru-

menteistä johtuen 0,2 milj. euroa pienempi käänteinen vaikutus liikevoittoon ja tilikauden voittoon kuin yllä on esitetty.

2. Korkoriski

Konsernilla on ulkoisia korollisia lainoja, joissa korko on muuttuva ja kytketty markkinakorkoihin. Näin ollen konserni on altistunut muutoksille markkinakoroissa.

Milj. EUR

2007

2006

	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Kiinteäkorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	0,3	0,1	0,5	0,0
Vaihtuvakorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	48,0	42,5	62,4	59,0
Vaihtuvakorkoinen yritystodistusohjelma		15,0		

Konsernin lainat ovat pääosin euroissa ja Yhdysvaltain dollareissa, jotka muodostavat merkittävän osan koko korkoriskistä. Konsernin lainat hoidetaan lähes täysin konsernin emoyhtiön kautta, joka täten hallitsee konsernin kokonaiskorkoriskiä. Konsernin korkoasemaa seurataan kassavirtariskinä ja käyvän arvon riskinä. Konsernin riskienhallintaorganisaatio analysoi säännöllisesti konsernin korkoriskiasemaa ja sopii tarvittavista toimenpiteistä. Näitä toimenpiteitä voivat olla vieraan pääoman valuuttajakauman muuttaminen, valinta eri lainarahoituslähteiden välillä, koronmääräytymisjakson muuttaminen sekä korkoriskin hallintaan pyrkivien johdannaissopimusten tekeminen. Konsernilla ei ole vakiintunutta käytäntöä siitä, miten koronmääräytymisjaksot hajautetaan, vaan tämä päätetään valitsemiin markkinaolosuhteisiin pohjautuen.

Suurimmalla osalla konsernin korollisista veloista koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden. 12,9 milj. euroa konsernin lainoista on sidottu vähintään 12 kuukauden koronmääräytymisjaksoon. Tällä pyritään korkoriskin hajauttamiseen ja alhaisempien korkotasojen hyödyntämiseen.

Korkoriskiä voidaan hallita myös käyttämällä koronvaihtosopimuksia, joissa konserni maksaa kiinteää korkoa ja vastaanottaa vaihtuvaa korkoa. Konserni soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa näihin korkojohdannaisiin. Korkojohdannaisten diskontatun rahavirran menetelmällä laskettu käypä arvo saadaan pankilta. IAS 39:n tehokkuusvaatimusten täytyttyä korkojohdannaisilla ei ollut vuonna 2007 tuloslaskelmavaikutusta, vaan -0,0 milj. euron vaikutus kirjattiin omaan pääomaan. Korkojohdannaisten käyvät arvot löytyvät kohdasta 4. Johdannaiset.

Herkkyyshanalyysi

Vaihtuvakorkoisten velkojen ja koronvaihtosopimuksen vaikutus tilikauden voittoon ja omaan pääomaan, jos korko nousee yhden prosenttiyksikön.

Muiden muuttujien, erityisesti valuuttakurssien, oletetaan pysyvän muuttumattomina.

Milj. EUR	2007		2006	
	Tilikauden voitto	Oma pääoma 4)	Tilikauden voitto	Oma pääoma 4)
Vaihtuvakorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	-0,9	0,2	-1,2	
Vaihtuvakorkoinen yritystodistusohjelma	-0,1			

4) Ei sisällä vaikutusta tilikauden voittoon.

3. Muut markkinariskit

Konserni ostaa joitakin raaka-aineita, joiden hinta määräytyy säädellyillä markkinoilla. Näihin kuuluvat hyödykemetallit kuten kupari, sinkki ja lyijy. Näiden ostojen arvo on yhä melko alhainen ja toimenpiteet, joilla hintariskiä hallitaan, tehdään paikallisesti kussakin tuotantoyksikössä. Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa myös näiden raaka-aineiden hintakehitystä. Tällä hetkellä raaka-aineiden hintoja ei suojata johdannaisinstrumentein.

Konserni ei omista sellaisia julkisesti noteerattuja osakkeita tai arvopapereita, jotka olisivat alttiina markkinariskeille. Konsernin myytävissä olevat sijoitukset eivät ole merkittäviä ja koostuvat sijoituksista kiinteistöihin sekä muista listaamattomista osakkeista, joille ei ole saatavilla selkeää markkinahintaa.

4. Johdannaiset

Milj. EUR	2007			2006
	Valuutta- termiinit	Koronvaihto- sopimukset	Yhteensä	Valuutta- termiinit
Nimellisarvo	7,9	12,9	20,8	1,0
Negatiiviset käyvät arvot	0,1	0,0	0,2	0,0
Käyvät nettoarvot	-0,1	0,0	-0,2	0,0

Valuuttatermiinit erääntyvät seuraavan 12 kuukauden aikana. Vuonna 2010 päättyvän koronvaihtosopimusjärjestelyn rahavirrat erääntyvät seuraavasti: 0,0 milj. euroa vuonna 2008, 0,0 milj. euroa vuonna 2009 ja 0,0 milj. euroa vuonna 2010.

LUOTTO- JA MAKSUKYVYTTÖMYYSRISKI

Konsernin myyntisaatavat koostuvat saatavista suurelta määrältä asiakkaita maailmanlaajuisesti. Täten luottoriski on hajautunut usean vastapuolen kesken. Luottoriskinhallinta hoidetaan paikallisesti kussakin liiketoimintayksikössä. Ennen luotonantoa uudelle asiakkaalle asiakkaan tausta tarkistetaan. Käteiskauppaa, ennakkomaksuja ja remboursseja käytetään sekä uusien että nykyisten asiakkaiden kanssa. Nykyisten luottoasiakkaiden asiakaskohtaisia luottorajoja ja taloudellista tilannetta seurataan paikallisesti kussakin liiketoimintayksikössä. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan säännöllisesti ja maksuviiveiden sattuessa voidaan käyttää maksumuistutuksia, toimitusten keskeyttämistä, vaatimuksia ennakkomaksusta koskien tulevia toimituksia ja lopulta saamisten perimistä oikeusteitse. Merkittävässä tapauksissa liiketoimintayksiköt neuvottelevat konsernin talous- ja rahoitusjohtajan tai riskienhallintojohtajan kanssa ennen lopullista päätöksentekoa. Poikkeuksellisisa tapauksissa maksuajoista saatetaan neuvotella uudelleen. Lisäksi yhdessä maassa luottoriskiä pienennetään luottovakuutuksella.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio hallinnoi merkittävää osaa rahoitusinstrumentteihin liittyvästä luotto- ja maksukyvyttömyysriskistä. Näitä riskejä vähennetään rajoittamalla vastapuolet hyvän luottokelpoisuuden omaaviin pankkeihin. Kassanhallintaan liittyvät sijoitukset ovat likvideissä ja alhaisen luottoriskin omaavissa rahamarkkinainstrumenteissa. Esimerkiksi sijoituksia yritystodistuksiin ei tehdä.

Konsernin suurin mahdollinen luotto- ja maksukyvyttömyysriski on kaikkien rahoitusvarojen kirjanpitoarvo, mikä esitetään liitetiedossa 23.

Tarkemmat tiedot myyntisaamisten luottotappiovarauksista löytyvät liitetiedosta 17. Myyntisaamisista tehdään luottotappiovaraus, kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet karhuamisyrietykset tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), ettei kaikkia saamia saada perittyä alkuperäisin ehdoin. Arvio ja päätös luottotappiovarauksista tehdään yksiköissä paikallisesti tapauskohtaisesti.

Erääntyneistä myyntisaamisista asiakkailta, joiden takaisinmaksukyky on katsottu luotettavaksi, ei ole tehty luottotappiovarausta.

LIKVIDITEETTRISKI

Konsernin kassavirran kausiluontoisuus on yleensä melko ennustettavissa ja konsernin talousjohto seuraa konsernin maksuvalmiutta säännöllisesti.

Konsernin talousjohto hankkii pääosan konsernin korollisesta vieraasta pääomasta keskitetysti. Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskejä pyritään vähentämään lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien rahoitusreservien avulla. Konsernin kassanhallinnan joustavuutta lisättiin vuonna 2007 käynnistämällä 25 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, jota yhdessä konsernin luottolimiittien kanssa käytetään tasapainottamaan konsernin kassavirran kausiluonteisuutta. Konsernin talous- ja rahoitusjohtaja (CFO) ja rahoitusjohtaja päättävät liikkeeseen laskettavien yritystodistusten määrän ja erääntymisajankohdan pohjautuen ennustettuihin kassavirtoihin, yritystodistusmarkkinoiden tilanteeseen ja vallitseviin korkoihin. Yritystodistusten uusiminen niiden erääntyessä muodostaa likviditeettiriskin, jota hallitaan pitämällä riittävästi muita likviditeettireservejä eräpäivinä.

Vuonna 2008 konserni ottaa käyttöön kansainvälisen konsernitilijärjestelmän (cash pooling) likviditeetin hallinnan edelleen tehostamiseksi.

Konsernin käyttämätön luottolimiitti 31.12.2007 oli 43,3 milj. euroa (2006: 16,7 milj. euroa). Konsernin kotimaisen yritystodistusohjelman käyttämätön osa 31.12.2007 oli 10,0 milj. euroa (2006: 25,0 milj. euroa).

Ikäanalyysi erääntyneistä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut

Milj. EUR	2007	2006
Erääntymättömät, joiden arvo ei ole alentunut	33,6	31,6
Erääntyneet, joiden arvo ei ole alentunut		
Alle 1 kuukautta	5,1	6,4
1-3 kuukautta	3,6	3,4
4-5 kuukautta	1,8	2,2
6-7 kuukautta	0,8	0,6
Yli 7 kuukautta	0,5	0,1
Yhteensä	45,4	44,3

Konsernin rahoitusvelkojen erääntymisajat

Konsernin rahoitusvelkojen sopimukseen perustuvat rahavirrat, jotka sisältävät korkomaksut.

Milj. EUR

2007	Kirjanpito- arvo	Rahoitus- velkoja *	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	2008	2009	2010	2011	2012	Myöhemmin	Yhteensä
Korolliset velat										
Lainat rahoituslaitoksilta	90,8	90,8	99,1	46,5	11,8	11,1	10,8	9,6	9,3	99,1
Yritystodistusohjelma	15,0	15,0	15,0	15,0						15,0
Rahoitusleasing	1,6	1,6	2,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,6	2,5
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0				0,1
Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					0,0
Muut korolliset velat 1)	0,7	0,7	0,1	0,0						0,1
Korottomat velat										
Varaukset	3,3									
Ostovelat ja muut korottomat velat	37,0	25,7	25,7	25,7						25,7
Yhteensä	148,6	133,9	142,4	87,5	12,0	11,3	11,0	9,8	10,9	142,4

2006	Kirjanpito- arvo	Rahoitus- velkoja *	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	2007	2008	2009	2010	2011	Myöhemmin	Yhteensä
Korolliset velat										
Lainat rahoituslaitoksilta	121,9	121,9	132,3	64,3	12,9	12,2	12,3	10,6	19,9	132,3
Rahoitusleasing	1,8	1,8	2,7	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	1,8	2,7
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0						0,0
Muut korolliset velat 1)	0,8	0,8								
Korottomat velat										
Varaukset	2,0	1,1	1,1	0,2	0,9					1,1
Ostovelat ja muut korottomat velat	28,1	19,9	19,9	19,9						19,9
Yhteensä	154,6	145,5	156,0	84,6	14,0	12,4	12,5	10,8	21,7	156,0

* Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IAS 39:n mukaisiksi rahoitusveloiksi.

1) Korkovelkojen erääntymisajat on esitetty lainojen ja yritystodistusohjelman sopimuksiin perustuvissa rahavirroissa.

PÄÄOMARAKENTEEN HALLINTA

Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka tukee konsernin liiketoimintaa ja maksimoi osakkeenomistajien sijoituksen arvoa. Konserni pyrkii saavuttamaan tasapainon suuremmalla velalla mahdollisesti saavutettavan paremman pääoman tuoton sekä vahvan taserakenteen tuomien etujen ja turvallisuuden välillä.

Konserni hallinnoi pääomarakennetta ja muokkaa sitä taloudellisten olosuhteet ja strategian toteuttamisen asettamat vaatimukset huomioon ottaen. Ylläpitääkseen tai kehittääkseen pääomarakennettaan konserni voi muuttaa osingonjakopolitiikkaansa, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille ostamalla takaisin osakkeitaan, laskea liikkeelle uusia osakkeita sekä/ tai lisätä/lyhentää lainojaan.

Konserni seuraa pääomarakenteen hallinnan tehokkuutta tarkastelemalla nettovelkaantumisasastetta, oman pääoman tuottoa, korollisen nettovelan keskimääräistä korkoa, korollisen nettovelan suhdetta EBITDA:an sekä omavaraisuusastetta. Pääomarakenteen hallintaa varten konsernin tavoitteena on pitää:

1. velkaantumisaste (netto) alle 150 %:ssa,
2. oman pääoman tuotto selvästi korkeammalla tasolla kuin korollisen nettovelan keskimääräinen korko,
3. korollinen nettovelka/EBITDA – suhde alle 4,5:ssä ja
4. omavaraisuusaste yli 30 %:ssa.

Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät sivulta 41.

Miij. EUR	2007	2006
Pitkäaikaiset korolliset velat	49,8	64,6
Lyhytaikaiset korolliset velat	58,4	59,9
Rahavarat	27,3	24,4
Korolliset saamiset	0,8	0,7
Korollinen nettovelka kauden lopussa	80,2	99,3
Oma pääoma yhteensä 31.12.	96,9	81,3
Velkaantumisaste (netto), %	82,8	122,2
Tilikauden voitto	17,5	11,0
Oma pääoma yhteensä 1.1.	81,3	75,4
Oma pääoma yhteensä 31.12.	96,9	81,3
Oma pääoma yhteensä (keskimäärin vuoden aikana)	89,1	78,3
Oman pääoman tuotto, %	19,7	14,1
Maksetut nettokorkokulut	5,7	5,0
Korollinen nettovelka 31.12.	80,2	99,3
Korollisen nettovelan keskimääräinen korko, %	7,1	5,0
Korollinen nettovelka kauden lopussa	80,2	99,3
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	33,8	28,0
Korollinen nettovelka/EBITDA -suhde	2,4	3,5
Oma pääoma yhteensä	96,9	81,3
Oma pääoma ja velat yhteensä - saadut ennakot	253,5	243,5
Omavaraisuusaste, %	38,2	33,4

Vuonna 2007 konserni saavutti sen pääoman hallintaa koskevat tavoitteet:

1. Nettovelkaantumisaste oli 82,8 % (2006: 122,2 %).
2. Oman pääoman tuotto, 19,7 % (2006: 14,1 %), oli selvästi korkeampi kuin korollisen nettovelan keskimääräinen korko, joka oli 7,1 % (2006: 5,0 %).
3. Korollinen nettovelka/EBITDA- suhde oli 2,4 (2006: 3,5).
4. Omavaraisuusaste oli 38,2 % (2006: 33,4 %).

Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Konsernilla ei ole muita ulkopuolisia pääomavaatimuksia kuin pankin asettamat kovenantit.

23. RAHOITUSVARAT JA -VELAT LUOKITTAIN

Miij. EUR

2007

2006

	Liite	Kirjanpitoarvo	Rahoitusvaroja ja -velkoja *	Rahoitusvarojen ja -velkojen käypä arvo *	Kirjanpitoarvo	Rahoitusvaroja ja -velkoja *	Rahoitusvarojen ja -velkojen käypä arvo *
Lainat ja saamiset							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Lainasaamiset	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut korottomat saamiset	17	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Rahavarat	18	27,3	27,3	27,3	24,4	24,4	24,4
Lainasaamiset	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut korolliset saamiset	17	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	17	52,2	50,9	50,9	52,6	51,6	51,6
Myytävissä olevat rahoitusvarat							
Myyntissä olevat sijoitukset	15	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät							
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	22,24	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset							
Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	22,24	0,0	0,0	0,0			
Jakotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat							
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Lainat rahoituslaitoksilta	24	48,2	48,2	48,2	62,9	62,9	62,9
Rahoitusleasing	24	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7
Muut korolliset velat	24	0,1	0,1	0,1			
Varaukset	21	0,1			0,9	0,9	0,9
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lainat rahoituslaitoksilta	24	42,6	42,6	42,6	59,0	59,0	59,0
Yritystodistusohjelma	24	15,0	15,0	15,0			
Rahoitusleasing	24	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Muut korolliset velat	24	0,6	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8
Ostovelat ja muut korottomat velat	25	37,0	25,7	25,7	28,1	19,9	19,9
Varaukset	21	3,2			1,1	0,2	0,2

* Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IAS 39:n mukaisiksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi.

24. KOROLLISET VELAT

Milj. EUR	2007 keskiporko, %	2007	2006
Pitkäaikaiset korolliset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta	5,09	48,2	62,9
Rahoitusleasing	5,23	1,5	1,7
Johdannaiset		0,0	
Muut pitkäaikaiset velat		0,1	
Lyhytaikaiset korolliset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta	5,56	42,6	59,0
Yritystodistusohjelma	4,82	15,0	
Rahoitusleasing	5,24	0,1	0,1
Johdannaiset		0,1	0,0
Muut lyhytaikaiset velat		0,6	0,8
Yhteensä		108,3	124,5

Kaikki merkittävät pitkäaikaiset korolliset lainat ovat vaihtuvakorkoisia, jolloin niiden käyvän arvon katsotaan vastaavan kirjanpitoarvoa. Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten korollisten velkojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

Rahoitusleasingsopimusten käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tule-

viin rahavirtoihin. Diskonttokorkona on käytetty samanlaisten rahoitusleasingsopimusten vastaavaa korkoa.

Muut lyhytaikaiset velat sisältävät korkovelkoja.

KOROLLISET VELAT VALUUTOITTAIN

Milj. EUR	2007		2006	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Lainat rahoituslaitoksilta ja yritystodistusohjelma				
EUR	25,4	22,5	31,4	38,7
USD	21,5	24,7	28,9	4,6
NOK		4,9		5,7
SEK				3,2
AUD	0,1	1,8	0,1	2,7
DKK	1,2	0,3	1,7	
ZAR		0,6		2,4
JPY		0,5		1,0
PLN		0,8	0,8	
CHF		1,5		0,6
Muut				0,1
Rahoitusleasing				
DKK	1,5	0,1	1,6	0,1
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	49,7	57,7	64,6	59,0

RAHOITUSLEASING

Miij. EUR

2007

2006

	Vähimmäis-leasing-maksut	Vähimmäis-leasing-maksujen nykyarvo	Vähimmäis-leasing-maksut	Vähimmäis-leasing-maksujen nykyarvo
Vuoden sisällä	0,2	0,1	0,2	0,1
1-3 vuotta	0,3	0,2	0,4	0,2
3-5 vuotta	0,3	0,2	0,3	0,2
Yli 5 vuotta	1,6	1,2	1,8	1,3
Vähimmäisleasingmaksut yhteensä	2,5	1,6	2,7	1,8
Vähennetään tulevat rahoituskulut	-0,9		-1,0	
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	1,6	1,6	1,8	1,8

Konsernilla on rahoitusleasingsopimus rakennuksesta Tanskassa. Sopimuksessa on osto- ja indeksiehto, mutta ei uudistamiseksi. Muut rahoitusleasingsopimukset koskevat koneita ja kalustoa eivätkä ole yksittäin merkittäviä.

25. KOROTTOMAT VELAT

Miij. EUR

2007

2006

Lyhytaikaiset korottomat velat	2007	2006
Saadut ennakot	0,1	0,1
Ostovelat	18,6	12,7
Palkka- ja henkilöstösivukulujaksotukset	10,3	7,6
Arvonlisäverovelka	1,0	0,6
Muut siirtovelat	4,9	5,3
Muut lyhytaikaiset velat	2,0	1,8
Yhteensä	37,0	28,1

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten korottomien velkojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

26. VASTUUSITOUUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Miij. EUR

2007

2006

ANNETUT VAKUUKSET JA VASTUUSITOUUMUKSET

Omasta puolesta annetut vakuudet

Yrityskiinnitykset	16,1	16,6
Kiinteistökiinnitykset		0,3
Pantit		0,8
Takaukset	3,1	1,1

Muiden puolesta annetut vakuudet

Takaukset	0,6	0,6
-----------	-----	-----

Yhteensä **19,7** **19,3**

Omien sitoumusten vakuudeksi on annettu emoyhtiön yritysikiinnitys 16,1 milj. euroa. Koska emoyhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Normark Sport Finland Oy toimii uuden jakeluyhteisyrityksen juridisena osakkaana, on emoyhtiö sitoutunut vastaamaan tytäryhtiönsä yhteisyritykseen liittyvien veloitteiden täyttämistä suhteessa Shimanoon.

RIITA-ASIAIT JA OIKEUSPROSESSIT

Konserni on vuoden 2008 alussa viimeistelemässä valitusta hallinto-oikeuteen Suomen veroviranomaisten vuonna 2007 tekemästä päätöksestä oikaista konsernin emoyhtiön verotusta vuosilta 2004-2007. Suomen veroviranomaisten kiistanalaisesta tulkinnasta aiheutunut lisäverokulu on vuoden 2007 lopussa viivästyssuureamuksineen 2,7 milj. euroa.

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa muita avoimia riita-asioita tai oikeusprosesseja, joilla olisi merkittävä vaikutus yhtiön taloudelliseen asemaan.

27. VUOKRASOPIMUKSET

KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

Milj. EUR	2007	2006
Ei-purettavissa olevien vuokravastuiden erääntymisaikataulu		
Vuoden sisällä	2,9	3,2
1-3 vuotta	3,6	4,4
3-5 vuotta	1,2	3,1
Yli 5 vuotta	1,9	1,8
Yhteensä	9,5	12,6

Konsernilla on useita ei-purettavissa olevia ja ehdoiltaan sekä pituuksiltaan vaihtelevia vuokrasopimuksia toimistotiloista sekä varasto- ja tehdastiloista. Joihinkin vuokrasopimukseen sisältyy uudistamisoptio.

KONSERNI VUOKRALLE ANTAJANA

Milj. EUR	2007	2006
Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat		
Vuoden sisällä	0,1	0,1
1-3 vuotta	0,1	0,2
3-5 vuotta		0,0
Yhteensä	0,2	0,3

Osa tällä hetkellä käyttämättömistä tuotanto-, varasto- ja toimistotiloista on annettu vuokralle. Sopimukset ovat ehdoiltaan ja pituuksiltaan vaihtelevia. Joihinkin vuokrasopimukseen sisältyy uudistamisoptio.

28. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet on lueteltu liitetiedossa 33. Lähipiiritapahtumat konserniyhtiöiden välillä on eliminoitu.

LIIKETOIMET JA AVOIMET SALDOT LÄHIPIIRIN KANSSA

1) Ranskan Morvillarsissa sijaitsevan uuden jakelukeskuskiinteistön vuokrasopimus sekä palvelumaksu.

YLIMMÄN JOHDON TYÖSUHDE-ETUUKSET

Milj. EUR	2007	2006
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-3,2	-1,5
Myönnetty osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot	-0,1	-0,2
Myönnetty käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	-0,1	0,0
Yhteensä	-3,4	-1,8

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä. Vuonna 2007 kaksi uutta jäsentä nimitettiin johtoryhmään.

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2007 suorassa omistuksessa 902 181 yhtiön osaketta ja epäsuorassa omistuksessa määräysvalta-yhteisön kautta 1 180 000 yhtiön osaketta. Ylin johto omistaa noin 5,3 % yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Yrityksen johdolle (kaksi uutta johtoryhmän jäsentä mukaan lukien) myönnettiin vuonna 2006 synteettisiä optioita 164 000 kpl (vuoden 2006 ohjelma) ja osakeoptioita 22 500 kpl (vuoden 2004 ohjelma). Vuonna 2007 johdolle ei myönnetty optioita. Johdolla oli 31.12.2007 yhteensä 604 572 kpl optiota, joista 304 322 kpl oli toteutettavissa (523 273 kpl 31.12.2006, joista 143 773 kpl toteutettavissa). Huomioiden johtoryhmän uuden kokoonpanon, johdolla oli 31.12.2006 yhteensä 604 572 kpl optiota, joista 168 072 kpl oli toteutettavissa. Ylimmän johdon optio-oikeuksissa on samanlaiset ehdot kuin muun henkilökunnan optioissa. Tarkemmat tiedot optio-ohjelmista löytyvät liitetiedosta 29. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta ja optioista on esitetty sivuilla 77-78.

Konsernilla ei ole liiketoimia tai avoimia saldoja yhtiön ylimmän johdon tai heidän läheisten perheenjäsenten kanssa.

TOIMITUSJOHTAJAN TYÖSUHDE-ETUUEDET

Milj. EUR	2007	2006
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-0,6	-0,3
Myönnetyt osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot	0,0	-0,1
Myönnetyt käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	0,0	0,0
Yhteensä	-0,6	-0,4

Toimitusjohtajan kuukausipalkka on 22 712 euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu myös bonuksiin johdon bonusjärjestelmän periaatteiden mukaisesti. Lakisääteisen eläkkeen lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus 8 400 euron vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen vuodessa tai muuhun vastaavaan järjestelyyn. Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Yhtiö voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen milloin tahansa tai 24 kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Toimitusjohtaja voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen kolmen tai kuuden kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Irtisanomisajan pituus on riippuvainen irtisanomisen perusteesta. Toimitusjohtaja on oikeutettu 24 kuukauden palkan suuruiseen erokorvaukseen (pois lukien bonukset), mikäli yhtiö irtisanoo sopimuksen ilman syytä.

MUUN JOHTORYHMÄN TYÖSUHDE-ETUUEDET

Milj. EUR	2007	2006
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-2,4	-1,0
Myönnetyt osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot	-0,1	-0,1
Myönnetyt käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	0,0	0,0
Yhteensä	-2,5	-1,1

Kuukausipalkan lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat konsernin johdon bonusjärjestelmään. Allokoitavan bonuksen määrä perustuu kyseisenä vuotena saavutettuihin käyttökatteelle ja kassavirralle asetettuihin tavoitteisiin. Jos tavoitetasoa ei saavuteta, bonuksen maksaminen perustuu täysin hallituksen harkintaan. Bonukset maksetaan kahdessa erässä, ensimmäinen erä kun tilintarkastettu tulos kyseiselle vuodelle on tiedossa ja toinen erä ennakkoon määrätyn ajan kuluttua, johdon työsuhteiden pysyvyyden kannustamiseksi.

HALLITUKSEN TYÖSUHDE-ETUUEDET

Milj. EUR	2007	2006
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-0,2	-0,2
Myönnetyt osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot	0,0	0,0
Yhteensä	-0,3	-0,2

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosittain 60 000 euron palkkio ja muille hallituksen jäsenille 30 000 euron palkkio. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet eivät ole oikeutettuja muuhun palkkioon. Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja täyteen verottomaan veroviranomaisen vahvistamaan matkapäivärahaan sekä kulukorvaukseen matkakuluista ja majoituksesta. Tilikaudella 2007 hallituksen jäsenille maksettiin yhteensä 240 000 euroa heidän työstään hallituksessa ja palkitsemisvaliokunnassa (2006: 195 000 euroa).

29. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konserni on soveltanut IFRS 2 -standardin (Osakeperusteiset maksut) vaatimuksia kaikkiin sellaisiin optiojärjestelyihin, joissa optiot on myönnetty 7.11.2002 jälkeen ja joihin ei ole syntynyt oikeutta ennen 1.1.2005. Konsernilla on kolme erillistä optio-ohjelmaa: kaksi osakeoptio-ohjelmaa (vuosien 2003 ja 2004 ohjelmat) ja yksi rahana maksettava synteettinen optio-ohjelma (vuoden 2006 ohjelma). Osakeperusteiset maksuohjelmat arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisjakson ajalle ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin. Optioiden kokonaisarvoksi on arvioitu 5,1 milj. euroa.

31.3.2007 erääntyi vuoden 2003A optio-ohjelman 500 000 option merkintäaika. Kaikki 500 000 osaketta merkittiin 2003A optio-oikeuksilla. Konsernin 2003 ja 2004 osakeoptio-ohjelmien seurauksena, ja mikäli kaikki optiot käytetään, konsernin osakepääoma voi nousta enintään 121 425 euroa ja osakemäärä enintään 1 349 168 osakkeella. Optio-ohjelmilla merkittävässä olevien osakkeiden määrä vastaa 3,4 % konsernin osakkeista ja äänioikeuksista.

OPTIOJÄRJESTELYIDEN KESKEISET EHDOT

	2003A (erääntynyt)	2003B	2004A I	2004A II
Järjestelyn luonne	Myönnetty osakeoptiot	Myönnetty osakeoptiot	Myönnetty osakeoptiot	Myönnetty osakeoptiot
Henkilöstö myöntämishetkellä	90	90	95	11
Myönnettyjen optioiden määrä, kpl	500 000	500 000	453 750	46 250
Käyttämättömät optiot, kpl	0	446 168	411 250	46 250
Toteutushinta, EUR 1)	4,68	6,02	5,96	5,96
Osakehinta myöntämishetkellä, EUR	6,15	6,15	6,15	6,40
Sopimuksen mukainen voimassaoloaika	8.6.2004-31.3.2007	8.6.2004-31.3.2008	8.6.2004-31.3.2009	14.2.2006-31.3.2009
Oikeuden syntymisajanjakso	8.6.2004-31.3.2005	8.6.2004-31.3.2006	8.6.2004-31.3.2007	14.2.2006-31.3.2007
Sopimuksen syntymisehdot	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.
Toteutus	Osakkeina	Osakkeina	Osakkeina	Osakkeina

	2004B I	2004B II	2006A	2006B
Järjestelyn luonne	Myönnetty osakeoptiot	Myönnetty osakeoptiot	Myönnetty osakeoptiot	Myönnetty osakeoptiot
Henkilöstö myöntämishetkellä	95	11	113	116
Myönnettyjen optioiden määrä, kpl	453 750	46 250	483 500	495 000
Käyttämättömät optiot, kpl	399 250	46 250	479 000	490 500
Toteutushinta, EUR 1)	6,09	6,09	6,32	6,32
Osakehinta myöntämishetkellä, EUR	6,15	6,40	5,93	5,93
Sopimuksen mukainen voimassaoloaika	8.6.2004-31.3.2010	14.2.2006-31.3.2010	14.12.2006-31.3.2011 2)	14.12.2006-31.3.2012 2)
Oikeuden syntymisajanjakso	8.6.2004-31.3.2008	14.2.2006-31.3.2008	14.12.2006-31.3.2009	14.12.2006-31.3.2010
Sopimuksen syntymisehdot	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.	Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhde loppuu.
Toteutus	Osakkeina	Osakkeina	Käteisenä 2)	Käteisenä 2)

1) Toteutushintaa on laskettu optio-oikeuden alkamisen ja osakkeiden merkintäajanjakson alkamisen välisen ajanjaksona jaettujen osinkojen määrällä. Tarkemmat tiedot osingoista löytyvät liitetiedosta 31.

2) Osakkeen kurssikehitykseen sidottu käteismaksu määräytyy testauspäivän loppukurssin mukaan tai, kuten voi olla, ylimääräisenä testauspäivänä. Loppukurssi on osakekurssin painotettu keskiarvo, joka lasketaan kymmenen päivän ajanjaksolta ennen testauspäivää. Jos testauspäivänä toteutushinnan ja loppukurssin (sisältäen osinko-oikaisun) erotus on positiivinen, korvaus maksetaan. Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus testauspäivänä on negatiivinen, loppukurssi määritetään uudelleen ylimääräisenä testauspäivänä. Ylimääräiset testauspäivät ovat kuuden, kahdentoista, kahdeksantoista ja kahdenkymmenen neljän kuukauden päästä ensimmäisestä testauspäivästä. Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus on positiivinen jonain ylimääräisistä testauspäivistä, korvaus maksetaan ja kannustejärjestelmä raukeaa automaattisesti.

OPTIOJÄRJESTELYIDEN ARVONMÄÄRITYSMALLISSA KÄYTETYT TEKIJÄT

2007	2003A (erääntynyt)	2003B	2004A I	2004A II	2004B I	2004B II	2006A	2006B
Odotettu volatiliiteetti, %	27	38	38	18	38	18	16	17
Odotettu option voimassaoloaika myöntämispäivänä (vuosina)	2,8	3,8	4,8	3,1	5,8	4,1	4,3	5,3
Riskitön korko, %	2,96	3,25	3,54	2,99	3,74	3,16	4,12	4,15
Odotetut henkilöstövähennykset myöntämispäivänä, %	0	5	7	0	10	5	5	7
Myöntämispäivänä määritetty instrumentin arvo, EUR	2,13	2,07	2,35	1,33	2,61	1,41	1,09	1,34
Arvonmäärittäminen	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes

OPTIOJÄRJESTELYIDEN ARVONMÄÄRITYSMALLISSA KÄYTETYT TEKIJÄT

2006	2003A (erääntynyt)	2003B	2004AI	2004AII	2004B I	2004B II	2006A	2006B
Odotettu volatiliiteetti, %	27	38	38	18	38	18	18	19
Odotettu option voimassaoloaika myöntämispäivänä (vuosina)	2,8	3,8	4,8	3,1	5,8	4,1	4,3	5,3
Riskitön korko, %	2,96	3,25	3,54	2,99	3,74	3,16	3,79	3,79
Odotetut henkilöstövähennykset myöntämispäivänä, %	0	5	7	0	10	5	5	7
Myöntämispäivänä määritetty instrumentin arvo, EUR	2,13	2,07	2,35	1,33	2,61	1,41	1,09	1,34
Arvonmäärittämalli	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes

Odotettavissa oleva volatiliiteetti on määritetty käyttämällä perusteena laskettua konsernin osakekurssin historiallista volatiliiteettiä. Historiasta on jätetty huomioimatta joulukuussa vuonna 1998 tapahtuneen listautumisanin läheinen ajanjakso, koska sen mukaan lukeminen ei anna oikeellista kuvaa volatiliiteetin arvioinnissa. Historiallinen volatiliiteetti on laskettu painotettuna keskimääräiselle optioiden voimassaoloajalle. Option odotettu voimassaoloaika perustuu historiatietoihin. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden optioiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa.

Toteuttamispäivän osakehinnan painotettu keskiarvo vuonna 2007 toteutetuille optioille oli 5,83 euroa (2006: 6,50 euroa). Tilikauden lopussa ulkona olevien optioiden sopimuksen mukainen jäljellä olevan juoksuajan painotettu keskiarvo oli 31.12.2007 2,30 vuotta (2006: 3,29 vuotta). Vuoden 2006 aikana myönnettyjen optioiden käyvän arvon painotettu keskiarvo oli 1,23 euroa (vuonna 2007 ei myönnetty uusia optioita). Tilikauden lopussa ulkona olevien optioiden toteuttamishinnan (oikaistuna jaettujen osinkojen määrällä) vaihteluväli vuonna 2007 oli 5,96-6,32 euroa (2006: 4,68-6,44 euroa).

OPTIOIDEN MÄÄRIEN JA KESKIMÄÄRÄISEN TOTEUTUSHINNAN MUUTOKSET VUODEN AIKANA

	2007		2006	
	Määrä	Toteutus-hinta painotettuna keskiarvona EUR/osake	Määrä	Toteutus-hinta painotettuna keskiarvona EUR/osake
Ulkona olleet 1.1.	2 354 168	6,22	2 340 134	6,74
Tilikauden aikana myönnettyt			1 083 000	6,41
Korjaus vuoden 2006 aikana myönnettyihin optioihin	-12 000	6,41		
Tilikaudella menetetyt	-21 000	6,19		
Tilikaudella toteutetut	-2 500	4,68	-77 966	4,68
Tilikaudella rauenneet			-991 000	6,77
Ulkona olevat 31.12.	2 318 668	6,15	2 354 168	6,22
Toteutettavissa olevat tilikauden lopussa	903 668	5,99	448 668	6,01

OSAKEPERUSTEISTEN MAKSUJEN KIRJAUKSET TULOSLASKELMAAN

Milj. EUR	2007	2006
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiojärjestelyt	-0,4	-0,8
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	-0,3	0,0
Optiojärjestelyiden sosiaalikuluvaraus	-0,1	-0,1
Laskennalliset verot	0,1	0,0
Yhteensä	-0,7	-0,9

OSAKEPERUSTEISTEN MAKSUJEN KIRJAUKSET TASEESEEN

Milj. EUR	2007	2006
Varat		
Laskennalliset verosaamiset	0,1	0,0
Oma pääoma		
Oma pääoma	-0,4	-0,1
Käteisvaroina maksettavista optiojärjestelyistä aiheutuneet velat	0,4	0,0
Optiojärjestelyiden sosiaalikuluvaraus 4)	0,2	0,1

4) Sisältyy lyhytaikaisiin muihin korottomiin velkoihin.

Kun osakeoptio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) kirjataan osakepääomaan (nimellisarvo) ja ylikurssirahastoon. Vuonna 2007 kirjattiin osakemerkinnöistä 0,0 milj. euroa osakepääomaan (2006: 0,0 milj. euroa) ja 0,0 milj. euroa ylikurssirahastoon (2006: 0,4 milj. euroa).

30. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2007	2006
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. euroa	17,3	10,8
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	38 781	38 565
Optioiden laimennusvaikutus		44
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	38 781	38 609
Osakekohtainen tulos, EUR	0,45	0,28
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,45	0,28
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	38 781	38 565
2003A-osakeoptioiden vaikutus, 1000 kpl		1
2003B-osakeoptioiden vaikutus, 1000 kpl		17
2004A-osakeoptioiden vaikutus, 1000 kpl		23
2004B-osakeoptioiden vaikutus, 1000 kpl		4
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	38 781	38 609

Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä sisältää sekä vanhat osakkeet (RAP1V) että uudet rajoitetut osakkeet (RAP1VNO107). Tarkemmat tiedot osakekohtaisen tuloksen laskemisesta löytyvät konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteista sivulta 39.

31. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Vuodelta 2006 jaettu osinko oli 0,12 euroa osakkeelta. 3.4.2008 pidettävässä yhtiökokouksessa esitetään maksettavaksi osinkoa 0,18 euroa osaketta kohden. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi vuoden 2007 tilinpäätöksessä.

32. TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet olennaisesti vuoden 2007 tilinpäätökseen. Merkittävät tilinpäätöshetken jälkeiset tapahtumat on käsitelty hallituksen toimintakertomuksessa.

33. KONSERNIYRITYKSET

Tytäryhtiöt alueittain		Maa	Konsernin omistus- ja ääniosuus %	Toiminnan luonne
Eurooppa				
Normark Sport Ltd.		Englanti	100	Hallinto
Normark Spain SA	*	Espanja	100	Jakelu
Rapala B.V.	*	Hollanti	100	Hallinto
Rapire Teo	*	Irlanti	100	Tuotanto
SIA Normark Latvia		Latvia	100	Jakelu
Normark UAB		Liettua	82	Jakelu
Elbe Normark AS	*	Norja	100	Jakelu
Remen Slukfabrikk AS		Norja	100	Hallinto
Sandelin Berntsen Sport AS		Norja	51	Jakelu
Vangen AS		Norja	100	Hallinto
Normark Portugal SA		Portugali	100	Jakelu
Normark Polska Sp.z.o.o.	*	Puola	100	Jakelu
Cannelle SA		Ranska	100	Jakelu
Nautisme SA		Ranska	100	Jakelu
Rapala France SAS	*	Ranska	100	Jakelu
RNF Diffusion SARL		Ranska	100	Jakelu
Tortue SAS		Ranska	100	Jakelu
VMC Péche SA	*	Ranska	100	Tuotanto
Normark Scandinavia AB	*	Ruotsi	100	Jakelu
Normark Trading AB		Ruotsi	100	Jakelu
KL-Teho Oy	*	Suomi	100	Tuotanto
Marttiini Oy	*	Suomi	100	Tuotanto
Normark Sport Finland Oy	*	Suomi	100	Jakelu
Normark Suomi Oy		Suomi	100	Jakelu
Peltonen Ski Oy		Suomi	80	Tuotanto
Rapala Shimano East Europe Oy	1)	Suomi	50	Hallinto
Rapala-Fishco AG	*	Sveitsi	100	Jakelu
Elbe Lystfiskeudstyr ApS		Tanska	100	Hallinto
Normark Denmark A/S	*	Tanska	100	Jakelu
Normark S.r.o.		Tsekin tasavalta	50	Jakelu
Rapala Eurohold Ltd.	*	Unkari	56,6	Jakelu
VMC Waterqueen Ukraina		Ukraina	50	Jakelu
OO Raptech	*	Venäjä	100	Tuotanto
ZAO Normark		Venäjä	50	Jakelu
Marttiini Oü		Viro	100	Tuotanto
Normark Eesti Oü		Viro	100	Jakelu
Rapala Eesti AS	*	Viro	100	Tuotanto
Pohjois-Amerikka				
Normark Inc.		Kanada	100	Jakelu
NC Holdings Inc.	*	USA	100	Hallinto
Normark Corporation		USA	100	Jakelu
Normark Innovations, Inc.		USA	100	Hankinta/suunnittelu/tuotanto
VMC Inc.		USA	100	Jakelu
Muut maat				
Freetime Pty Ltd.	*	Australia	100	Jakelu
Rapala V.M.C. Do Brazil	*	Brasilia	100	Jakelu
Rapala VMC South-Africa Distributors Pty Ltd.	*	Etelä-Afrikka	70	Jakelu
Rapala VMC Korea Co., Ltd	* 1)	Etelä-Korea	100	Jakelu
Willtech Industrial Ltd.	*	Hong Kong	100	Hallinto ja hankinta/suunnittelu
Starcut Ltd		Hong Kong	100	Hallinto
Willtech (PRC) Ltd.		Hong Kong	100	Tuotanto
Rapala Japan K.K.	*	Japani	100	Jakelu
Rapala VCM China co.		Kiina	100	Jakelu
Rapala Asia Pacific Pte Ltd.	*	Malesia	100	Jakelu
Rapala VMC (Thailand) Co.,Ltd.	*	Thaimaa	80	Jakelu
Osakkuusyrietykset alueittain				
Lanimo Oü		Viro	33,3	Tuotanto

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

		FAS 2003*	IFRS 2004	IFRS 2005	IFRS 2006	IFRS 2007
Toiminnan laajuus ja kannattavuus						
Liikevaihto	Milj. EUR	219,4	173,5	196,1	226,6	242,5
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	Milj. EUR	31,4	24,9	26,3	28,0	33,8
suhteessa liikevaihtoon	%	14,3	14,3	13,4	12,4	13,9
Liikevoitto	Milj. EUR	19,0	19,9	21,5	21,7	28,3
suhteessa liikevaihtoon	%	8,6	11,4	11,0	9,6	11,7
Liikevoitto ennen satunnaisia eriä ja veroja	Milj. EUR	17,4				
suhteessa liikevaihtoon	%	7,9				
Voitto ennen veroja	Milj. EUR	15,2	16,0	18,6	14,6	23,3
suhteessa liikevaihtoon	%	6,9	9,2	9,5	6,5	9,6
Tilikauden voitto 1)	Milj. EUR	11,4	12,1	14,0	11,0	17,5
suhteessa liikevaihtoon	%	5,2	7,0	7,1	4,9	7,2
Jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille 1)	Milj. EUR		12,0	14,0	10,8	17,3
Vähemmistölle 1)	Milj. EUR		0,1	0,0	0,2	0,3
Investoinnit	Milj. EUR	9,9	9,2	21,7	13,8	9,3
suhteessa liikevaihtoon	%	4,5	5,3	11,0	6,1	3,8
Tutkimus- ja kehityskulut	Milj. EUR	2,2	0,6	0,7	1,2	1,6
suhteessa liikevaihtoon	%	1,0	0,3	0,4	0,5	0,7
Korollinen nettovelka kauden lopussa	Milj. EUR	84,8	81,7	95,9	99,3	80,2
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	Milj. EUR	139,0	140,6	171,3	180,6	177,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	13,1	14,2	13,8	12,3	15,9
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	26,8	21,7	20,8	14,1	19,7
Omavaraisuusaste kauden lopussa	%	31,7	31,4	33,1	33,4	38,2
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa	%	156,1	139,0	127,1	122,2	82,8
Henkilöstö keskimäärin, henkilöä	Henkilöä	3 095	3 067	3 780	3 987	4 577
Henkilöstö kauden lopussa, henkilöä	Henkilöä	3 235	3 361	3 986	3 921	4 356

1) 2003 tilikauden voitosta on vähennetty vähemmistöosuus.

* 17 kuukauden tilikausi

Osakekohtaiset tunnusluvut 2)		FAS 2003*	IFRS 2004	IFRS 2005	IFRS 2006	IFRS 2007
Osakekohtainen tulos	EUR	0,36	0,32	0,37	0,28	0,45
Osakekohtainen tulos, laimennettu	EUR	0,36	0,32	0,37	0,28	0,45
Oma pääoma/osake	EUR	1,43	1,55	1,96	2,09	2,43
Osakekohtainen osinko 3)	EUR	0,12	0,09	0,11	0,12	0,18
Osinko/tulos	%	33,5	28,2	30,3	42,8	40,2
Efektiiivinen osinkotuotto 3)	%	2,20	1,55	1,80	1,94	3,24
Hinta/voittosuhte						
Vanhat osakkeet 4)		15,1	18,2	16,5	22,1	12,5
Uudet rajoitetut osakkeet 5)						13,1
Osakkeen viimeinen kurssi kauden lopussa 3)	EUR	5,45	5,82	6,10	6,19	5,55
Osakkeen alin kurssi 3)	EUR	3,60	5,24	5,50	5,60	5,40
Osakkeen ylin kurssi 3)	EUR	5,75	6,85	6,88	6,75	6,27
Tilikauden keskipäiväkurssi 3)	EUR	4,36	5,87	5,91	6,26	5,82
Osakkeiden vaihto 3)	kpl	9 164 995	5 090 048	23 027 428	12 468 161	8 684 433
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä 3)	%	24,41	13,56	60,81	32,33	22,51
Osakepääoma	Milj. EUR	3,4	3,4	3,5	3,5	3,6
Tilikaudella jaettu osinko 3)	Milj. EUR	4,5	3,4	4,2	4,6	6,9
Osakekannan markkina-arvo						
Vanhat osakkeet 4)	Milj. EUR	204,6	218,5	234,8	238,8	214,1
Uudet rajoitetut osakkeet 5)	Milj. EUR					5,2
Yhteensä	Milj. EUR	204,6	218,5	234,8	238,8	219,3
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa						
Vanhat osakkeet 4)	1 000 kpl	37 543	37 543	38 498	38 576	38 579
Uudet rajoitetut osakkeet 5)	1 000 kpl					890
Yhteensä	1 000 kpl	37 543	37 543	38 498	38 576	39 468
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä						
Vanhat osakkeet 4)	1 000 kpl	37 543	37 543	37 871	38 565	38 578
Uudet rajoitetut osakkeet 5)	1 000 kpl					202
Yhteensä	1 000 kpl	37 543	37 543	37 871	38 565	38 781
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, laimennettu	1 000 kpl	37 543	37 560	38 516	38 620	39 468
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, laimennettu	1 000 kpl	37 543	37 560	37 889	38 609	38 781

2) Osakekohtaiset tunnusluvut sisältävät sekä vanhat osakkeet (RAP1V) että uudet rajoitetut osakkeet (RAP1VN0107), ellei muuta ilmoiteta.

3) Ainoastaan vanhat osakkeet (RAP1V), koska uudet rajoitetut osakkeet (RAP1VN0107) eivät oikeuta osinkoon tilikaudelta 2007 ja niitä koskee 12 kuukauden luovutusrajoitus.

4) Vanhojen osakkeiden kaupankäyntitunnus on RAP1V.

5) Uusien rajoitettujen osakkeiden kaupankäyntitunnus on RAP1VN0107. Rajoitetut osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin vanhat osakkeet, paitsi etteivät nämä osakkeet tuota oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007, ja niitä koskee 12 kuukauden luovutusrajoitus. Osakelajityhdistetään, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero on poistunut eli 24.10.2008.

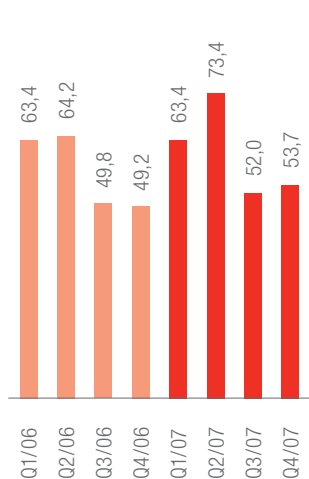
* 17 kuukauden tilikausi

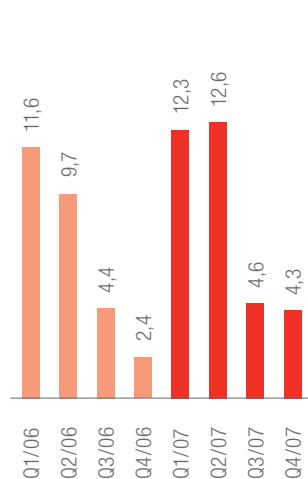
TUNNUSLUVUT NELJÄNNESVUOSITTAIN

		Q1/06	Q2/06	Q3/06	Q4/06	Q1/07	Q2/07	Q3/07	Q4/07
Liikevaihto	Milj. EUR	63,4	64,2	49,8	49,2	63,4	73,4	52,0	53,7
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	Milj. EUR	11,6	9,7	4,4	2,4	12,3	12,6	4,6	4,3
suhteessa liikevaihtoon	%	18,2	15,1	8,8	4,8	19,5	17,2	8,8	7,9
Liikevoitto	Milj. EUR	10,0	8,1	2,8	0,7	12,0	11,0	2,9	2,4
suhteessa liikevaihtoon	%	15,8	12,6	5,7	1,5	18,9	15,0	5,6	4,5
Voitto ennen veroja	Milj. EUR	7,8	6,1	1,0	-0,3	11,0	9,8	1,4	1,1
suhteessa liikevaihtoon	%	12,3	9,6	2,0	-0,6	17,3	13,4	2,7	2,1
Tilikauden voitto	Milj. EUR	5,7	4,5	0,4	0,5	7,7	6,7	1,1	2,0
suhteessa liikevaihtoon	%	8,9	7,0	0,8	1,0	12,2	9,1	2,1	3,7
Jakautuminen:									
Emoyhtiön omistajille	Milj. EUR	5,7	4,3	0,3	0,4	7,6	6,6	1,0	2,0
Vähemmistölle	Milj. EUR	-0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Investoinnit	Milj. EUR	8,2	2,0	1,7	1,9	8,2	2,0	1,7	2,5
Korollinen nettovelka kauden lopussa	Milj. EUR	112,7	106,4	98,4	99,3	109,1	101,9	89,5	80,2
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	Milj. EUR	195,2	189,0	181,2	180,6	197,5	192,7	180,7	177,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	21,9	18,0	6,4	1,7	25,4	23,6	6,4	5,4
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	28,6	22,6	2,1	2,6	36,3	31,2	5,2	9,0
Omavaraisuusaste kauden lopussa	%	32,3	32,6	34,4	33,4	32,9	33,2	36,2	38,2
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa	%	136,6	128,7	118,9	122,2	123,5	112,3	98,1	82,8
Henkilöstö keskimäärin	Henkilöä	3 797	3 835	3 907	3 964	4 051	4 337	4 510	4 576
Henkilöstö kauden lopussa	Henkilöä	3 766	4 076	4 090	3 921	4 717	4 622	4 957	4 356

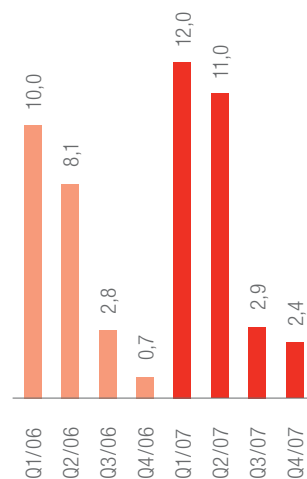
Liikevaihto
Milj. EUR

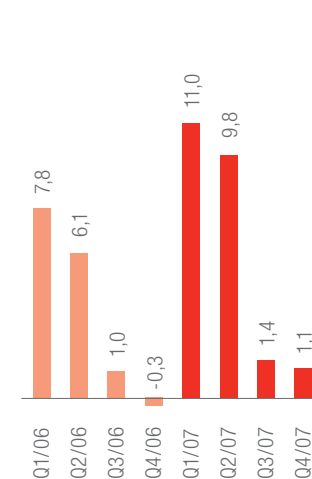
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia
Milj. EUR

Liikevoitto
Milj. EUR

Voitto ennen veroja
Milj. EUR

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖSLUKUJA, FAS

Miij. EUR 2007 2006

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

Liikevaihto	27,3	27,4
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,1
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	1,0	-0,4
Valmistus omaan käyttöön	0,1	0,1
Materiaalit ja palvelut	-13,5	-13,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-9,1	-7,2
Liiketoiminnan muut kulut	-4,1	-4,2
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	1,7	2,0
Poistot ja arvonalentumiset	-1,1	-1,0
Liikevoitto	0,7	1,0
Rahoitustuotot ja -kulut	6,7	0,3
Voitto ennen satunnaisia erä	7,4	1,3
Satunnaiset erät	1,2	1,5
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	8,6	2,8
Tilinpäätössiirrot	0,1	0,1
Tuloverot	-2,2	-0,8
Tilikauden voitto	6,5	2,1

Miij. EUR 2007 2006

Oma pääoma ja velat

Oma pääoma		
Osakepääoma	3,6	3,5
Ylikurssirahasto	16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto	0,0	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4,9	
Edellisten tilikausien voitto	47,7	50,2
Tilikauden voitto	6,5	2,1
Oma pääoma yhteensä	79,3	72,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,1	0,2
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset	46,5	58,7
Korottomat		0,9
Pitkäaikaiset velat yhteensä	46,5	59,6
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset	33,3	44,9
Korottomat	18,2	10,2
Lyhytaikaiset velat yhteensä	51,5	55,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	177,4	187,4

EMOYHTIÖN TASE

Varat

Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	1,4	1,7
Aineelliset hyödykkeet	5,0	4,7
Sijoitukset	98,6	98,8
Korolliset saamiset	25,7	44,0
Korottomat saamiset	1,0	
Pitkäaikaiset varat yhteensä	131,6	149,2
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	5,4	4,1
Sijoitukset ja saamiset		
Korolliset	19,8	6,2
Korottomat	13,6	20,6
Rahat ja pankkisaamiset	6,9	7,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	45,8	38,2
Varat yhteensä	177,4	187,4

Milj. EUR

2007 2006

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

Tilikauden tulos	6,5	2,1
Oikaisuerät		
Tuloverot	2,2	0,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-6,7	-0,3
Ei-rahamääräisten erien oikaisu		
Poistot ja arvonalentumiset	1,1	1,0
Muut oikaisu	1,2	0,9
Maksetut korot	-4,9	-4,2
Saadut korot	3,4	2,7
Maksetut verot	-1,0	-1,8
Saadut osingot	7,4	3,9
Muut rahoituserät, netto	-0,8	-1,2
Oikaisuerät yhteensä	8,4	3,9
Käyttöpääoman muutos		
Saamisten muutos	9,8	-28,5
Varastojen muutos	-1,3	0,4
Velkojen muutos	8,6	6,3
Käyttöpääoman muutos yhteensä	17,1	-21,8
Liiketoiminnan nettorahavirta	25,5	-17,9
Investointien rahavirta		
Aineettomien hyödykkeiden ostot	-0,1	
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	0,4	
Aineellisten hyödykkeiden ostot	-1,3	-1,2
Muiden osakkeiden ostot		
Tytäryhtiöiden hankintameno	-1,2	-1,7
Investointien rahavirta yhteensä	-2,2	-2,9
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-4,7	-4,2
Lainojen nostot		101,8
Lainojen takaisinmaksut	-23,9	-74,6
Osakemerkinnöistä saadut maksut	5,0	0,4
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-23,6	23,4
Rahavarojen muutos	-0,3	2,6
Rahavarat tilikauden alussa	7,2	4,6
Rahavarat tilikauden lopussa	6,9	7,2

Milj. EUR

2007 2006

LASKELMA EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Osakepääoma 1.1.	3,5	3,5
Suunnattu anti	0,1	
Optiolla merkityt osakkeet	0,0	0,0
Osakepääoma 31.12.	3,6	3,5
Ylikurssirahasto 1.1.	16,7	16,3
Suunnattu anti		
Optiolla merkityt osakkeet	0,0	0,4
Ylikurssirahasto 31.12.	16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto 1.1.		
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista	0,0	
Arvonmuutosrahasto 31.12.	0,0	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.		
Suunnattu anti	4,9	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	4,9	
Edellisten tilikausien voitto	52,3	54,4
Maksetut osingot	-4,6	-4,2
Tilikauden tulos	6,5	2,1
Vapaa pääoma 31.12.	54,2	52,3

JAKOKELPOISET VARAT

Jakokelpoiset voittovar		
Edellisten tilikausien voitto	52,3	54,4
Maksetut osingot	-4,6	-4,2
Tilikauden tulos	6,5	2,1
Jakokelpoiset voittovar	54,2	52,3
Muut jakokelpoiset var		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4,9	
Jakokelpoiset varat yhteensä	59,1	52,3

EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMA

	Osaketta 2007	EUR 2007	Osaketta 2006	EUR 2006
Vanhat osakkeet	38 578 769	3 472 089	38 576 269	3 471 864
Uudet rajoitetut osakkeet	889 680	80 071		
Yhteensä	39 468 449	3 552 160	38 576 269	3 471 864

Jokainen osake molemmista osakesarjoista oikeuttaa yhteen ääneen. Uudet rajoitetut osakkeet (RAP1VN0107) tuottavat samat oikeudet kuin vanhat osakkeet (RAP1V), paitsi etteivät nämä osakkeet tuota oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007, ja niitä koskee 12 kuukauden luovutusrajoitus. Osakelajit yhdistetään, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero on poistunut eli 24.10.2008.

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan. Emoyhtiön täydellinen tilinpäätös saatavissa konsernin internet-sivuilta www.rapala.com.

Hallinto ja johto

Rapala noudattaa Helsingin pörssin, Keskukskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (nykyinen Elinkeinoelämän Keskusliitto) antamaa suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Corporate Governance). Yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän periaatteet löytyvät kokonaisuudessaan

yhtiön kotisivuilta www.rapala.com.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekuelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain mukaan kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta, osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta, yhtiöjärjestyksen muuttamisesta ja osingonjaosta sekä vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous myös valitsee hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat sekä päättää heille maksettavista palkkioista.

Hallituksen tehtävät ja vastuu

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti Suomen osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräysten pohjalta. Kaikki konsernin toiminnan kannalta merkittävät asiat käsitellään yhtiön hallituksessa. Tällaisia asioita ovat muun muassa yhtiön toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen, strategisten linjausten vahvistaminen, tilinpäätöksen ja osavuositasausten hyväksyminen, liiketoimintasuunnitelmista, vuosibudjeteista ja pörssitiedotteista sekä merkittävistä investoinneista ja omaisuuden myynneistä päättäminen.

Hallitusten jäsenten valinta ja toimikausi

Yhtiön hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään kymmenen jäsentä. Hallitukseen kuuluu tällä hetkellä seitsemän jäsentä: konsernin toimitusjohtaja, Rapalan Kiinan tehtaan ja Hongkongin toimiston johtaja sekä viisi konsernin ulkopuolista asiantuntijajäsentä.

Hallituksen jäsenet valitsee varsinaisen yhtiökokous. Hallituksen jäsenen toimikausi jatkuu seuraavaan yhtiökokoukseen. Hallitus valitsee puheenjohtajan seuraavaan yhtiökokoukseen saakka. Tilikauden aikana hallitus kokoontui 14 kertaa. Keskimääräinen osallistumisprosentti oli 94,9 %. Hallituksen palkkiot löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 28.

Palkitsemisvaliokunta

Hallitus on nimittänyt palkitsemisvaliokunnan, jota johtaa Emmanuel Viellard. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluvat lisäksi konsernin ulkopuolisista asiantuntijajäsenistä Eero Makkonen ja Jan-Henrik Schauman.

Valiokunnan jäsenien toimikausi on sama kuin hallituksen jäsenen toimikausi. Valiokunnan tehtävänä on hyväksyä yhtiön johdon palkkaus-, bonus- ja työsuhteasiat. Jaoksen tehtävänä on

varmistaa, että johdon kompensatiokorvaus on yhtiön tavoitteiden mukainen.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Toimitusjohtajan nimittää hallitus. Jorma Kasslin on toiminut toimitusjohtajana sekä hallituksen jäsenenä vuodesta 1998. Toimitusjohtajan apuna konsernin johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa on johtoryhmä, jonka jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkkiot löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 28.

Liiketoimintaorganisaatio ja -vastuu

Konserni koostuu emoyhtiöstä sekä valmistus- ja jakelutoimintaa harjoittavista tytäryhtiöistä. Tytäryhtiöiden johtamis- ja ohjausvastuu on kunkin yhtiön hallituksella, joka yleensä koostuu konsernin toimitusjohtajasta, konsernin talous- ja rahoitusjohtajasta, lakimiehestä ja tytäryhtiön toimitusjohtajasta. Jokaisella yhtiöllä on lisäksi oma johtoryhmänsä. Konsernin liiketoimintaorganisaatio voidaan jakaa tuotanto- ja jakeliiketoimintaan sekä toisaalta viiteen tuotelinjaan, jotka ovat uistimet, kourut, kalastajan tarvikkeet, konsernin ulkopuoliset kalastustuotteet ja muut tuotteet.

HALLITUS

Emmanuel Viellard
Hallituksen puheenjohtaja
B.A. ja CPA
Syntymävuosi: 1963
Lisi Industries-yhtiön hallituksen varapuheenjohtaja ja varatoimitusjohtaja
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräysvalta yhteisön kautta*: 100 000
Optioita*: 30 000

Jorma Kasslin
Toimitusjohtaja
Diplomi-insinööri
Syntymävuosi: 1953
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräysvalta yhteisön kautta*: 680 000
Optioita*: 118 334

Eero Makkonen
Insinööri
Syntymävuosi: 1946
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräysvalta yhteisön kautta*: 100 000
Optioita*: 30 000

Sisäpiirirekisteri

Yhtiön ohjeistus sisäpiiriomistuksista perustuu suurelta osin Helsingin pörsin sisäpiirisäännösten periaatteisiin. Julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvien tiedot ovat nähtävillä yhtiön kotisivulla.

Tilintarkastus

Konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tilintarkastuksesta vastaa maailmanlaajuisesti pääosin Ernst & Young. Emoyhtiön tilintarkastaja, Ernst & Young Oy, vastaa kaikkien konserniyhtiöiden tilintarkastuksen ohjeistamisesta ja koordinoinnista. Vastuullisena tarkastajana toimii KHT Juha Nenonen. Tilintarkastuksen laajuudessa ja sisällössä on otettu huomioon konsernin oman erillisen sisäisen tarkastusyksikön puuttuminen.

Jan-Henrik Schauman
KTM ja MBA
Syntymävuosi: 1945
Osakeomistus*: -
Optioita*: 30 000

Christophe Viellard
Diplomiekonomi (ESCP)
Syntymävuosi: 1942
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräysvalta yhteisön kautta*: 100 000
Optioita*: 30 000

King Ming (William) Ng
Rapalan Kiinan tehtaan ja Hongkongin toimiston johtaja
Diplomi-insinööri
Syntymävuosi: 1962
Osakeomistus*: 890 580
Optioita*: 49 533

Marc Speckaert
MBA
Syntymävuosi: 1951
Johtaja, Sofina NV
Osakeomistus ja optiot*: -

*Osakeomistus ja optiot 31.12.2007.

Optiomäärät sisältävät myös ns. synteettiset optiot.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Jorma Kasslin
Toimitusjohtaja
Lisätietoja kohdassa "Hallitus"

Jouni Grönroos
Talous- ja rahoitusjohtaja
Osakeomistus*: 8 001
Epäsuora omistusosuus
määräysvaltauyhteisön kautta*: 30 000
Optiot*: 44 500

King Ming (William) Ng
Rapalan Kiinan tehtaan ja
Hongkongin toimiston johtaja
Lisätietoja kohdassa "Hallitus"

Olli Aho
*Lakimies, hallituksen sihteeri,
sijoittajasuhteet*
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus
määräysvaltauyhteisön kautta*: 70 000
Optioita*: 58 806

Juhani Pehkonen
Uistintuotoiminnan johtaja
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus
määräysvaltauyhteisön kautta*: 30 000
Optioita*: 58 800

Stanislas de Castelneau
Koukkuliiketoiminnan johtaja
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus
määräysvaltauyhteisön kautta*: 10 000
Optioita*: 51 300

Hannu Murtonen
*Jakelutoiminnan johtaja Itä- ja
Pohjois-Eurooppa*
Osakeomistus*: 600
Epäsuora omistusosuus
määräysvaltauyhteisön kautta*: 50 000
Optioita*: 46 766

Tom Mackin
Rapala USA:n toimitusjohtaja
Osakeomistus*: 3 000
Epäsuora omistusosuus
määräysvaltauyhteisön kautta*: 10 000
Optioita*: 56 533

KONSERNIN MUUT KESKEISET JOHTAJAT

UISTIMET

Aku Valta, myynti ja markkinointi
Jari Kokkonen, tutkimus- ja tuotekehitys
– Storm ja Blue Fox
Jukka Sairanen, tutkimus- ja tuotekehitys – Rapala
Arto Nygren, Vääksyn tehdas
Rauno Rantanen, Pärnun tehdas
Martyn Lydon, Inverin tehdas
Jevgeni Maksutenko, Sortavalan tehdas
LF Yung, Willtechin tehdas
DQ Yung, Willtechin tehdas
Kevin Au, Willtechin uistimet

KOUKUT

Christian Victor, myynti ja markkinointi

TARVIKKEET

Lars Ollberg, myynti ja markkinointi
Päivi Ohvo, Marttiini
Brian Wong, Willtechin tarvikkeet
Peter Nordlander, ulkoistaminen

MUUT TUOTTEET

Juhani Eskelinen, Peltonen
Cynthia Foong, Willtechin lahjavaratuotteet
Tapio Nirkkonen, KL-Teho

HALLINTO

Mikko Häikiö, taloussuunnittelu ja -ohjaus
Esko Jäntti, rahoitus
Anu Natunen, konsernilaskenta ja -raportointi
Jussi Ristimäki, verotus ja riskienhallinta

JAKELUYHTIÖT

Gregg Wollner, USA
Nancy Adelmann, USA
Roger Cannon, Kanada
Philippe Guigo, Ranska
Jean-Philippe Nicolle, Ranska
Janne Paukkunen, Espanja, Portugali ja Brasilia
Saku Kulmala, Suomi
Mats Baum, Ruotsi
Nils Larsen, Tanska
Hasse Coucheron-Aamot, Norja

Thomas Brumann, Sveitsi
Victor Skvortsov, Venäjä
Mirek Adamski, Puola
Roman Sereda, Ukraina
Janis Adamovics, Latvia
Vitas Miskinis, Liettua
Daniel Sirucka, Tsekin tasavalta
Mati Banhard, Viro
Karoly Agh jr., Unkari
Manabu Kimoto, Japani
Leong Loke, Malesia ja Thaimaa
Peter Nordlander, Kiina ja Etelä-Korea
Lion Huang, Kiina
Jay Choi, Etelä-Korea
Brian Hale, Australia
Grant Pledger, Etelä-Afrikka
Mark Pledger, Etelä-Afrikka

*Osakeomistus ja optiot 31.12.2007.

Optiomäärät sisältävät myös ns. synteettiset optiot.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Rapalan osakkeella on käyty kauppaa OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä vuodesta 1998.

Vuonna 2007 osakkeen kurssi on vaihdellut EUR 5,40 ja 6,27 välillä keskimäärin ollessa EUR 5,82.

Osakkeet ja äänioikeudet

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2007 oli 3,6 milj. euroa ja osakemäärä 39 468 449 (2006: 38 576 269). Osakkeet jakautuvat kahteen osakesarjaan: 38 578 769 kpl vanhoja osakkeita (kaupankäyntitunnus RAP1V) ja 889 680 kpl uusia rajoitettuja osakkeita (RAP1VN0107). Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,09 euroa. Jokainen osake molemmista osakesarjoista oikeuttaa yhteen ääneen. Tarkemmat tiedot uusien osakkeiden rajoituksista löytyvät kappaleesta Osakepääoman muutokset.

Hallituksen valtuutukset

Huhtikuussa 2007 pidetyn yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti hallitus voi päättää osakkeiden antamisesta osakeannilla tai antamalla optioita tai osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammissa erässä. Annettavien uusien osakkeiden määrä, mukaan lukien optioiden tai erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 10 000 000 osaketta. Tämä valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä kaikista osakeannin sekä optioiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista, mukaan lukien oikeuden osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poikkeamiseen. Tämä valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus on myös valtuutettu

päättämään enintään 2 000 000 oman osakkeen hankkimisesta. Osakemäärä on alle 10 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeet voidaan hankkia joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin tai julkisessa kaupankäynnissä. Tämä valtuutus on voimassa 30.9.2008 saakka.

Osakepääoman muutokset

Maaliskuussa 2007 2003A-optio-oikeuksilla merkittiin 2 500 uutta osaketta. Merkinnän seurauksena osakepääoma nousi 225,00 euroa. Osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 4.4.2007 ja osakkeet listattiin OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin päälistalla 5.4.2007. Kaikki 500 000 osaketta on nyt merkitty 2003A-optio-oikeuksilla.

Lokakuussa 2007 Rapala laski liikkeelle 889 680 osaketta merkittäväksi Shimanolle merkintähintaan 5,62 euroa osakkeelta. Merkintähinta oli osakkeiden kurssin painotettu keskiarvo ajalta 27.6 - 27.9. Merkintöjä vastaava osakepääoman korotus, yhteensä 80 071,20 euroa, merkittiin kaupparekisteriin 24.10.2007 ja uudet osakkeet otettiin kaupankäynnin kohteeksi uutena osakelajina (RAP1VN0107) OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin päälistalla 25.10.2007. Osakkeet eivät tuota oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007 ja niitä koskee 12 kuukauden luovutusrajoitus. Osakelajit yhdistetään, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero on poistunut eli 24.10.2008. Osakepääoman ko-

rotuksen seurauksena yhtiön osakepääoma 31.12.2007 oli 3 552 160,41 euroa ja osakkeiden lukumäärä 39 468 449.

Osakerekisteri

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään. Osakkeenomistajien tulee ilmoittaa omalle arvo-osuusrekisterilleen osinkojen maksamiseksi ja mahdollisten muiden osakeomistukseen liittyvien asioiden hoitamiseksi osoitteen tai pankkitilin muutoksista.

Osakassopimus

Viellard Migeon & Cie (VM&C) ja Utavia S.à.r.l (Utavia) ovat 29.6.2006 solmineet Rapalan osakkeita koskevan osakassopimuksen, jota myös Utavian osakkeenomistajat ovat sitoutuneet noudattamaan. Utavian suurin osakkeenomistaja on Rapalan toimitusjohtaja Jorma Kasslin, joka omistaa noin 43 % osakkeista. Muut osakkeenomistajat ovat Rapalan hallituksen jäseniä tai johtohenkilöitä. Yhteensä Utavialla on noin 40 osakkeenomistajaa. Utavia osti 29.6.2006 De Pruines Industriesiltä (DPI) 1 610 000 Rapalan osaketta, jotka edustavat noin 4,08 % Rapalan osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä. DPI on VM&C:n tytäryhtiö. Osakekaupan jälkeen VM&C omistaa suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta noin 27,3 % Rapalan osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Osakassopimuksessa Utavia on sopinut äänestävänsä Rapalan yhtiöko-

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2007 *

Osakkeenomistajat	Osakkeita, kpl	%
Viellard Migeon & Cie	10 414 071	26.4
Sofina NV	7 500 000	19.0
Odin Finland	1 766 079	4.5
Odin Norden c/o Odin Forvaltnings AS	1 617 122	4.1
Valtion eläkerahasto	1 000 000	2.5
So Wai Hang	890 580	2.3
Shimano Singapore Private Limited	889 680	2.3
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	625 000	1.6
OP-Suomi pienyhtiöt	612 000	1.6
Eläkevakuutusyhtiö Veritas	534 000	1.4
Hallintarekisteröidyt	8 311 610	21.1
Muut osakkeenomistajat yhteensä	5 308 307	13.4
Yhteensä	39 468 449	100

OSAKKEENOMISTAJAT OMISTAJARYHMITÄIN 31.12.2007 *

Omistajaryhmä	Osakkeita, kpl	%
Yritykset	836 189	2.1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 457 010	6.2
Julkisyhteisöt	3 202 407	8.1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	217 683	0.6
Kotitaloudet	1 093 029	2.8
Ulkomaat	31 662 131	80.2
Yhteensä	39 468 449	100

OMISTUSJAKAUMA OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN 31.12.2007 *

Osakkeiden lukumäärä	Osakkeen- omistajia kpl	%	Osakemäärä, kpl	%
1 - 100	455	30.5	36 532	0.1
101 - 500	578	38.7	172 155	0.4
501 - 1 000	197	13.2	169 584	0.4
1 001 - 10 000	206	13.8	636 464	1.6
10 001 - 1 000 000	48	3.2	8 897 048	22.5
1 000 001 -	8	0.5	29 556 666	74.9
Yhteensä	1 492	100	39 468 449	100

* Osakemäärät sisältävät sekä vanhat osakkeet (RAP1VN0107) että uudet rajoitetut osakkeet (RAP1VN0107). Osakelajit yhdistetään, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero on poistunut eli 24.10.2008. Shimano Singapore Private Limited omistaa kaikki rajoitetut osakkeet (889 680 kpl). Shimano edustaa ulkomaat-omistajaryhmää.

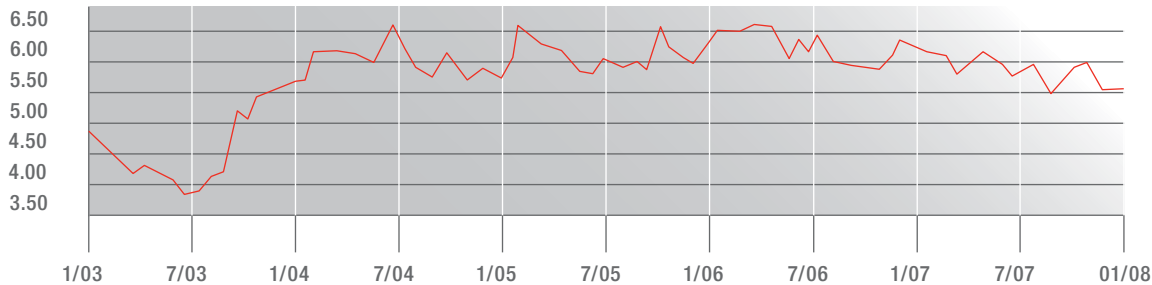
kouksissa VM&C:n hyväksymien ja/ tai ehdottamien esitysten puolesta sekä valtuuttanut VM&C:n käyttämään omistamiensa osakkeiden äänivaltaa. Utavia on sitoutunut olemaan myymättä enempää kuin 50 % omistamistaan Rapalan osakkeista kahden vuoden ai-

kana osakassopimuksen voimaantulo- ta lukien. VM&C:llä on etuosto-oikeus Utavian myymiin osakkeisiin. Osakassopimuksen osapuolet ovat sopineet äänestävänsä Rapalan yhtiökokouksissa siten, että Rapalan hallitukseen valitaan kaksi VM&C:n ehdottamaa hen-

kilöä ja yksi Utavian ehdottama henkilö (siten, että ensimmäinen Utavian ehdottama henkilö on Jorma Kasslin). Osakassopimuksen osapuolet ovat sopineet kannattavansa Jorma Kasslinin valitsemista Rapalan toimitusjohtajaksi ja Emmanuel Viellardin valitsemis-

OSAKKEEN HINTAKEHITYS 2003-2007, EUR

ta hallituksen puheenjohtajaksi kolmen vuoden kaudeksi osakassopimuksen voimaantulosta lukien.

Optio-ohjelmat

Konsernilla on kolme erillistä optio-ohjelmaa: kaksi uusina osakkeina toteuttavaa osakeoptio-ohjelmaa (2003 ja 2004 ohjelmat) ja yksi rahana maksettava synteettinen optio-ohjelma (2006 ohjelma). Yhtiön optio-ohjelmat on pääasiassa suunnattu hallitukselle ja johdolle, lukuun ottamatta vuoden 2006 ohjelmaa, johon eivät kuulu konsernin hallituksen ulkopuoliset asiantuntijat ja senet:

- Vuoden 2003B osakeoptio-ohjelma: 90 avainhenkilölle suunnattiin enintään 500 000 optio-oikeutta, jotka ovat merkittävässä 31.3.2006–31.3.2008 välisenä aikana merkintähintaan 6,23 euroa per osake. Merkintähinta on osakekursin painotettu keskiarvo maaliskuussa 2004.

- Vuoden 2004 osakeoptio-ohjelma: 106 avainhenkilölle suunnattiin enintään 1 000 000 optio-oikeutta, joista 500 000 on merkittävässä 31.3.2007–31.3.2009 välisenä aikana merkintähintaan 6,16 euroa per osake (2004A) ja 500 000 on merkittävässä 31.3.2008–31.3.2010 välisenä aikana merkintähintaan 6,41 euroa per osake (2004B). Merkintähinta on osakekursin painotettu keskiarvo maaliskuussa 2005 (2004A) ja maaliskuussa 2006 (2004B).

- Vuoden 2006 synteettinen optio-ohjelma (osakeperusteinen kannustiohjelma): 116 avainhenkilölle suunnattiin enintään 1 000 000 optio-oike-

utta, joista 500 000 on merkittävässä 31.3.2009–31.3.2011 välisenä aikana merkintähintaan 6,44 euroa per osake (2006A) ja 500 000 on merkittävässä 31.3.2010–31.3.2012 välisenä aikana merkintähintaan 6,44 euroa per osake (2006B). Osakkeen kurssikehitykseen sidottu käteismaksu määräytyy testauspäivän loppukurssin mukaan tai, kuten voi olla, ylimääräisenä testauspäivänä. Loppukurssi on osakekursin painotettu keskiarvo, joka lasketaan 10 päivän ajanjaksolta ennen testauspäivää. Jos testauspäivänä toteutushinnan ja loppukurssin (sisältäen osinko-oikaisun) erotus on positiivinen, korvaus maksetaan. Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus testauspäivänä on negatiivinen, loppukurssi määritetään uudelleen ylimääräisenä testauspäivänä. Ylimääräiset testauspäivät ovat 6, 12, 18 ja 24 kuukauden päästä ensimmäisestä testauspäivästä. Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus on positiivinen jonain ylimääräisistä testauspäivistä, korvaus maksetaan ja kannustejärjestelmä raukeaa automaattisesti. Merkintähintaa tullaan laskemaan optio-oikeuden alkamisen ja osakkeiden merkintäajanjakson alkamisen välisenä ajanjaksona ja ettujen osinkojen määrällä.

Vuosien 2003 ja 2004 osakeoptio-ohjelmien merkitemättömät optiot olisivat voineet nostaa yhtiön osakemäärää 31.12.2007 noin 3,4 %. Tarkemmat tiedot osakeperusteisista maksuista löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 29.

Johdon osakkeenomistus

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2007 suorassa omis-

tuksessa 902 181 yhtiön osaketta ja epäsuorassa omistuksessa määräysvalta-yhteisön kautta 1 180 000 yhtiön osaketta, mikä vastaa yhteensä 5,3 % kaikista osakkeista ja äänimäärästä. Mikäli vuosien 2003 ja 2004 osakeoptio-ohjelmien merkintäoikeudet käytetään kokonaan, yhtiön hallituksen ja johtoryhmän osake- ja äänimäärä nousisi 1,1 %. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta on esitetty sivulla 77-78.

Osakkeen noteeraus ja kaupankäynti

Yhtiön osake (RAPIV) on noteerattu OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä. Vuoden 2007 viimeinen noteeraus oli 5,55 euroa. Ylin kurssinoteeraus vuonna 2007 oli 6,27 euroa ja alin 5,40 euroa, keskiarvon ollessa 5,82 euroa. Osakkeen hinta laski 10,3 % vuonna 2007. OMX Nordic Mid Cap -hintaindeksi laski 8,9 % vuonna 2007. Kaikkiaan 8 684 433 yhtiön osaketta vaihdettiin vuonna 2007, mikä edustaa 22,5 % RAPIV-osakkeiden kokonaismäärästä 31.12.2007. Kaupankäyntirajoitteiden vuoksi uusilla osakkeilla (RAPIVN0107) ei käyty kauppaa eikä niillä ollut kurssinoteerauksia vuonna 2007.

Koko osakekannan markkina-arvo 31.12.2007 oli 219,3 milj. euroa. Osakekohtainen tulos (laimentamaton) oli 0,45 euroa. (0,28 euroa vuonna 2006). Osakekohtaiset tunnusluvut löytyvät sivulta 72.

Osinko

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,18 euroa osakkeelle.

Riskienhallinta

Rapala-konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian toteuttamista ja liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallintaa toteutetaan seuraamalla ja hallitsemalla konsernin toimintaan liittyviä riskejä ja uhkia sekä samanaikaisesti identifioimalla ja hyödyntämällä mahdollisuuksia.

Rapalan lähestymistapa riskienhallintaan

Hallitus seuraa ja arvioi säännöllisesti konsernin taloudellista, toiminnallista ja strategista riskipositiota ja asettaa tähän liittyviä toimintaperiaatteita ja ohjeita konsernijohtoon toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Päivittäinen riskienhallintatyö on ensisijaisesti delegoitu kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

Konsernin liiketoiminnan laajentumissa nopeasti on riskienhallinnan merkitys kasvanut. Konsernijohto on vuoden 2007 aikana panostanut lisää resursseja riskienhallintaan ja kehittänyt riskienhallintakäytäntöjään. Vuonna 2007 konsernitason riskienhallintatyön painopiste oli valuuttakurssi-, luotto-, likviditeetti- ja vahinkoriskien sekä viranomaisvelvoitteiden täyttämiseen liittyvien vastuiden ja velvoitteiden hallinnassa sekä konsernilaajuisen vastuutusten järjestämisessä.

Seuraavassa on yhteenveto konsernin keskeisistä strategisista, toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä sekä riskienhallintatoimenpiteistä.

Strategiset riskit

Urheilukalastus on yksi vapaa-ajan harrastuksen muoto ja tässä suhteessa konsernin tuotteiden kanssa kilpailee suuri joukko eri harrastusmuotoja. Konserni edistää urheilukalastuksen houkuttelevuutta aktiivisilla myynti- ja markkinointitoimilla sekä konsernin tuotemerkkien määrätietoisella kehittä-

tämisellä ja vahvistamisella. Konserni kehittää jatkuvasti uusia tuotteita tyydyttämään kuluttajien kysyntää sekä luo uutta kulutuskysyntää.

Yksi konsernin arvokkaimmista omaisuuseristä on konsernin brändiportfolio. Konserni pyrkii aktiivisesti rakentamaan brändejään ja niiden identiteettiä sekä turvaamaan niiden arvon kaikin keinoin. Konsernin tuotemerkit on suojattu juridisin keinoin.

Kuluttajat yhdistävät konsernin brändit korkeaan laatuun, ainutlaatuisen kalastuskokemukseen ja toiminnallisuuksiin sekä luotettavaan jake-lukanavaan. Kuluttajat ovat kykeneviä erottamaan konsernin tuotteet laittomista kopiutuotteista, eikä kopiointi näin ollen muodosta konsernille strategista riskiä. Konserni puolustaa aineettomia oikeuksiaan voimakkaasti ja ryhtyy toimenpiteisiin oikeuksien loukkauksia vastaan.

Urheilukalastus on riippuvaista puhtaisten kalastusvesien olemassaolosta. Ympäristön lisääntyvä liikaantuminen on konsernille kasvava huolenaihe. Konserni edistää aktiivisesti ympäristönsuojeluun liittyviä aloitteita ja lisää valmiuksiaan noudattaa jatkuvasti tiukentuvia ympäristömääräyksiä pyrkimällä asteittain pienentämään toimintojensa ympäristövaikutuksia. Konserni on myös eturintamassa kehittämässä tuotteitaan kalaystävällisemmiksi, esimerkkinä pyydystä- ja päästä (catch-and-release) -tuotteet. Lisätietoja ympäristöasioista on esitetty osiossa "Ympäristö".

Konserni kohtaa kilpailua kaikilla markkinoilla, joilla sen tuotteita myydään. Ainutlaatuisen laajasta jakeluverkostostaan johtuen konsernin maantieteellinen riski on jakautunut maailmanlaajuisesti, mikä tasoittaa kausitaista ja paikallista markkinavaihtelua.

Konsernilla on rajallinen määrä maailmanlaajuisia kilpailijoita. Vuonna 2007 maailmanlaajuinen kilpailijakenttä kehittyi, kun Jarden-konserni hankki omistukseensa sekä Pure Fishing että K2 (ml. Shakespeare) -yhtiöt luoden merkittävän kalastustarvikealan yrityksen. Tällä yritysjärjestelyllä ei ollut merkittävää vaikutusta Rapalan toimintaan tai kilpailuasemaan yhtiöiden tuotetarjonnan erilaisuudesta johtuen. Konsernin kilpailijat ovat useassa tapauksessa paikallisia kalastustarvikealan yrityksiä, jotka toimivat rajatulla maantieteellisellä alueella ja rajatulla tuotevalikoimalla. Eräissä maissa kilpailua luovat omia kalastustuotemerkkejään myyvät jälleenmyyjät. Konsernin vahva tuotekehitys sekä brändiportfolio ovat keskeisessä asemassa tässä kilpailussa menestymisessä.

Konsernin tuotantotoiminta on maantieteellisesti hajautunut usean valtion ja maanosan alueelle. Osassa näistä alueista poliittiset riskit ovat korkeammat, mutta samanaikaisesti ne tarjoavat edullista työvoimaa. Konserni seuraa maariskien ja työvoimakustannuksien kehitystä ja pyrkii löytämään keinoja tuotanto- ja jakelukustannusten hallintaan.

Urheilukalastustuotteiden valmistus ei ole riippuvaista mistään suojatus-

ta valmistusteknologiasta tai patenteista. Konsernin tuotantoyksiköt seuraavat aktiivisesti yleisten valmistusteknologioiden kehitystä ja arvioivat näiden soveltuvuutta omaan tuotantonsa.

Kolmansien osapuolien kalastus- ja ulkoilutuotteiden jakelu muodostaa merkittävän osan konsernin myynnistä. Johtuen olemassa olevien ja potentiaalisten toimittajien runsaasta lukumäärästä sekä maantieteellisestä hajautumisesta, konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä raaka-aine- tai lopputuotetoimittajasta. Konsernin strateginen jakeluysteistö Shimanon kanssa syveni ja vahvistui vuoden 2007 aikana.

Konsernin asiakaskunta on erittäin hajautunut maantieteellisesti ja asiakkaiden lukumäärä on erittäin suuri. Asiakkaat ovat lähtökohtaisesti maakohtaisia eivätkö toimi maailmanlaajuisesti. Konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä asiakkaasta: suurimmankin yksittäisen asiakkaan osuus jää selvästi alle 10 prosenttiin konsernin liikevaihdosta. Konserni ei harjoita merkittävässä määrin suoraa kuluttajamyyntiä. Tämän ei katsota muodostavan riskiä, sillä kuluttajakysyntä on pitkälti sidoksissa brändiuskollisuuteen.

Konserni on kasvanut huomattavasti sekä orgaanisesti että yrityshankintojen kautta. Huolellinen kohdevalinta, asianmukaiset due diligence -prosessit sekä yrityskaupan jälkeinen integraatiotyö ovat keskeisessä asemassa sen varmistamiseksi, että kasvuhankkeet onnistuvat ja ovat konsernin strategisten tavoitteiden mukaisia.

Hallitus arvioi konsernin strategisia riskejä vuosittain osana strategiaprosessia. Konsernijohto seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Strategisten riskien hallinta kussakin yksittäisessä valtiossa on delegoitu paikallisen liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

Toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit

Konsernin tuotteiden kulutuskysyntä on perusluonteeltaan kausittaista ja siihen vaikuttaa myös ennalta arvaamatomat tekijät kuten säätilat. Kysynnän

kausivaihteluita tasoittaakseen konserni harjoittaa myös talvikalastus- ja talviurheiluvälineiden valmistusta ja jake- lua. Konserni on myös laajentanut omaa jakeluyhtiöverkostoaan eteläiselle pallonpuoliskolle pienentääkseen vuoden- aikojen vaihtelujen vaikutuksia toiminnalleen.

Kysynnän kausiluonteisuudesta johtuen konsernin tuotteiden toimitushuiput keskittyvät vuosittain verraten lyhyelle ajanjaksolle. Toimitusvaikeudet tämän jakson aikana voivat johtaa siihen, että osuus koko kauden myynnistä menetetään.

Konsernin valmistus- ja jakeluyhtiöt ovat suuresti riippuvaisia toisistaan. Häiriö tuotantoketjun aikaisemmassa vaiheessa saattaa aiheuttaa ketjureaktion läpi koko organisaation. Tätä riskiä hallitaan valmistus- ja jakeluyhtiöiden tiiviillä yhteistyöllä, varmuusvarastoilla sekä asianmukaisilla vakuutuksilla.

Konsernin tuotteiden myyntihinnat määritellään lähtökohtaisesti kerran tai kahdesti vuodessa, tavallisesti ennen kutakin myyntikautta. Konserni ostaa eräitä raaka-aineita, joiden hankintahinta saattaa vaihdella myyntikauden aikana. Konserni pyrkii hallitsemaan raaka-aineen hintariskiä solmimalla ostosopimuksia, jotka mahdollistavat raaka-ainehinnan asianmukaisen huomioimisen myyntihinoittelussa. Konserni pyrkii siirtämään raaka-ainehintojen nousun myyntihintoihin joko välittömästi tai ajan kuluessa.

Valmistustoimintojen osalta konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä raaka-aineita tai muita tuotantotekijöitä toimitavasta tahosta. Osaava tuotantohenkilöstö on konsernille tärkeää ja tämän turvaamiseksi konserni pyrkii ylläpitämään hyvää työnantajainnetta ja henkilöstösuhteita.

Konsernin tuotantoyksiköiden välillä on merkittäviä riippuvuussuhteita, jotka saattavat johtaa toimitusongelmiin esimerkiksi tulipalon tai muun vastaavan vahingon sattuessa. Vahinko voi kohdistua suoraan aineelliseen omaisuuteen, mutta samalla johtaa liiketoiminnan keskeytyksestä aiheutuviin tappioihin läpi koko toimitusketjun. Tästä johtuen konserni on lisännyt

panostuksiaan vahinkoriskien hallitsemiseksi. Konserni solmi vuodelle 2007 maailmanlaajuiset vahinko- ja keskeytysvakuutukset sekä kuljetusvakuutukset, jotka kattavat valtaosan konsernin tytäryhtiöistä. Uudet vakuutukset muun muassa ottavat asianmukaisesti huomioon konsernin merkittävät sisäiset riippuvuussuhteet. Vuodelle 2007 solmittiin myös maailmanlaajuisen vastuuvakuutusohjelma.

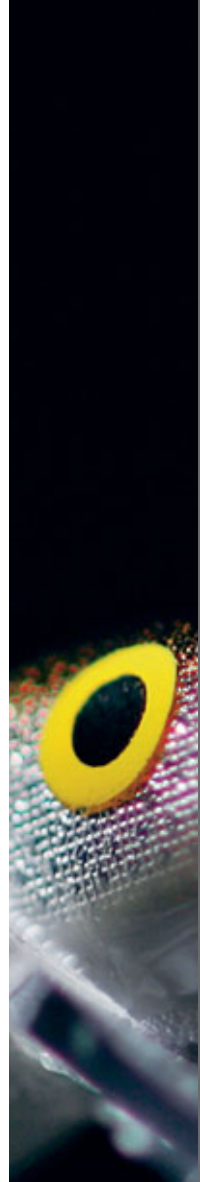
Konserni on nimittänyt vakuutusmeklarin avustamaan maailmanlaajuisen vakuutusohjelmien hallinnoinnissa. Lisäksi konserni on yhdessä vahinkovakuuttajan kanssa aloittanut ohjelman, jossa pyritään kartoittamaan ja ennaltaehkäisemään vahinkoriskejä konsernin keskeisissä tuotanto- ja jakeluyhtiöissä.

Hallitus arvioi konsernin toiminnallisia riskejä vähintään kerran vuodessa osana liiketoimintasuunnitelmi- en ja budjettien käsittelyä. Konsernijoh- to seuraa ja koordinoi päivittäistä operatiivista riskienhallintatyötä, mikä on kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulla.

Taloudelliset riskit

Konsernin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys- sekä likviditeettiriskeistä. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia riskejä usean kerran vuodessa ja konsernijohto seuraa ja hallinnoi niitä jatkuvasti. Vuoden 2007 aikana konserni otti käyttöön uuden toimintatavan konsernin sisäisten valuuttasuojauksen toteuttamiseksi samalla kun ulkoisten valuuttasuojauksen tekeminen keskitettiin konsernin talousjohdolle. Tytäryhtiöiden valuuttamääräisen oman pääoman suojaus otettiin käyttöön eräiden keskeisten valuuttojen osalta vuonna 2007.

Taloudellisia riskejä käsitellään tarkemmin IFRS 7:n edellyttämällä tavalla konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 22.

Ympäristö

Rapalan missio on luoda edellytyksiä positiivisille ja vahvoille elämyksille ja kokemuksille luonnossa ja erityisesti kalastuksen parissa. Tästä johtuen ympäristön puhtauden ja elinvoimaisuuden ylläpitäminen ja edistäminen on yhtiölle erittäin tärkeää.

Rapalan näkökulma ympäristöasioihin

Terve ja elinkelpoinen ympäristö on Rapalalle tärkeä asia jo siitakin syystä, että yhtiön kalastus-, metsästys- ja ulkoilu-liiketoiminta perustuvat luonnon ja ihmisen vuorovaikutukseen. Teollinen ja kaupallinen toiminta aiheuttavat väistämättä ympäristövaikutuksia, joita konserni pyrkii minimoimaan niin, että nykyisillä ja tulevilla sukupolville on mahdollisuus kokea luonnossa elämyksiä, jotka ovat mahdollisia Rapalan tuotteilla. Oman liiketoimintansa ympäristövaikutusten huomioon ottamisen lisäksi konserni tukee myös muita ympäristöhankkeita.

Konsernin liiketoiminnasta aiheutuvista ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat raaka-aineiden käyttö, päästöt ilmaan ja toiminnasta aiheutuvat jätteet. Turvallisuusriskeistä merkittävimmät muodostuvat tuotantoprosesseissa käsiteltävien raaka-aineiden helposta syttyvyydestä ja myrkyllisyydestä. Konserni pyrkii kehittämään tuotteitaan, valmistusprosessejaan ja toimintamenetelmiään niiden ympäristövaikutuksen minimoimiseksi koko tuotteiden elinkaaren ajalta.

Noin kolmasosa Rapalan liikevaihdosta muodostuu konsernin ulkopuolisilta tahoilta ostetuista tuotteista. Näiden osalta suurimmat ympäristövaikutukset aiheutuvat tuotteiden kuljetuksesta ja varastoinnista niiden ollessa konsernin omistuksessa.

Konserni ja sen liiketoimintayksiköt noudattavat paikallisia ympäristölakeja ja -säännöksiä. Konsernin toimintatapoja kehitetään jatkuvasti ympäristönäkökohdat ja kestävä kehityksen periaatteet huomioon ottaen.

Konsernin yksiköistä useat osallistuvat kansallisesti ja paikallisesti toimivien ympäristöjärjestöjen toimintaan rahoittamalla niiden toimintaa, kouluttamalla ja informoimalla kalastuksen harrastajia ja koululaisia vesistöjen puhtaudesta ja muista ympäristöasioista sekä osallistumalla vesistöjen ja rantojen puhdistukseen..

Alla on esitetty yhteenveto niistä käytännön toimenpiteistä, joihin konserni on ryhtynyt minimoidakseen liiketoimintansa aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kehittääkseen ympäristöasioita toiminta-alueellaan.

Tuotantoprosessit

Noin puolet konsernin myymistä tuotteista on valmistettu omassa tehtaissa. Maalauksessa syntyvän jätteen minimoimiseksi uistimiin luodaan sähköinen varaus, jonka avulla maali tarttuu tuotteen pintaan paremmin ja maalin ohiruiskutus vähenee. Kehittyneen maalaustekniikan ansiosta myös lakan käyttö ja hukka on saatu minimoitua. Tuotantoprosesseissa syntyvät jätteet lajitellaan kierrätystä varten energia-, muovi-, bio-, metalli-, pihvi- ja paperijätteisiin sekä vaarallisiin aineisiin. Li-

säksi tuotantotilojen lämmityksessä tarvittavan energian ympäristöystävällisyyttä on parannettu siirtymällä osassa tehtaista öljystä ympäristöystävällisemmän maakaasun käyttöön.

Raaka-aineet

Konsernin valmistamien vaappujen päämateriaalit ovat balsa, abachi ja muovi. Huomattava osa puuraaka-aineesta hankitaan sitä vastuullisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti viljeleviltä tiloilta. Konsernin tuotekehitysosasto etsii jatkuvasti mahdollisuuksia korvata tuotteissa käytettäviä ympäristölle haitallisia raaka-aineita vaihtoehtoisilla ympäristöystävällisemmällä raaka-aineilla, jotka eivät heikentäisi tuotteiden käyttöominaisuuksia. Konserni tekee yhteistyötä myös kolmansien osapuolien kanssa löytääkseen entistä ympäristöystävällisempiä raaka-aineita.

Tuotteet

Useimmat konsernin tuotteista ovat pitkäikäisiä pysyen kuluttajan käytössä vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Kaikki konsernin tuotteiden puuosat ovat biohajoavia ja useimmat tuotteissa käytetyt metalliosat voidaan kierrättää. Konsernin valmistamista tuotteista muovituotteet ovat olleet suurin ympäristöhaaste, mutta kehitystyö biohajoavan muovin kehittämiseksi on hyvässä vauhdissa.

Vaikka yksittäisiä tuotteita saattaakin hävitä veteen tai luontoon kalastuksen yhteydessä, niin ympäristön kannalta tärkeä haaste on saada kuluttajat kiertämään käyttämättömät tai rikkoon-tuneet tuotteet.

Kuljetus ja varastointi

Kuljetusten aiheuttamien ympäristövaikutusten vähentämiseksi konserni pyrki maksimoimaan merikuljetusten osuuden ja minimoimaan lentokuljetukset tuotteita toimitettaessa tehtailta jakeluyhtiöihin maanosasta toiseen. Lähetykset pyritään konsolidoimaan niin, ettei pieniä toimituseriä lähetetä erikseen. Tuotteiden varastoinnin ympäristövaikutukset rajoittuvat varastointitilojen lämmitykseen ja valaistukseen. Tuotannon optimoinnilla pyritään tehtaiden ja jakeluyhtiöiden välisten kuljetusmäärien minimoimiseen. Varastotasojen optimointi puolestaan vähentää säilytettävien tuotteiden määriä.

Erityisiä asioita ja toimenpiteitä vuonna 2007

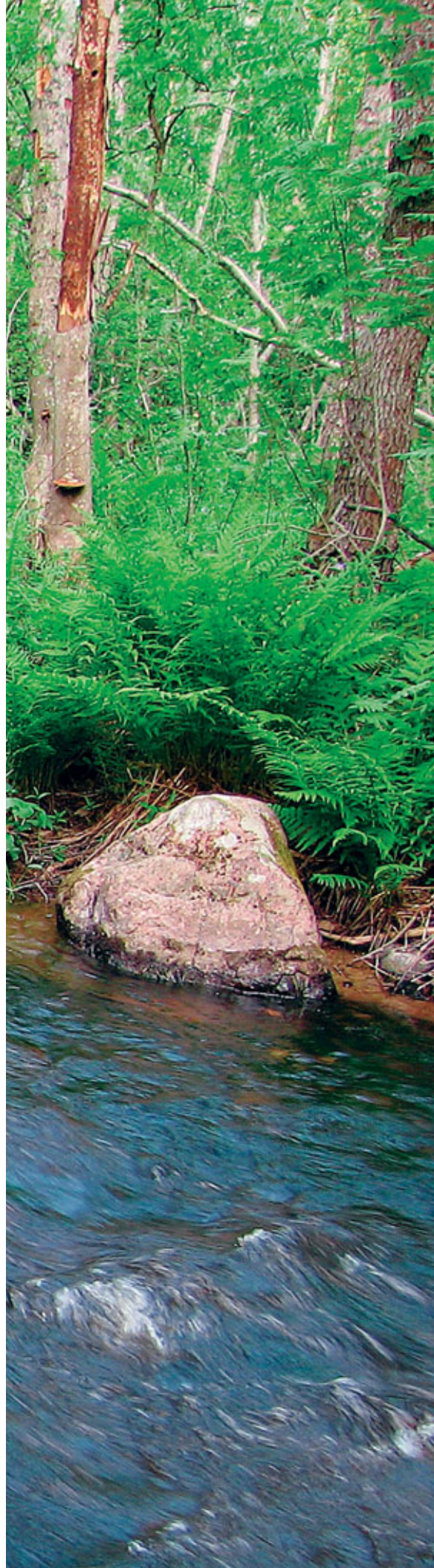
Vuoden 2007 aikana konserni lisäsi ympäristöasioiden seuranta ja raportointia. Työ ympäristövaikutuksia kuvaavien mittareiden kehittämiseksi ja standardoimiseksi sekä mittauksien lisäämiseksi jatkuu vuonna 2008.

Ympäristöasioihin liittyvä tutkimus- ja tuotekehitystyö erityisesti biohajoavien muovituotteiden kehittämiseksi

eni vuonna 2007 ja ensimmäiset biohajoavista materiaaleista tehdyt tuotteet tullaan esittelemään markkinoille vuonna 2008.

Espanjassa noin 1 000 ihmistä osallistui 15 eri hankkeeseen järvien ja rantojen puhdistamiseksi vuonna 2007. Nämä hankkeet rahoitti ja organisoivat paikallinen Rapala-säätiö, joka on Rapalan perustama ja pääosin rahoittama. Tämä ympäristöasioita edistävä säätiö järjestää vuosittain myös ympäristöön ja kalastukseen liittyvää koulutusta ja kokemuksia sadoille espanjalaisille koululaisille. Samanlaisia ympäristöhankkeita tuettiin myös mm. Japanissa ja Etelä-Afrikassa.

Vuonna 2007 ei sattunut merkittäviä ympäristövahinkoja tai -onnettomuuksia.

Tietoa osakkeenomistajille

YHTIÖKOKOUS

Rapala VMC Oyj:n yhtiökokous pidetään 3.4.2008 alkaen klo 10.00 Rapalan pääkonttorissa, Arabianranta 6, Helsinki.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 20.3.2008 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien tulisi rekisteröidä omistuksensa nimiinsä väliaikaisesti, mikäli haluavat osallistua yhtiökokoukseen. Tällainen rekisteröinti tulee tehdä viimeistään 20.3.2008.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava yhtiölle viimeistään 25.3.2008 ennen klo 16.00. Ilmoittautumisohjeet ja lisätietoja yhtiökokouksesta saa yhtiön kotisivulta www.rapala.com.

TALOUSTIEDOTTAMINEN VUONNA 2008

Vuonna 2008 Rapala julkaisee taloustiedotteita seuraavasti:

Vuoden 2008 ensimmäisen neljänneksen osavuositiedot
23.4.2008

Vuoden 2008 toisen neljänneksen osavuositiedot
23.7.2008

Vuoden 2008 kolmannen neljänneksen osavuositiedot
22.10.2008

RAPALAA SEURAAVAT ANALYYTIKOT

Seuraavat analyytikot tekevät analyysejä ja antavat sijoitussuosituksia Rapalasta. He seuraavat yhtiötä omasta aloitteestaan.

ABN AMRO
Rauli Juva

eQ Bank
Tomi Tiilola

Evli Bank
Mika Karppinen

FIM Securities
Jussi Hyöty

Kaupthing Bank
Martin Sundman

SEB Enskilda
Jutta Rahikainen

Pohjola Pankki Oyj
Anita Kostermaa

E. Öhman J:or Securities
Lauri Pietarinen

VUOSIKOOSTE 2007

13.12
Irlannin uistintehtaan sulkeminen

30.11
Ranskan jakelutoimintojen yhdistäminen etenee

25.10
Taloustiedottaminen vuonna 2008

25.10
Q3-osavuositiedot

24.10
Shimanon osakemerkintä ja osakepääoman korotus

11.10
Jakeluyhteisyrityksen perustaminen Venäjälle ja Ukrainaan Shimanon kanssa

26.7
Q2-osavuositiedot

2.7
Ranskan jakelutoimintojen yhdistäminen

18.6
Jakeluyhteistyön vahvistaminen Shimanon kanssa Kaakkois-Euroopassa

18.6
Nimityksiä johtoryhmään

26.4
Q1-osavuositiedot
4.4
Yhtiökokouksen päätöksiä

4.4
Osakemerkinnät 2003A-optioilla ja osakepääoman korotus

19.3
Vuoden 2006 vuosikertomuksen julkistaminen

15.3
Yhtiökokouksen koolle kutsuminen

6.2
Tilinpäätös 2006

4.1
Terminator-hankinta

YHTEYSTIEDOT

Mikäli haluat lisätietoa Rapala-konsernista, voit olla yhteydessä seuraaviin henkilöihin:

Jouni Grönroos
Talous- ja rahoitusjohtaja
Puh: + 358 9 7562 5417
Fax: + 358 9 7562 5440
E-mail: jouni.gronroos@rapala.fi

Olli Aho
Lakiasiat ja sijoittajasuhteet
Puh: + 358 9 7562 540
Fax: + 358 9 7562 5440
E-mail: olli.aho@rapala.fi

Liiketoimintayksiköiden sijainti

Konsernin tuotanto- ja sourcing-yksiköt

Konsernin hallintoyksiköt

Konsernin jakeluyksiköt

Shimanon jakeluyksiköt

www.rapala.com

Rapala VMC Oyj on julkinen osakeyhtiö,
joka on noteerattu OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä

© 2008 Rapala VMC Oyj